BUNSCHOTEN

PROGRAMMABEGROTING 2021-2024

Begroting
2021 - 2024

september 2020

Voorwoord

Aan de raad

De programmabegroting 2021 - 2024 is opgesteld in overeenstemming met de uitgangspunten van de kadernota zoals die in de raad van 2 juli 2020 zijn vastgesteld.

Deze programmabegroting is in een bijzondere tijd opgesteld. De exacte financiële effecten van het coronavirus zijn in deze programmabegroting nog niet meegenomen, omdat er nog onvoldoende duidelijkheid is. Wel is er in de risicoparagraaf extra aandacht aan besteed. Tijdens het opstellen van deze programmabegroting kwam er wel meer duidelijkheid over de compensatie van het Rijk voor de effecten in 2020 en is voor 2021 onder andere de opschalingskorting eenmalig ingetrokken.

De grootste financiële onzekerheid is de herverdeling van het gemeentefonds en de effecten van het onderzoek naar de verdeelmaatstaven in het sociaal domein. We hebben daar in de kadernota de aandacht voor gevraagd en hebben adhesie betuigd bij de groep gemeenten (de zogenaamde P-10 gemeenten) die juist aandacht vragen voor de effecten voor de plattelandsgemeenten. Dit is voor ons wel reden geweest om dit risico in de risicoparagraaf op te nemen waarbij het bedrag van de geïnventariseerde risico's is verhoogd van € 4,2 miljoen naar € 5,1 miljoen.

In hoofdstuk één is de financiële positie van de gemeente op hoofdlijnen uitgewerkt. We zien ten opzichte van de begroting 2020 een stabilisering van de kengetallen. In deze programmabegroting zijn de besluiten die genomen zijn bij de kadernota begroting 2021 verwerkt en die voortvloeien uit het coalitieakkoord "*nieuwe wegen, vaste waarden*". De resultaten liggen in lijn met de verwachte uitkomst bij de kadernota.

In deze programmabegroting is voor de jaren 2022 wel al rekening gehouden met het structureel ontvangen van de extra middelen sociaal domein van € 300.000,-, waarmee de taakstelling in het sociaal domein is verlaagd naar € 500.000,-. Daarnaast is een bedrag als taakstelling opgenomen voor de kerntakendiscussie waarbij voor 2021 een bedrag van € 400.000,- is opgenomen dat oploopt tot € 800.000,- vanaf 2022.

De bestuurlijke discussie over de invulling van de taakstelling staat ook gepland in het vierde kwartaal van 2020. Vanuit het externe onderzoek, dat veel basismateriaal bevat, zal het college een voorstel doen voor concrete invulling van de taakstelling. Na besluitvorming door de raad wordt dat via een begrotingswijziging verwerkt in de begroting.

Al met al voldoende bouwstenen voor een boeiende bespreking die er toe moet leiden dat er een financieel solide begroting wordt vastgesteld met voldoende weerstandsvermogen om de risico's op te kunnen vangen.

Burgemeester en wethouders,

De secretaris,	de burgemeester,
Drs. J.F.H. Jennekens	M. van de Groep

Inhoudsopgave

Voorwoord		3
Samenvatting en besluitvorming		7
Leeswijzer		9
1. FINANCIËLE POSITIE		**11**
1.1	Financiële beschouwing	13
1.2	Totaaloverzicht 2021 - 2024	17
2. PROGRAMMAPLAN		**19**
2.0	Bestuur en ondersteuning	21
2.1	Veiligheid	27
2.2	Verkeer, vervoer en waterstaat	31
2.3	Economie	37
2.4	Onderwijs	43
2.5	Sport, cultuur en recreatie	47
2.6	Sociaal domein	57
2.7	Volksgezondheid en milieu	65
2.8	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	73
3. PARAGRAFEN		**81**
3.1	Lokale heffingen	83
3.2	Weerstandsvermogen en risicobeheersing	93
3.3	Onderhoud kapitaalgoederen	101
3.4	Financiering	107
3.5	Bedrijfsvoering	113
3.6	Verbonden partijen	117
3.7	Grondbeleid	123
4. BIJLAGEN		**129**
4.1	Overhead	131
4.2	Kerngegevens	133
4.3	Overzicht directe en indirecte subsidies	135
4.4	Totaaloverzicht per taakveld 2021	140
4.5	Afkortingenlijst	143

Samenvatting en besluitvorming

De raad van de gemeente Bunschoten, gelezen de inhoud van de programmabegroting 2021

Besluit:

I tot het vaststellen van de programmabegroting 2021 - 2024

II akkoord te gaan met de tariefaanpassingen zoals opgenomen in de paragraaf Lokale heffingen, waarvan de belangrijkste hieronder nog even worden genoemd:

Onroerendezaakbelastingen (niet-woningen)	2,2% *
Onroerendezaakbelastingen (woningen - eigenaren)	2,2% *
Afvalstoffenheffing vast recht	2,2% + € 60,-*
Afvalstoffenheffing variabel recht	2,2% *
Rioolrechten	2,2% *
Marktgelden	2,2%
Begraafrechten	2,2%
Bouwleges	2,2%
Overige belastingen, leges en rechten	2,2%

III akkoord te gaan met het beschikbaar stellen van middelen voor de uitvoering van de noodzakelijke investeringen in 2021

IV kennis te nemen van de ontwikkeling van het begrotingsresultaat in meerjarenperspectief, blijkend uit het overzicht op pagina 17

V de post onvoorzien vast te stellen op € 110.000,-

VI het resultaat van de begroting toe te voegen aan de reserve algemene dienst

* Zie pagina 88 voor de ontwikkeling van de lokale lastendruk

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 5 november 2020

de griffier, de voorzitter,

Drs. E. Hoogstraten M. van de Groep

Leeswijzer

In deze leeswijzer wordt in grote lijnen aangegeven hoe de programmabegroting is opgebouwd en welke informatie op welke plek is te vinden.

Algemeen
De digitale versie van deze programmabegroting werkt met automatische verwijzingen. Door te klikken op tekst met een oranje onderstreping, gaat het document automatisch naar de verwijzing toe. De inhoudsopgave werkt ook op deze wijze. In deze programmabegroting staan veel afkortingen. Om dit inzichtelijk te maken is een afkortingenlijst als bijlage toegevoegd. De afkortingen zijn oranje onderstreept en verwijzen automatisch naar de afkortingenlijst.

Financiële positie
Het eerste hoofdstuk van de programmabegroting staat in het teken van de financiële positie van de gemeente. Er wordt een financiële beschouwing gegeven, inclusief de begroting in één oogopslag en er is een totaaloverzicht van de programmabegroting te vinden op programmaniveau.

Programmaplan
Hoofdstuk twee staat in het teken van de programma's. De programma's bestaan uit verschillende taakvelden. De programma's worden aan de hand van de drie W-vragen toegelicht:

- Wat willen we bereiken?
  Bij dit onderdeel worden de belangrijkste doelstellingen van het betreffende beleidsonderdeel opgesomd. De doelstellingen komen uit de beleidsnota's.
- Wat gaan we er voor doen?
  De acties van het betreffende beleidsonderdeel worden hier genoemd. Deze acties vloeien voort uit de doelstellingen die bij de eerste vraag zijn opgesomd.
- Wat mag het kosten?
  Deze vraag wordt beantwoord door middel van een tabel met de lasten en baten per taakveld, met een toelichting op hoofdlijnen. Tevens worden de investeringen voor dat programma vermeld.

Indicatoren
Bij elk programma worden verplichte indicatoren, vanuit het BBV, opgenomen. Deze indicatoren zijn ook te vinden op www.waarstaatjegemeente.nl onder het product *Besluit Begroting en* Verantwoording. Daar is het mogelijk om de resultaten te vergelijken met andere gemeenten of provincies.
Op www.waarstaatjegemeente.nl zijn veel meer gegevens te vinden over de gemeente dan alleen de verplichte indicatoren. Het is mogelijk om per thema gegevens te raadplegen en te vergelijken.

Alle gegevens op deze website wijzigen, zodra er nieuwe informatie beschikbaar is. Zo is er altijd een actuele stand van zaken.

Naast de verplichte indicatoren zijn er per programma ook indicatoren opgenomen die uit de beleidsnota's zijn ontstaan.

Paragrafen
De paragrafen in hoofdstuk drie geven een dwarsdoorsnede van de financiële aspecten van de begroting, bezien vanuit een bepaald perspectief. De paragrafen staan op volgorde volgens het BBV.

Bijlagen
In het vierde hoofdstuk zijn diverse bijlagen opgenomen. Een overzicht van de overheadskosten, de kerngegevens van de gemeente, een overzicht van verschillende subsidies, een totaaloverzicht van alle taakvelden en een afkortingenlijst.

Meerjarenprognose grondexploitatie
Het MPG wordt als afzonderlijk document door de raad vastgesteld en is geen onderdeel meer van de programmarekening of programmabegroting. Een toelichting wordt gegeven in de paragraaf Grondbeleid.

1. FINANCIËLE POSITIE

1.1 Financiële beschouwing

In dit hoofdstuk wordt een beschouwing gegeven van de financiële positie van de gemeente voor de periode 2021 - 2024.

Basis vastgestelde kadernota begroting 2021 - 2024
Basis voor de opgestelde programmabegroting is de in de raad van 2 juli 2020 vastgestelde kadernota begroting 2021 - 2024.

Structureel sluitende begroting
Het saldo van de begroting wordt conform de bestaande beleidslijn toegevoegd aan de algemene reserve. Zoals uit de tabel blijkt kan er een structureel sluitende begroting worden aangeboden. Daarbij is de kanttekening dat de taakstellende bezuiniging die voor 2021 is geraamd op € 400.000,- en oploopt naar € 800.000,- nog wel moet worden ingevuld evenals de taakstelling sociaal domein van € 500.000,-. In theorie zou dit mogelijk moeten zijn. Er zijn voldoende voorstellen uit de verkennende kerntakendiscussie naar voren gekomen om hier invulling aan te geven. Overigens niet altijd gemakkelijke keuzes.

Omschrijving	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
(-=nadeel; bedragen x € 1.000,-)				
Resultaat kadernota	1.060	932	1.133	1.169
Afrondingen	16	0	20	33
Begrotingsresultaat	**1.076**	**932**	**1.153**	**1.202**

Ontwikkeling financiële kengetallen

In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing zijn de Financiële kengetallen opgenomen, hier staat ook een toelichting op de onderdelen.

Solvabiliteit
De reservepositie verbetert de komende jaren en loopt op tot een bedrag van € 22,6 mln. in 2024. Mede hierdoor blijft de verhouding eigen vermogen/totaal vermogen, het zogenaamde solvabiliteitspercentage, op het gewenste niveau van minimaal 30.

Netto schuldquote
In 2020 en 2021 zijn er hoge aflossingsverplichtingen en door een combinatie van doorschuiven van investeringen en nieuw geplande investeringen moet de gemeente herfinancieren. Dat wordt uiteraard goed gemonitord. Momenteel zijn de rentelasten erg laag en opteren we voor het aantrekken van een lening voor 25 jaar. We gaan onderzoeken of we mogelijk meer gebruik kunnen maken van kort geld (binnen de kasgeldlimiet). Dit is in de voorstellen voor de kerntakendiscussie verder uitgewerkt. We zien wel dat de netto schuldquote stijgt. Dit kengetal heeft een relatie met de totale baten van de begroting. In 2022 wordt een daling van de baten door aflopende grondexploitaties geraamd wat een effect heeft op dit kengetal. We blijven overigens wel binnen de normen van de VNG (een ratio van 130% is te hoog).

Kengetal grondexploitatie
Het kengetal grondexploitatie is laag, maar kan de komende jaren weer gaan toenemen als besloten wordt tot de ontwikkeling van bedrijventerrein de Kronkels-Zuid en Rengerswetering verder wordt ontwikkeld (eiland 5 en 6).

De structurele begrotingsruimte is nog steeds positief namelijk 1,4%.

In onderstaande tabel hebben we de belangrijkste kengetallen opgenomen. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf weerstandsvermogen waar ook de geprognosticeerde balans is opgenomen

Kengetal	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Solvabiliteitsratio	26,5%	30,9%	30,0%	30,6%	32,9%	34,8%
Netto schuldquote	52,2%	62,2%	56,9%	84,0%	86,1%	80,3%
Kengetal grondexploitatie	22,5%	9,8%	1,7%	4,4%	7,8%	8,6%

Weerstandvermogen bereikt minimale niveau - risicoanalyse
Conform afspraak is er een risicoanalyse uitgevoerd en de uitkomst daarvan is opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing. Op basis van die analyse is een weerstandsvermogen nodig van minimaal € 5,1 miljoen (excl. de risico's binnen de grondexploitatie). Kijkend naar de stand van de algemene reserve dan is er een weerstandsratio van 2,4 in 2021.

In de onderstaande tabel is de ontwikkeling van de reservepositie (ultimo van het jaar) weergegeven. Bovenplanse voorzieningen is inclusief Oostmaat.

Bedragen x € 1.000,-	2021	2022	2023	2024
Algemene reserve (incl. precario)	12.443	13.375	14.508	15.677
Algemene reserve grondexploitatie	4.900	4.788	4.683	4.593
Totaal weerstandsvermogen (incl. precario)	**17.343**	**18.163**	**19.191**	**20.270**
Opbrengst precario (cumulatief)	5.101	5.101	5.101	5.101
Totaal weerstandsvermogen (excl. precario)	**12.242**	**13.062**	**14.090**	**15.169**
Bestemmingsreserves	839	729	631	591
Egalisatiereserves	578	631	654	692
Bovenplanse voorzieningen	1.038	1.038	1.038	1.038
Totaal (excl. precario)	**14.696**	**15.459**	**16.412**	**17.489**
Totaal inclusief precario	**19.797**	**20.560**	**21.513**	**22.590**

Reservepositie
In dit onderdeel wordt kort ingegaan op de reservepositie van de gemeente. Te zien is dat de reservepositie de komende jaren verbetert. Dat is het effect van het begrotingsresultaat dat aan de algemene reserve wordt toegevoegd. Ook een positief effect van het afsluiten van een aantal complexen binnen de grondexploitatie met een positief of minder nadelig resultaat. De reservepositie is wel onder druk komen te staan door de ontwikkelingen in het sociaal domein, de extra lasten om de beheerplannen op peil te houden en investeringen vanuit het coalitieakkoord. Daardoor kan er minder worden toegevoegd dan vorig jaar werd verwacht, maar blijft de weerstandsratio (2,4) nog steeds goed en ook de ontwikkeling van de solvabiliteit blijft op gewenste niveau.

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen worden ingezet ter dekking van de uitgaven binnen de programma's die niet door inkomsten worden gedekt die binnen het programma geraamd worden. De belangrijkste onderdelen zijn de ontwikkeling van de algemene uitkering en de belastingopbrengsten. Er wordt kort ingegaan op een aantal ontwikkelingen.

Algemene uitkering

De algemene uitkering is een belangrijke inkomstenbron voor de gemeente, in 2021 47% van de totale inkomsten. De algemene uitkering is geraamd op basis van de meicirculaire 2020. In de berekeningen is geen rekening gehouden met de effecten van de herverdeling gemeentefonds en sociaal domein. Wel is zijn de extra middelen sociaal domein van € 300.000,- na 2021 structureel opgenomen in de berekening. Er is nog geen rekening gehouden met het incidenteel opschorten van de opschalingskorting in 2021.

Belastingen en rechten

De belastingopbrengsten zijn in lijn met de uitgangspunten van de kadernota. De belangrijkste opbrengst is de opbrengst onroerendezaakbelasting. De opbrengst is geraamd op bijna € 4,3 miljoen. Daarnaast is tot en met 2021 rekening gehouden met de opbrengst voor precario op kabels en leidingen. Dit is een jaarlijks bedrag van € 0,8 miljoen. Met ingang van 2022 mag deze belasting niet meer worden geheven.

Ontwikkeling egalisatiereserve afval

De egalisatiereserve afval staat onder druk en er is geen ruimte meer daar in 2020 nog gebruik van te maken. In de kadernota 2021 is besloten tot een extra verhoging van de afvalstoffenheffing dat recht doet aan het principe van kostendekkende tarieven en waarin ook enige ruimte zit om de egalisatiereserve weer aan te vullen.

Treasury

Op basis van een actualisatie van de financieringsplanning is de verwachting dat er door de hoge aflossingsverplichtingen herfinanciering nodig is. Te zien is een verschuiving van de investeringen/opbrengsten binnen de grondexploitatie naar de reguliere investeringen (onder andere door nieuwbouw scholen en investeringen in de openbare ruimte).

Rente

In de begroting is gerekend met een rente van 1%. Er is nog steeds sprake van lage rentes ook voor de langere periode en voor de korte termijn wordt nog steeds een negatieve rente berekend. Daar waar mogelijk gaat de gemeente daar zo optimaal mogelijk gebruik van maken.

Meerjarenprognose grondexploitatie

De meerjarenprognose grondexploitatie is geactualiseerd ten opzichte van de jaarrekening 2019. In 2020 wordt een aantal complexen afgewikkeld. Het gaat om de complexen Haarbrug-Zuid en Zuyderzee en de Groeneweg. De geprognotiseerde resultaten bij afsluiten worden, voor zover nodig, toegevoegd aan de reserve grondexploitatie.

De boekwaarde van de voorraad gronden loopt terug van € 10,0 miljoen per 1 januari 2021 naar € 3,6 miljoen ultimo 2024. In deze berekeningen is rekening gehouden met de voorziening verliesgevende complexen. Deze is berekend op € 4,5 miljoen per 1 januari 2021 en blijft € 4,5 miljoen per ultimo 2024. De forse terugloop van de boekwaarde van de gronden heeft uiteraard ook een positief effect op het kengetal grondexploitatie dat ultimo 2024 uitkomt op 8,6%. De verwachting is dat dit kengetal weer toeneemt op het moment dat wordt besloten tot ontwikkeling bedrijventerrein de Kronkels Zuid en verdere ontwikkeling Rengerswetering (eiland 5 en 6).

Begroting in één oogopslag
Hieronder is af te lezen welke inkomsten de gemeente ontvangt in 2021.

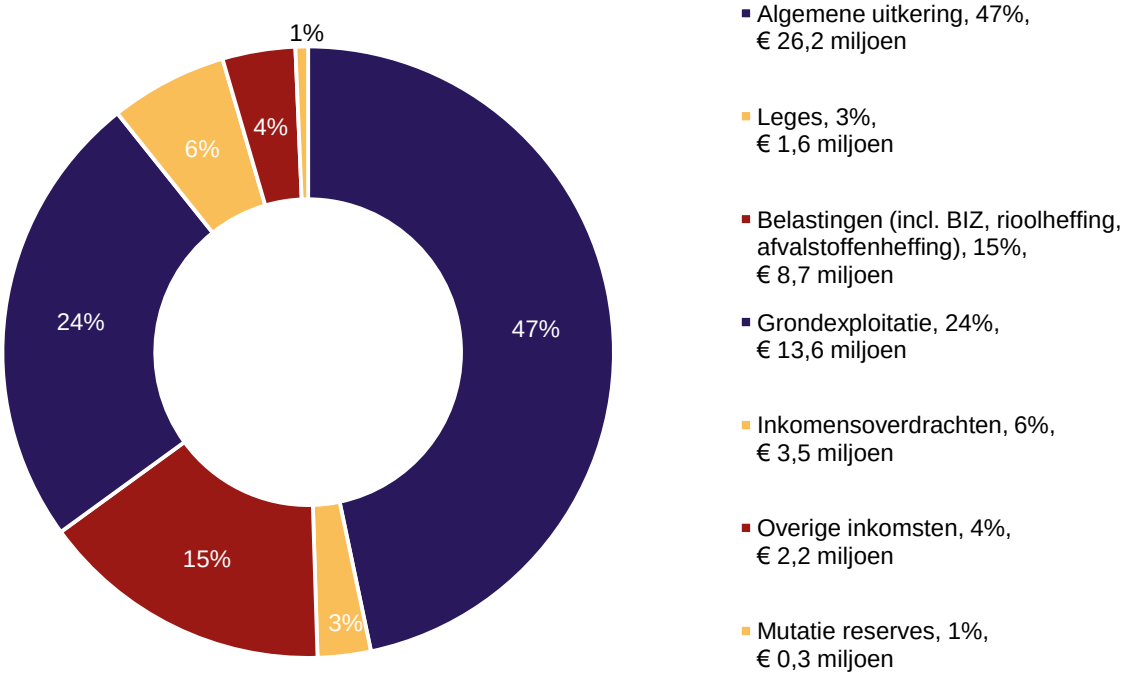

De inkomsten van de programma's voor de mutaties in de reserves zijn 55,7 miljoen.

Onderstaande cirkeldiagram geeft de uitgaven per programma voor 2021 weer. Hier zijn ook de mutaties van de reserves in verwerkt.

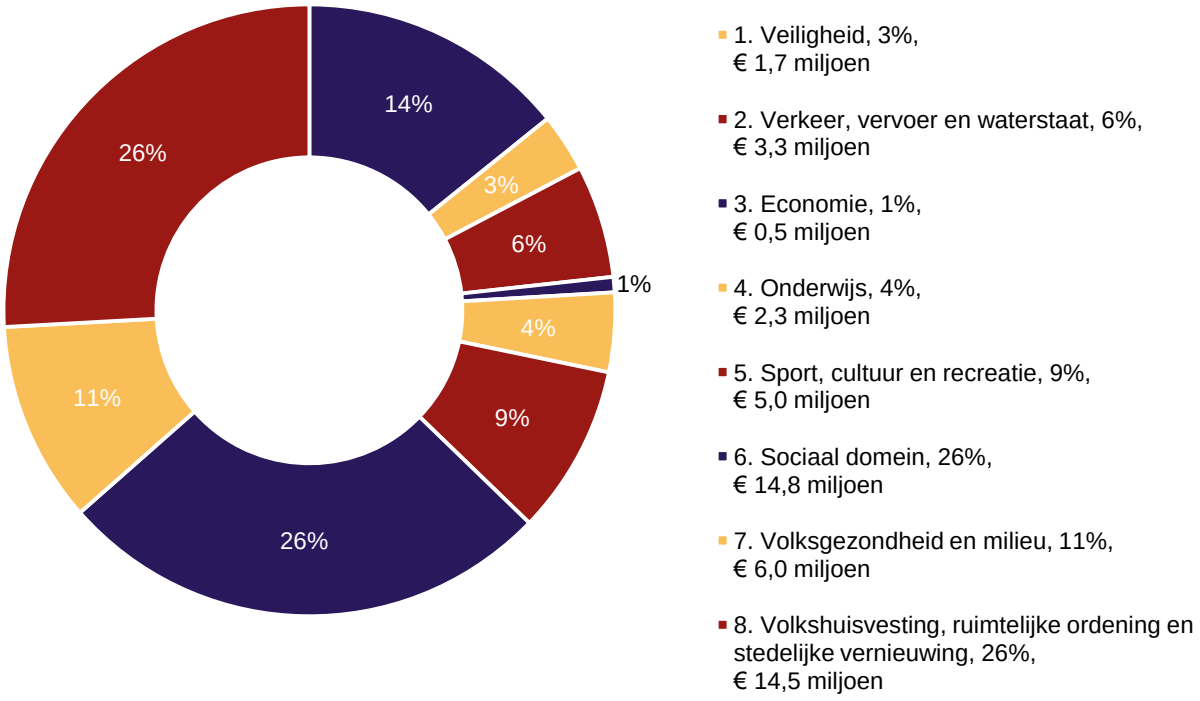

1.2 Totaaloverzicht 2021 - 2024

Bedragen x € 1.000,-	Rekening 2019	Begroting 2020	Raming begrotingsjaar 2021			Begrotingsjaar 2022			2023			2024		
Omschrijving programma	**Saldo**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
Bestuur en ondersteuning	-22.281	-23.931	7.934	32.705	-24.770	6.781	32.207	-25.426	6.878	32.308	-25.430	6.894	32.296	-25.402
Correctie algemene dekkingsmiddelen	*-24.051*	*-25.166*	*6.284*	*32.352*	*-26.068*	*5.117*	*31.854*	*-26.737*	*5.216*	*31.955*	*-26.739*	*5.233*	*31.943*	*-26.711*
Bestuur en ondersteuning excl. algemene dekkingsmiddelen	1.769	1.235	1.650	353	1.298	1.664	353	1.311	1.661	353	1.309	1.661	353	1.309
Veiligheid	1.603	1.669	1.738	8	1.730	1.730	8	1.723	1.730	8	1.722	1.730	8	1.722
Verkeer, vervoer en waterstaat	2.182	2.580	3.334	541	2.793	3.436	541	2.895	3.469	541	2.928	3.443	541	2.902
Economie	-585	-496	456	198	258	456	198	258	456	198	258	456	198	257
Onderwijs	1.654	1.730	2.353	597	1.756	2.378	597	1.782	2.425	597	1.828	2.475	597	1.879
Sport, cultuur en recreatie	4.317	4.429	5.042	608	4.434	5.017	608	4.409	4.919	608	4.312	4.905	608	4.297
Sociaal domein	12.139	11.827	14.753	2.596	12.157	14.759	2.587	12.172	14.775	2.579	12.196	14.773	2.579	12.194
Volksgezondheid en milieu	2.067	1.637	5.970	4.388	1.581	6.013	4.388	1.625	6.040	4.388	1.652	6.017	4.388	1.628
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-1.255	555	14.528	14.468	60	3.456	2.894	562	3.060	2.526	534	1.589	1.067	522
Subtotaal programma's	**23.892**	**25.166**	**49.824**	**23.756**	**26.068**	**38.910**	**12.173**	**26.737**	**38.536**	**11.797**	**26.739**	**37.049**	**10.338**	**26.711**
Algemene dekkingsmiddelen														
Beheer overige gebouwen	29	58	56	72	-16	56	72	-16	56	72	-16	56	72	-16
Overhead	4.490	4.456	4.738	29	4.710	4.747	29	4.719	4.688	29	4.659	4.672	29	4.644
Treasury	-357	-589	-241	149	-390	-290	103	-392	-345	113	-459	-384	128	-512
Belastingen	-4.633	-4.604	333	5.153	-4.819	334	4.393	-4.058	344	4.433	-4.088	352	4.433	-4.080
Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-24.029	-24.860	-	26.227	-26.227	-	26.686	-26.686	-	26.753	-26.753	-	26.801	-26.801
Overige baten en lasten	-318	-270	-341	348	-689	-721	346	-1.066	-710	343	-1.054	-710	345	-1.056
Subtotaal alg. dekkingsmiddelen	**-24.817**	**-25.810**	**4.546**	**31.978**	**-27.432**	**4.127**	**31.628**	**-27.500**	**4.032**	**31.743**	**-27.711**	**3.986**	**31.808**	**-27.822**
Raming saldo baten en lasten	**-925**	**-644**	**54.369**	**55.733**	**-1.364**	**43.038**	**43.801**	**-763**	**42.568**	**43.541**	**-972**	**41.035**	**42.146**	**-1.111**
Specificatie mutatie in reserves														
(last = storting ; bate = onttrekking)														
Economie														
Marktgelden	1	-1		1	-1		1	-1		1	-1		1	-1
Sociaal domein														
Sociaal domein					-			-			-			-
Volksgezondheid en milieu														
Rioolrechten	97	13	67		67	26		26		0	-0	12		12
Afvalstoffenheffing	-219	4	32		32	31		31	31		31	32		32
Begraafrechten	-60	-30		2	-2		3	-3		7	-7		5	-5
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing														
Toekomstvisie	-301			50	-50		50	-50		50	-50			-
Grondexploitatie	928	289		182	-182		112	-112		105	-105		90	-90
Bovenplanse voorzieningen	-324	-34		75	-75			-			-			-
Oostmaat	-21	-21			-			-			-			-
Startersleningen	-26				-			-			-			-
Stimulering- en vangnetlening	-45	-12		12	-12		12	-12		12	-12		12	-12
Algemene dekkingsmidd.en financ.														
Algemene dienst	277	458	1.549		1.549	932		932	1.133		1.133	1.169		1.169
Dekking kapitaallasten	459	-25	75	53	22		47	-47		36	-36		27	-27
Mutatie in de reserves	**766**	**641**	**1.722**	**374**	**1.348**	**989**	**226**	**762**	**1.164**	**212**	**952**	**1.213**	**136**	**1.077**
Raming na mutatie in reserves	**-159**	**-3**	**56.092**	**56.108**	**-16**	**44.027**	**44.027**	**-0**	**43.733**	**43.753**	**-20**	**42.248**	**42.282**	**-33**
Resultaat	-159													
Begrotingsresultaat	**-0**	**-3**	**56.092**	**56.108**	**-16**	**44.027**	**44.027**	**-0**	**43.733**	**43.753**	**-20**	**42.248**	**42.282**	**-33**

2. PROGRAMMAPLAN

2.0 Bestuur en ondersteuning

(Commissie Bestuur en Middelen, portefeuillehouders M. van de Groep en R.J. Beukers)

Omschrijving programma (missie)

Bunschoten staat voor vernieuwing van de plaatselijke politiek. De gemeente kiest nieuwe, soms nog onbegane wegen om tot heldere en gedragen besluiten en resultaten te komen. Er wordt vastgehouden aan de vele waarden en tradities die zo kenmerkend zijn voor de identiteit en het unieke karakter van de gemeente en haar hardwerkende inwoners. Bunschoten is een hechte gemeenschap waar naar elkaar wordt omgezien. Het goede wordt behouden en versterkt.
Het goede financiële beleid wordt voortgezet, er is een hoog voorzieningenniveau en eventuele kwetsbaarheden worden verminderd door samen te werken met anderen.

De gemeente ontwikkelt zich qua dienstverlening tot een laagdrempelige en efficiënte organisatie waar inwoners, bedrijven en instellingen via on- en offline kanalen terecht kunnen. Werkprocessen worden zoveel mogelijk vanuit de optiek van de klant uitgevoerd. Vanuit het adagium: *digitaal waar het kan, persoonlijk als het moet!* biedt de gemeente persoonlijk maatwerk voor producten of doelgroepen die daarom vragen.

Uitgangspunt is een sluitende meerjarenbegroting, waarbij de structurele uitgaven worden gedekt door structurele inkomsten.

Het programma bestaat uit de volgende taakvelden:

- Bestuur
- Burgerzaken
- Beheer overige gebouwen en gronden
- Overhead
- Treasury
- OZB (niet) woningen
- Parkeerbelasting (niet van toepassing)
- Belastingen overig
- Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds
- Overige baten en lasten
- Vennootschapsbelasting
- Mutaties reserves
- Resultaat van de rekening van baten en lasten

Context en achtergrond

Bestuur
Het ‘Coalitieakkoord 2019-2022 *Nieuwe wegen*, *vast waarden*’ is, naast de Toekomstvisie 2025, leidend voor het beleid dat de komende jaren wordt ingezet. De gemeente werkt op diverse terreinen samen met partners om zelfstandig te kunnen blijven en zo de doelstellingen te realiseren en de dienstverlening aan de inwoners hoog te houden.

Burgerzaken
Op 17 maart 2021 worden verkiezingen voor Tweede Kamer gehouden. Voorbereidingen worden getroffen om deze coronaproof te organiseren. Het ministerie heeft daar in 2020 extra middelen voor beschikbaar gesteld. Op 16 maart 2022 zijn de gemeenteraadsverkiezingen. In het najaar van 2021 wordt de burgerpeiling *Waar Staat Je Gemeente* uitgezet. De uitkomsten zijn in 2022 bekend.

Overige taakvelden
Niet alle taakvelden worden apart toegelicht. Een aantal taakvelden worden uitgebreid behandeld in de paragrafen (vanaf bladzijde 83).

Kaderstellende beleidsnota's

- Coalitieakkoord 2019 - 2022 '*Nieuwe wegen, vaste waarden!*'
- Toekomstvisie 2025 '*Gemeente Bunschoten zijn we samen!*'

Taakveld Bestuur

Wat willen we bereiken?

- Vernieuwing van de plaatselijke politiek.
- Heldere en gedragen besluiten en resultaten.
- Vasthouden aan waarden en tradities die kenmerkend zijn voor de identiteit en het unieke karakter van de gemeente en haar inwoners.
- Het goede van het dorp behouden en versterken.

Wat gaan we er voor doen?

- Inwoners en de politiek dichter bij elkaar brengen.
- Zorgen voor transparante besluitvorming en verantwoording leggen over de genomen besluiten
- Vasthouden aan waarden en tradities door deze te stimuleren en door te geven aan de volgende generatie.
- Investering om het goede van het dorp te behouden en versterken.

Indicator Bestuur

Omschrijving	E/P	Bron	Werkelijk 2018	Werkelijk 2019	Streefwaarden			
					2021	2022	2023	2024
Aantal af te leggen werkbezoeken commissie	P	Vergader schema raad	1	3	3	3	3	3

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

Taakveld Burgerzaken

Wat willen we bereiken?

- Goede (digitale) dienstverlening voor burgers.
- Verzorgen van verkiezingen.

Wat gaan we er voor doen?

- Systeem aansluiten op digitale aanvragen en digitale afhandeling.
- Onderzoek/ Burgerpeiling waarstaatjegemeente.nl.
- Alle zaken rondom verkiezingen regelen (in 2021 extra maatregelen i.v.m. corona, stempassen, stembureaus etc.).

Indicator Burgerzaken

Omschrijving	E/P	Bron	Werkelijk 2018	Werkelijk 2019	Streefwaarden			
					2021	2022	2023	2024
Aantal digitale transacties per jaar (digitale dienstverlening)*	E	Online omgeving gem. Bunschoten	2.801	2.615	2.800	*	*	*

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

* Mede afhankelijk van ontwikkelingen op macroniveau, bijvoorbeeld doorontwikkeling www.mijnoverheid.nl of Digitale Agenda 2020. De gemeente streeft naar meer web afhandelingen/ e-diensten. Burgers zijn vrij om een contactkanaal te kiezen.

Taakveld Treasury

Wat willen we bereiken?

- Geld lenen tegen een zo laag mogelijk percentage en uitlenen, met inachtneming van de voorwaarden uit het treasurystatuut en het schatkistbankieren.
- Een goede balans tussen financiering met kort en lang geld op basis van actuele financieringsplannen.
- Een gezond weerstandsvermogen dat in staat is voorkomende tegenvallers op te vangen zonder direct ingrijpende beleidswijzigingen te hoeven doen.

Wat gaan we er voor doen?

- Het opzetten en bewaken van een goede financierings- en liquiditeitenplanning en aan actief treasurybeleid en -beheer.
- Uitwerken van risicoanalyse en bepalen van het weerstandsratio.
- Reserves die van belang zijn voor de bepaling van het weerstandsvermogen worden verhoogd door uitvoering van de voorstellen in de notitie weerstandsvermogen. Daarnaast worden budgetoverschotten aan de reserve algemene dienst toegevoegd.

Taakveld Belastingen

Wat willen we bereiken?

- Een lokale lastendruk die, voor de OZB in lijn is met ontwikkeling inflatie.
- Voor de riool- en begraafrechten en afvalstoffenheffing kostendekkende tarieven.

Wat gaan we er voor doen?

- Jaarlijks bij de kadernota afwegen hoe dit uitgangspunt in stand kan blijven.
- Jaarlijks bij de kadernota in beeld brengen of aanpassing van tarieven nodig is.

Taakveld Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds

Wat willen we bereiken?

- Het in beeld houden van de geldstromen vanuit het rijk.

Wat gaan we er voor doen?

- Rapporteren over de effecten van de diverse circulaires en andere gegevens verwerken tot een actuele stand van de algemene uitkering uit het gemeentefonds.

Taakveld Mutaties reserves

Wat willen we bereiken?

- Een solide weerstandsvermogen voor opvang van risico’s en aandacht voor een goede solvabiliteit.
- Geen beschikking over reserves voor structurele dekking.
- Buffer in de (tarief)egalisatiereserves voor opvang van jaarlijkse schommelingen.

Wat gaan we er voor doen?

- In beeld brengen van de risico’s en dat jaarlijks actualiseren.
- Opnemen in de uitgangspunten voor samenstellen kadernota.
- In beeld brengen wat een reële omvang is van de (tarief)egalisatiereserves.

Verbonden partijen Bestuur en ondersteuning

Gemeenschappelijk belastingkantoor Lococensus-Tricijn
Het GBLT richt processen zodanig in dat gemeentelijke (en waterschaps)belastingen maximaal worden geheven en geïnd en WOZ- en basisregistratieve taken efficiënt worden uitgevoerd.
Voor Bunschoten zijn dat de volgende belastingen en heffingen:

- Onroerendezaakbelastingen
- Rioolheffing
- Afvalstoffenheffing en het reinigingsrecht
- Forensenbelasting
- Precariobelasting
- Marktgelden en havengelden
- BIZ-heffing

Bureau regio Amersfoort
Bureau Regio Amersfoort is een samenwerkingsverband om op een duurzame en effectieve manier strategisch samen te werken aan oplossingen voor regionale vraagstukken. Het doel is bijdragen leveren aan de versterking van de regio Amersfoort als een unieke plek om te wonen, werken en leven.

Indicatoren Bestuur en ondersteuning

Indicator	Eenheid	Begroting 2021
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	5,4
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	5,3
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	€ 486,13
Externe inhuur*	Kosten inhuur externen	€ 0,-
Overhead	% van totale lasten	8,4%

* Externe inhuur is op begrotingsbasis op € 0,- geraamd, omdat de salarislasten zijn geraamd op basis van de benodigde formatie voor de uitvoering van taken. In werkelijkheid wordt er wel ingehuurd op eventuele openstaande vacatures.

Wat mag het kosten?

Programma Bestuur en ondersteuning
(bedragen x € 1.000,-)

	Rekening 2019	Raming 2020	Raming 2021	Meerjarenraming 2022	2023	2024
Lasten programmaonderdeel						
Bestuur	1.715	1.217	**1.240**	1.253	1.240	1.240
Burgerzaken	440	387	**410**	411	421	421
Beheer overige gebouwen en gronden	29	58	**56**	56	56	56
Overhead	5.091	4.491	**4.738**	4.747	4.688	4.672
Treasury	393	-184	**-241**	-290	-345	-384
OZB (niet) woningen	0	0	**0**	0	0	0
Belastingen overig	298	317	**333**	334	344	352
Algemene uitkering	0	0	**0**	0	0	0
Overige baten en lasten	38	73	**-341**	-721	-710	-710
Vennootschapsbelasting	0	0	**0**	0	0	0
Mutaties reserves	4.029	1.209	**1.722**	989	1.164	1.213
Resultaat van de rekening van baten en lasten		3	**16**	1	20	34
Totaal lasten	**12.032**	**7.571**	**7.934**	**6.781**	**6.878**	**6.894**
Baten programmaonderdeel						
Bestuur	102	59	**59**	59	59	59
Burgerzaken	284	311	**294**	294	294	294
Beheer overige gebouwen en gronden	0	0	**72**	72	72	72
Overhead	600	35	**29**	29	29	29
Treasury	751	405	**149**	103	113	128
OZB (niet) woningen	4.035	4.061	**4.292**	4.342	4.382	4.382
Belastingen overig	895	861	**861**	51	51	51
Algemene uitkering	24.029	24.860	**26.227**	26.686	26.753	26.801
Overige baten en lasten	356	343	**348**	346	343	345
Vennootschapsbelasting	0	0	**0**	0	0	0
Mutaties reserves	2.570	568	**374**	226	212	136
Resultaat van de rekening van baten en lasten	693	0	**0**	0	0	0
Totaal baten	**34.314**	**31.502**	**32.705**	**32.207**	**32.308**	**32.296**

	Rekening 2019	Raming 2020	Raming 2021	Meerjarenraming 2022	2023	2024
Saldo programmaonderdeel						
Bestuur	1.613	1.159	**1.182**	1.195	1.182	1.182
Burgerzaken	156	76	**116**	117	127	127
Beheer overige gebouwen en gronden	29	58	**-16**	-16	-16	-16
Overhead	4.490	4.456	**4.710**	4.719	4.659	4.644
Treasury	-357	-589	**-390**	-392	-459	-512
OZB (niet) woningen	-4.035	-4.061	**-4.292**	-4.342	-4.382	-4.382
Belastingen overig	-597	-544	**-528**	283	293	301
Algemene uitkering	-24.029	-24.860	**-26.227**	-26.686	-26.753	-26.801
Overige baten en lasten	-318	-270	**-689**	-1.066	-1.054	-1.056
Vennootschapsbelasting	0	0	**0**	0	0	0
Mutaties reserves	1.459	641	**1.348**	762	952	1.077
Resultaat van de rekening van baten en lasten	-693	3	**16**	1	20	34
Totaal saldo	**-22.281**	**-23.931**	**-24.770**	**-25.426**	**-25.430**	**-25.402**

Investeringen

(Bedragen x €1,-)	2021	2022	2023	2024
Automatisering	198.920	281.000	47.500	239.000
Tractie	270.800	92.000		
Bedrijfsvoering	140.000	12.000		
Totaal	**609.720**	**385.000**	**47.500**	**239.000**

Toelichting

De lasten op het taakveld Bestuur bestaan vooral uit de loonkosten college/ raad. De hoge uitgaven in 2019 waren incidenteel door een eenmalige storting in de voorziening pensioenen.

Het saldo op taakveld Burgerzaken is hoger dan in 2020 in verband met de verkiezingen.
Het saldo van het taakveld Beheer overige gebouwen en gronden is anders doordat er nu ook inkomsten zijn geraamd. Er is een betere verdeling op taakveld van de inkomsten gemaakt, waardoor de inkomsten nu niet meer allemaal op het taakveld Overhead worden verantwoord.

De inkomsten van het taakveld Treasury zijn naar beneden bijgesteld in verband met minder dividend ROVA en Vitens en lage rente uit de grondexploitaties. Het nadelig effect van de rente grondexploitatie wordt gedekt vanuit de reserve grondexploitatie (de grondexploitatie profiteert immers van een lager doorbelaste rente).

De raming van de belastingen is gebaseerd op de meest actuele stand van zaken 2020 en aangepast met inflatie en areaalontwikkeling. In de paragraaf Lokale heffingen is dat verder uitgewerkt.

De algemene uitkering is geraamd op basis van de meicirculaire 2020.

Het taakveld overige baten en lasten is een saldo van de post onvoorzien en de taakstellende bezuiniging en aan de andere kant de doorbelasting van de btw aan de taakvelden riolering en afval.

De storting in de reserve is vooral het effect van het begrotingsresultaat dat wordt toegevoegd aan de algemene reserve. De onttrekkingen zijn vooral het effect van beschikking reserve grondexploitatie en de reserve dekking kapitaallasten.

2.1 Veiligheid

(Commissie Bestuur en Middelen, portefeuillehouder M. van de Groep)

Omschrijving programma (missie)

Bunschoten-Spakenburg, Eemdijk en Zevenhuizen bieden een veilige en leefbare omgeving waar mensen graag willen wonen, werken en recreëren en waar dit ook veilig kan. Hierbij zijn de brandweer en de crisisbeheersingsorganisatie constant alert en paraat om te handelen wanneer dit nodig is.

Het programma bestaat uit de volgende taakvelden:
- Crisisbeheersing en brandweer
- Openbare orde en veiligheid

Context en achtergrond

- **Crisisbeheersing en brandweer**

De gemeente Bunschoten werkt samen met 26 andere gemeenten aan een gedegen brandweerzorg, geneeskundige hulpverlening en crisisbeheersing in de regio. Dit gebeurt volgens de Gemeenschappelijke Regeling VRU. De gemeente en de VRU hebben de onderlinge afspraken vastgelegd in een 'taakuitvoeringsovereenkomst'.

- **Openbare orde en veiligheid**

Veiligheid is één van de kerntaken van de gemeente. De gemeente heeft belang bij een veilige woon- en werkomgeving en spant zich in om dit te waarborgen. Tegelijkertijd is het creëren van veiligheid ook een verantwoordelijkheid van individuele burgers en bedrijven. Dit betekent dat de gemeente en haar inwoners gezamenlijk moeten optrekken om in te staan voor een veilige gemeente. Verder werkt de gemeente dan ook samen met partijen als ondernemers, maatschappelijke organisaties, politie en het Openbaar Ministerie. De gemeente voert de regie bij deze samenwerking. Het beleid voor openbare orde en veiligheid is vastgelegd in het Integraal Veiligheidsplan BES 2019 - 2022. Binnen dit veiligheidsbeleid wordt regionaal samengewerkt met de gemeenten uit het politiebasisteam, bestaande uit Baarn, de Bilt, Eemnes en Soest.

Kaderstellende beleidsnota's

- Coalitieakkoord 2019 - 2022 '*Nieuwe wegen, vaste waarden!*'
- Gemeenschappelijke regeling VRU
- Beleidsplan Veiligheidsregio Utrecht 2020 - 2023
- Handboek bevolkingszorg gemeentelijke crisisbeheersing 2.0
- Regionaal risicoprofiel 2019
- Regionaal Crisisplan Utrecht 2020 - 2023
- Beleid Rampbestrijdings- en Incidentsbestrijdingsplannen
- Dekkingsplan 2.0 Veiligheidszorg op Maat
- Integraal Veiligheidsplan BES 2019 - 2022
- Convenant Veilig Uitgaan
- Convenant veiligheid sportpark De Westmaat
- Convenant arbeidsmigranten
- Horeca- en evenementennota 2020 - 2024 '*Bruisend Bunschoten*'
- Terrassennota, nota Standplaatsenbeleid
- Marktverordening
- Centrumvisie Bunschoten-Spakenburg 2017 - 2023

Taakveld Crisisbeheersing en brandweer

Wat willen we bereiken?

- De VRU voert de wettelijke en gezamenlijke taken uit op het bestuurlijk gewenst niveau.
- Een gedegen voorbereide brandweerrepressie, risico- en crisisbeheersing.

Wat gaan we er voor doen?

- Het monitoren van de uitvoering van de afspraken met de VRU, zoals vastgelegd in het basispakket en de taakuitvoeringsovereenkomst.
- Controles op brandveiligheid op gebouwen van onder andere bedrijven en (gezondheids)instellingen en bij evenementen.
- Projecten uitvoeren op het gebied van stimulerende preventie in samenwerking met de VRU en andere partners. Bij stimulerende preventie worden inwoners geattendeerd op het voorkomen van brand en het waarschuwen van de aanwezigen, waardoor zij zichzelf in veiligheid kunnen brengen en de brandweer sneller kunnen alarmeren. Door dit laatste kan de brandweer ook sneller ter plaatse zijn.
- Betrokken functionarissen crisisbeheersing door opleiden, trainen en oefenen vakbekwaam maken en houden.
- Opleiden en trainen van het Gemeentelijk Beleidsteam met de onderdelen ‘introductie crisisbeheersing’ en training leiding geven en nemen in Beleidsteam’.
- Samenwerking VRU met betrekking tot opstellen handelingsperspectieven incidenten voor gemeenten bij verhogen / verlagen dreigingsniveau terrorisme.
- Trainen (loco) strategisch adviseur strategisch analyseren en adviseren.
- Versterken samenwerking Eemland bij opleiden, trainen en oefenen lokale functies in relatie tot crisisbeheersing zoals juristen, notulisten en omgevingszorg.
- Lokaal implementeren nieuwe aandachtskaart en planvorming overstroming / extreem weer.
- Bijscholing Officier van Dienst Bevolkingszorg.
- Testen pilot registratie opleiden, trainen en oefenen in samenwerking met de VRU.
- Implicaties Drieslag voor crisisbeheersing in regionaal verband volgen.
- Themaverdieping en lokale samenwerking in relatie tot crisisbeheersing zoals Energietransitie en cybercrime.
- Covid-19 nafase traject.

Indicatoren Crisisbeheersing en brandweer

Omschrijving	E/P	Bron	Werkelijk 2018	Werkelijk 2019	Streefwaarden			
					2021	2022	2023	2024
Aantal uitrukken	E	VRU	176	158	150	145	140	135
Het aantal loze meldingen	P	Idem	37	35	37	37	37	37

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

Taakveld Openbare orde en veiligheid

Wat willen we bereiken?

- Veilige omgeving voor wonen, werken en recreëren.
- Toezicht en handhaving op het gebied van leefbaarheid en overlast.
- Een veilig en leefbaar uitgaansgebied.
- Veilige evenementen binnen Bunschoten.
- Borgen van de openbare orde en veiligheid bij risicovolle voetbalwedstrijden.
- Het bestrijden van alcohol- en drugsmisbruik.
- Verminderen van onveiligheidsgevoelens bij inwoners.

Wat gaan we er voor doen?

- Uitvoeren van het vastgestelde Integraal Veiligheidsplan BES 2019 - 2022, onder andere volgens het lokale uitvoeringsprogramma:
  - Actieve handhaving van de top-3 overlast (parkeeroverlast, hard rijden, hondenpoep);
  - Inzet op overige overlastgebieden (afvaldump, alcoholgebruik, brom- en snorfietsen op Spuiplein en fietsen op de zaterdagmarkt);
  - Vernieuwen van het Convenant Veilig Uitgaan, een samenwerking tussen lokale horecaondernemers, politie en gemeente;
  - Verminderen van alcohol en drugsgebruik onder jongeren, door afspraken in het Convenant Veilig Uitgaan en toezicht daarop;
  - In samenwerking met jongerenwerk actieve inzet van BOA's op hangjeugd ter voorkoming van overlast;
  - Inzet van buurtbemiddeling bij woonoverlast.
- Uitvoeren van de nieuwe Horeca- en Evenementennota 2020 - 2024.
- Invoeren van regio breed bibob-beleid, waarmee de regio sterk staat tegenover malafide exploitanten van onder andere horeca en afhaal-/bezorgzaken.
- Continueren van Bunschoten United, om in verbinding te blijven met de verscheidene gemeenschappen binnen Bunschoten.
- Borgen van het toezicht op het uitgaansgebied. Naast het houden van toezicht wordt er gecontroleerd op naleving van de openingstijden, drankgebruik op straat, geluidsoverlast en verstoring van de openbare orde door het uitgaanspubliek. De gezamenlijke afspraken uit het convenant Veilig Uitgaan worden geactualiseerd en voortgezet.
- Inzet van de BOA's op naleving van de APV en overige wetgeving.
- Optreden tegen woonoverlast in buurten en wijken, binnen de juridische mogelijkheden.
- Inzet tegen overlast door arbeidsmigranten, onder andere door integrale controles op overbewoning en brandveiligheid.
- Inzet om de meldingsbereidheid onder inwoners te vergroten in samenwerking met de politie en regiogemeenten Baarn, de Bilt, Eemnes en Soest.
- Inzet op activiteiten op het gebied van andere veiligheidsthema's, uitvoeren van wettelijke taken en reageren op incidenten en urgente vragen vanuit de samenleving.

Verbonden partijen Veiligheid

Veiligheidsregio Utrecht
De VRU organiseert de hulpverlening, rampenbestrijding en crisisbeheersing in de regio. Zij adviseren gemeenten, verlenen hulp bij ongevallen en houden toezicht op veiligheid binnen de Veiligheidsregio. Binnen Bunschoten is het eigendom, beheer en onderhoud van de brandweerkazerne een actueel onderwerp.

Indicatoren Veiligheid

Indicator	Eenheid	Bron	Bunschoten 2018	Nederland 2018
Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 inwoners van 12-17 jaar	Bureau Halt	142 (2019)	132 (2019)
Winkeldiefstal	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	0,5	2,2
Gewelds- en seksuele misdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2,6	4,9
Diefstal uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	1,6	2,5
Vernieling en beschadiging	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	4,2	5,8

Wat mag het kosten?

Programma Veiligheid
(bedragen x € 1.000,-)

	Rekening 2019	Raming 2020	Raming 2021	Meerjarenraming 2022	2023	2024
Lasten programmaonderdeel						
Crisisbeheersing en brandweer	1.209	1.247	**1.294**	1.286	1.286	1.285
Openbare orde en veiligheid	397	422	**444**	444	444	444
Totaal lasten	**1.606**	**1.669**	**1.738**	**1.730**	**1.730**	**1.730**
Baten programmaonderdeel						
Crisisbeheersing en brandweer	3	0	**0**	0	0	0
Openbare orde en veiligheid	1	0	**8**	8	8	8
Totaal baten	**4**	**0**	**8**	**8**	**8**	**8**
Saldo programmaonderdeel						
Crisisbeheersing en brandweer	1.207	1.247	**1.294**	1.286	1.286	1.285
Openbare orde en veiligheid	396	422	**437**	437	436	436
Totaal saldo	**1.603**	**1.669**	**1.730**	**1.723**	**1.722**	**1.722**

Toelichting
De lasten van het taakveld Crisisbeheersing en brandweer zijn gebaseerd op de meerjarenbegroting 2021-2024 van de VRU. De inkomsten voor het taakveld Openbare orde en veiligheid zijn gebaseerd op de huurinkomsten van het politiebureau in het gemeentehuis. Deze inkomsten stonden voorheen op het taakveld Overhead.

2.2 Verkeer, vervoer en waterstaat

(Commissie Ruimte, portefeuillehouder R.J. Beukers. Voor het taakveld havens is W. de Jong portefeuillehouder, commissie Samenleving)

Omschrijving programma (missie)

De gemeente Bunschoten draagt zorg voor een goede bereikbaarheid en een veilige, schone en goed onderhouden openbare ruimte, die bijdraagt aan de leefbaarheid van de gemeente.

Het programma bestaat uit de volgende taakvelden:

- Verkeer en vervoer
- Parkeren
- Recreatieve havens
- Economische havens en waterwegen
- Openbaar vervoer

Context en achtergrond

Dit programma heeft betrekking op het onderdeel wegen, verkeer en aanverwante openbare ruimte binnen de gemeente Bunschoten. Hieronder vallen onderdelen zoals: advisering en regulering verkeer, grote infrastructurele projecten, bruggen, de gemeentelijke rol in het openbaar vervoer, fietsmaatregelen, openbare verlichting, wegmeubilair, bermverhardingen en beheer en onderhoud van het wegennet.

Kaderstellende beleidsnota's

- Coalitieakkoord 2019 - 2022 '*Nieuwe wegen, vaste waarden!*'
- Mobiliteitsplan (2020)
- Wegen beheerplan 2020 - 2024
- Parkeerbeleid Spakenburg 2008
- Parkeerbeleidsplan 2010, met verfijningsbesluiten
- Bruggen beheerplan 2021 - 2035 (i.o)
- Beleidsplan gladheidsbestrijding 2021 - 2030
- Verlichtingsbeleid 2014 - 2023
- Studie verkeersnetwerk 2010
- Beheerplan Havens Gemeente Bunschoten en Laaksluis De Kooi 2020 - 2035
- Beheerplan Oeververdediging en frontmuren 2016 - 2030

Taakveld Verkeer en vervoer

Wat willen we bereiken?

- Het beeld van de wegen, voet- en fietspaden en parkeervoorzieningen zijn conform de door de gemeenteraad vastgestelde eisen. Het beheer wordt zoveel mogelijk integraal aangepakt.
- Voor een aantal wegen, voet- en fietspaden de inrichting aanpassen op het huidige gebruik.
- Met de openbare verlichting wordt verkeers- en sociale veiligheid geboden en wordt bijgedragen aan een goede bereikbaarheid.

Wat gaan we er voor doen?

- Een aantal straten zal conform de wegenbeheerplanning worden herstraat.
- Het kleine onderhoud in de wijken wordt uitgevoerd door de buitendienst. Daar waar meer inzet nodig is worden derden ingezet.
- De wegen worden zo duurzaam mogelijk aangelegd. Hiervoor wordt in voorkomende gevallen een wegfundering in de vorm van een gebroken puinlaag aangebracht. Mogelijk dat dit in combinatie van een wapening in deze fundering wordt toegepast. Bij de keuze van nieuwe verhardingsmaterialen wordt gezocht naar zo duurzaam mogelijke producten. Hierbij wordt onder andere gekeken naar gebakken bestratingsmaterialen.
- In overleg met onder andere de provincie Utrecht wordt bekeken hoe fietsroutes in en van en naar Bunschoten, Spakenburg, Eemdijk en Zevenhuizen veiliger gemaakt kunnen worden.
- De mogelijkheden voor een snelle fietsverbinding tussen Bunschoten en Amersfoort worden onder leiding van de provincie Utrecht onderzocht.
- Door middel van de uitvoering van het Mobiliteitsplan zorgen voor een verkeersveiliger gemeente.
- Het beheer en onderhoud aan de openbare verlichting wordt uitgevoerd volgens de lopende overeenkomst met CityTec. Armaturen worden vervangen voor energiezuinige LED verlichting.
- In 2021 worden een aantal oude lichtmasten en armaturen vervangen. Dit gebeurt volgens het eerder vastgestelde tienjarenplan dat samen met CityTec is opgesteld. De investeringen van de nieuwe masten met energiezuinige Ledverlichting worden door de gemeente zelf gefinancierd en komen in eigendom van de gemeente.

Indicator Verkeer en vervoer

Omschrijving	E/P	Bron	Werkelijk 2018	Werkelijk 2019	Streefwaarden			
					2021	2022	2023	2024
% meldingen ‘Snel Herstel’ die binnen 5 werkdagen zijn afgehandeld, of waarover binnen 5 werkdagen terugkoppeling naar de melder heeft plaatsgevonden	P	Administratie Snel Herstel	98,9	97,7	95	95	95	95

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

Taakveld Parkeren

Wat willen we bereiken?

- Voldoende parkeergelegenheid binnen de gemeente voor alle inwoners en voor alle bezoekers.

Wat gaan we er voor doen?

- Bij de aanleg en inrichting van nieuwe woonwijken wordt voorzien in de aanleg van voldoende parkeerplaatsen.
- Het parkeren blijft gratis. Waar dat mogelijk is, wordt gekozen voor ondergronds parkeren. Bestaande parkeerregulering (blauwe zone) in bepaalde gebieden blijft vooralsnog gehandhaafd.
- In 2021 worden uitkomsten van een parkeeronderzoek en een advies voor het parkeerbeleid in het centrum van Spakenburg, gepresenteerd.

Taakveld Recreatieve havens

Wat willen we bereiken?

- De havens zijn het visitekaartje van de gemeente Bunschoten.
- De havens zijn veilig voor de gebruikers.
- De in het beheerplan Havens opgenomen investeringen voor dit jaar worden uitgevoerd.
- Samenwerking met watersportvereniging De Eendracht is efficiënt en de onderhoudswerkzaamheden worden uitgevoerd waardoor gebruik van de voorzieningen veilig is en het beeld van de havens aan de wensen voldoet.
- De waterwegen van de gemeente in samenwerking met het waterschap Vallei en Veluwe onderhouden en beheren.
- Watergangen zijn op diepte en de waterafvoer in deze watergangen is gewaarborgd.
- Oeververdedigingen langs bermen en wegen zijn in goede staat van onderhoud, zoals vastgelegd in het beheerplan Oeververdediging en frontmuren.
- Een optimale samenwerking voor een efficiënte inzet van de beschikbare middelen samen met het waterschap.
- De watergangen in de gemeente zijn goed met elkaar verbonden door middel van goed doorstromende duikers.
- Kleppen en stuwen in de watergangen functioneren naar behoren.

Wat gaan we er voor doen?

- Er vindt regelmatig afstemming plaats met de watersportvereniging over het beheer en onderhoud in de havens.
- Een deel van de gemetselde kademuren wordt gereinigd.
- Het dagelijks onderhoud wordt uitgevoerd aan de hand van het beheerplan Havens om veilig gebruik te kunnen waarborgen.
- De remmingwerken in de Nieuwe Haven worden gerepareerd of vervangen.
- Niet goed functionerende duikers worden aangepast of vervangen.
- Kleppen en stuwen in de watergangen worden aangepast of gerepareerd/vervangen om te kunnen sturen in de waterstromen waardoor de waterkwaliteit verbeterd.
- Met het waterschap wordt het spoelen van de watergangen in het stedelijk gebied uitgevoerd. Ook dit ter verbetering van de waterkwaliteit.

Taakveld Economische havens en waterwegen

Wat willen we bereiken?

- De havens van het pontje bij Eemdijk zijn functioneel en veilig voor de gebruikers.

Wat gaan we er voor doen?

- De damwanden van de noordelijke oever van de haven aan de zijde van Eemdijk worden vervangen.

Taakveld Openbaar vervoer

Wat willen we bereiken?

- Het gebruik van de vier buslijnen van Keolis (Syntus) door onze gemeente naar Amersfoort (76), Baarn en Utrecht Science Park / Uithof (272), Nijkerk (503/603) en Soest, Baarn en Amersfoort Vathorst (572) verder stimuleren.

Wat gaan we er voor doen?

- Overleg met Keolis (de vervoersmaatschappij) en de provincie Utrecht (opdrachtgever) over het gebruik van de buslijnen, de routes en de halteplaatsen. Dit overleg wordt gecontinueerd.
- Met de provincie Utrecht en de omliggende gemeenten uit de regio Amersfoort in overleg over de nieuwe OV-concessie die eind 2023 van start moet gaan. In 2021 zou dan gesproken worden over de Nota van Uitgangspunten en het Programma van Eisen.

Wat mag het kosten?

Programma Verkeer, vervoer en waterstaat
(bedragen x € 1.000,-)

	Rekening 2019	Raming 2020	Raming 2021	Meerjarenraming 2022	2023	2024
Lasten programmaonderdeel						
Verkeer en vervoer	2.546	2.779	**2.996**	3.091	3.137	3.115
Parkeren	113	148	**121**	126	126	126
Recreatieve havens	113	147	**152**	154	140	136
Economische havens en waterwegen	15	19	**19**	19	19	19
Openbaar vervoer	38	43	**47**	47	47	47
Totaal lasten	**2.825**	**3.135**	**3.334**	**3.436**	**3.469**	**3.443**
Baten programmaonderdeel						
Verkeer en vervoer	373	264	**266**	266	266	266
Parkeren	19	42	**18**	18	18	18
Recreatieve havens	236	235	**242**	242	242	242
Economische havens en waterwegen	0	0	**0**	0	0	0
Openbaar vervoer	15	15	**16**	16	16	16
Totaal baten	**643**	**555**	**541**	**541**	**541**	**541**
Saldo programmaonderdeel						
Verkeer en vervoer	2.173	2.516	**2.729**	2.825	2.871	2.849
Parkeren	94	106	**103**	108	108	108
Recreatieve havens	-123	-88	**-90**	-88	-101	-105
Economische havens en waterwegen	15	19	**19**	19	19	19
Openbaar vervoer	23	28	**31**	31	31	31
Totaal saldo	**2.182**	**2.580**	**2.793**	**2.895**	**2.928**	**2.902**

Investeringen

(Bedragen x €1,-)	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
Vervangen beschoeiing Spakenburger Gracht		800.000		
Herstel damwand langs de Binnengracht	290.000			
Stadsweide Burgwal damwandconstructie	39.000			
Onderzoek langere aanlegsteiger	25.000			
Bermverharding buitengebied	30.000			
Verlichting	200.700	170.000	173.400	201.500
Vervanging fontein Spuiplein				19.950
Bruggen	69.000	48.000	49.000	86.000
Herstel stortsteen Westpier 't Kleine Zeetje			132.500	
Mobiliteitsplan				50.000
Investeringen mobiliteitsplan 2020		65.000	169.000	360.000
Aanpassen kruising Bikkersweg - Pr. Irenestraat	250.000			
Onderzoek verkeersongevallen	15.000			
Aanpassen kruispunt Oostsingel - Zuidwenk - Schouw	76.000			
Aanleg poortconstructie komgrens Eemdijk-Zuid	30.000			
Onderzoek veilige fietsaansluiting Haarbrug-Zuid	7.000			
Fietspad langs Vaartweg tussen Fokjesweg - Eemdijk	300.000			
Verbeteren trottoirs Dorpsstraat	762.000	762.000		
Fietspad langs Oostelijke Randweg	-			
Totaal	**2.093.700**	**1.845.000**	**523.900**	**717.450**

Toelichting

De ontwikkelingen binnen dit programma zijn vooral loon- en prijsaanpassingen en de verwerking van de besluiten genomen bij de kadernota waaronder een extra storting in de voorziening onderhoud wegen van € 200.000,-.

2.3 Economie

(Commissie Bestuur en Middelen, portefeuillehouder R.J. Beukers. Taakveld Economische promotie behoort in de portefeuille van P. van Asselt)

Omschrijving programma (missie)

Ondernemers zorgen voor werkgelegenheid, innovatie en productiviteit en dragen daarmee bij aan de welvaart en welzijn in de gemeente Bunschoten en de regio. Daarnaast draagt het bedrijfsleven, door innovatie, bij aan oplossingen voor maatschappelijke uitdagingen op het gebied van duurzaamheid, arbeidsparticipatie en onderwijs. Het mede vormgeven aan een stimulerend, faciliterend en aantrekkelijk ondernemers- en vestigingsklimaat en het bieden van ruimte om te ondernemen, zijn belangrijke ambities van de gemeente.

De gemeente Bunschoten zet in op het faciliteren van het ondernemersklimaat, een optimaal vestigingsklimaat en op de versterking van de samenwerking tussen bedrijven, inclusief gezamenlijke promotie (actief Citymarketing beleid). Binnen de regio Amersfoort wordt gezocht naar een versterking van de samenwerking.

Daarnaast is het belangrijk de detailhandel in het centrum van Spakenburg aantrekkelijk te houden voor de eigen inwoners en interessant te maken voor de regionale bezoekers.

Het programma bestaat uit de volgende taakvelden:
- Economische ontwikkeling
- Fysieke bedrijfsinfrastructuur
- Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen
- Economische promotie

Context en achtergrond

De grootste economische aandachtspunten voor gemeente Bunschoten zijn op dit moment arbeid en ruimte. De knelpunten voor de stimulering van de lokale economie liggen in de inrichting van de bedrijfsruimte en de mogelijkheden tot uitbreiding en aanpassing op de veranderende behoeften.

Het tweede aandachtspunt is de krapte op de arbeidsmarkt. Er is een tekort aan personeel op diverse niveaus. Daarnaast zorgt de opbouw van de bedrijfsstructuur ook voor een kwetsbaarheid van Bunschoten. Als een groot bedrijf vertrekt of krimpt, dan heeft het direct impact op de beschikbare ruimte en de werkgelegenheid in onze gemeente.

Voor de komende jaren zijn drie strategische uitgangspunten leidend. Deze uitgangspunten zijn tevens een belangrijke leidraad voor het selecteren en uitvoeren van concrete projecten.
1. De gemeente Bunschoten als aantrekkelijke gemeente voor bedrijven en medewerkers.
2. De gemeente Bunschoten als ondernemersgerichte gemeente
3. De gemeente Bunschoten als bereikbare en gastvrije gemeente

Bij het taakveld Fysieke bedrijfsinfrastructuur worden de projecten vermeld die horen bij grondexploitatie bedrijventerreinen.

Kaderstellende beleidsnota's

- Coalitieakkoord 2019 - 2022 '*Nieuwe wegen, vaste waarden!*'
- Bunschoten toekomstvisie 2025 '*Gemeente Bunschoten zijn we samen!*'
- Samenwerkingsagenda Werklocaties Regio Amersfoort 2030, '*Samen sterk*'
- Economische en Toeristische visie 2021 - 2024
- Regionale Ruimtelijke Visie Regio Amersfoort
- Herstructureringsplan bedrijventerrein De Kronkels
- Startnotitie De Kronkels-Zuid
- Behoefteonderzoek De Kronkels-Zuid
- Convenant bedrijventerreinen regio Amersfoort 2011 - 2030
- Centrumvisie Spakenburg

Taakveld Economische ontwikkeling

Wat willen we bereiken?

- Verbeteren van het vestigingsklimaat van de gemeente Bunschoten.
- Versterken van de balans tussen economische, sociaal-culturele en ecologische waarde voor een duurzame economie.
- Sterker maken wat sterk is: clustervorming.
- Het creëren van ruimte om te kunnen ondernemen om de huidige bedrijven te behouden en nieuwe bedrijven aan te trekken.
- Beter informeren en ondersteunen van (startende) ondernemers.
- Streven naar MKB-vriendelijkste gemeente van de provincie Utrecht.
- Een toekomstbestendig, vitaal en compact centrum. Met een sterke eigenheid die vervlochten is met de toeristische functies van Spakenburg.
- Dynamisch Spakenburg, winkeliers, horecaondernemers, marktkooplieden, vastgoedeigenaren en bewoners betrekken bij de centrumvisie.

Wat gaan we er voor doen?

- Inzet van citymarketing voor de profilering van bedrijvigheid en het aantrekken van nieuwe medewerkers.
- Stimuleren van de samenwerking tussen bedrijven in het behoud van arbeid voor de gemeente en regio.
- Inzetten op de ontwikkeling van Kronkels-Zuid.
- Stimuleren van ondernemerschap onder jongeren, via bijvoorbeeld 'zomerondernemer' en programma's in samenwerking met het onderwijs en de brancheorganisaties.
- Samen met diverse partners verdere uitvoering gegeven aan het actieprogramma.
- Verbeteren van de fietsvoorzieningen.
- Het verbeteren van het winkelgebied.
- Het faciliteren van meetings om de visie uit te dragen en betrokkenen te motiveren

Taakveld Fysieke bedrijfsinfrastructuur

- **Bedrijventerrein Haarbrug-Zuid**

Haarbrug-Zuid is volledig uitgegeven, er resteren geen kavels meer voor de verkoop. Haarbrug-Zuid zal steeds verder bebouwd worden met fraaie bedrijfspanden. Het bedrijventerrein is 'woonrijp', dat wil zeggen dat de openbare ruimte definitief is ingericht. In 2021 zullen mogelijk nog werkzaamheden aan de ontsluiting van de laatste te bebouwen kavels plaatsvinden. Na het afsluiten van de grondexploitatie Haarbrug-Zuid (verwachting eind 2020), gaat het bedrijventerrein oer in de beheer- en onderhoudsfase.

- **Bedrijventerrein De Kronkels-Zuid**

Aangezien bedrijventerrein Haarbrug-Zuid volledig is uitgegeven, is de behoefte aan nieuwe bedrijfsgrond steeds urgenter. De voorbereidingen voor het ontwikkelen van De Kronkels-Zuid zijn dan ook in volle gang. Op 12 juli 2018 heeft de gemeenteraad besloten de Wet Voorkeursrecht Gemeenten te vestigen op de gronden waar De Kronkels-Zuid mogelijk wordt geprojecteerd. In dit kader heeft de eerste grondverwerving plaats gevonden.
Een adviesbureau heeft opdracht gekregen voor het opstellen van een stedenbouwkundige visie & plan, het uitvoeren van verkeerskundig onderzoek en het adviseren over het te voeren grondbeleid in combinatie met het opstellen van een grondexploitatie.

Vervolgens kan in 2021 het stedenbouwkundig plan worden vertaald in een bestemmingsplan. Ook zal verder worden gegaan met alle verplichte onderzoeken die hiervoor benodigd zijn, zoals onderzoek naar stikstof, ecologie, mobiliteit, archeologie, geluid etc. Hierbij speelt de provinciale planologische toestemming en de regionale afstemming voor de ontwikkeling van De Kronkels-Zuid een grote rol.

Indicator Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Omschrijving	E/P	Bron	Werkelijk 2018	Werkelijk 2019	Streefwaarden			
					2021	2022	2023	2024
Aantal hectaren te verkopen bedrijventerrein (inclusief verhuur)	P	Gemeente	3,5	2,96	0	0		

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

Taakveld Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

Wat willen we bereiken?

- Aandacht voor de bereikbaarheid van Bunschoten door een goede infrastructuur.
- Inzetten op behoud en versterking van bedrijven en bedrijventerreinen.
- Het behouden en versterken van de contacten tussen het (voortgezet) onderwijs en het bedrijfsleven. Bedrijven worden gestimuleerd tot het aanbieden van stage- en werkervaringsplaatsen.
- Het aanboren van nieuw talent door stimulering van ondernemerschap, en scholing van werklozen en werkenden.
- Volgen en motiveren van zogenaamde NEET-jongeren, zodat zij met een startkwalificatie de arbeidsmarkt opgaan.
- Werken aan een leefbaar en economisch sterk Spakenburg-Centrum.
- Ondernemers en ZZP'ers goed en snel bedienen voor een optimaal ondernemersklimaat.

Wat gaan we er voor doen?

- Ondersteunende en faciliterende rol in het parkmanagement Haarbrug-Zuid, BIZ Spakenburg-Centrum en BIZ Haarbrug-Noord.
- Het frequent plannen van bedrijfsbezoeken.
- Initiatief nemen om de contacten tussen bedrijfsleven en onderwijs te versterken.
- Lokale bedrijven stimuleren om te participeren in school projecten en het aanbieden van stage- en werkervaringsplaatsen.
- Stimuleren van regionale participatie in de Utrechtse Ondernemers Academie, deelname van jongeren aan het project 'zomerondernemer' en de Rode Loperdag.
- Het optimaliseren van de zaterdagmarkt in samenhang met markkooplui, winkeliers en horecaondernemers.
- Met stakeholders werken aan een aantrekkelijk en leefbaar Spakenburg-Centrum.

Indicatoren Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

Omschrijving		E/P	Bron	Werkelijk 2018	Werkelijk 2019	Streefwaarden			
						2021	2022	2023	2024
Periodieke overleggen college	Dynamisch Spakenburg	P	Gemeente	3	2	2	2	2	2
	Bedrijvenkring/ JOBS	P	Idem	2	2	2	2	2	2
	SVV	P	Idem	0	1	1	1	1	1
Bedrijfsbezoeken bedrijfscontact-functionaris	Het college	P	Idem	1	4	2	2	2	2
	Portefeuille-houder EZ	P	Idem	7	17	10	10	10	10
	Bedrijfscontact -functionaris	P	Idem	7	12*	12	12	12	12

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

* Mogelijk zijn er meer contacten geweest door de bedrijfscontact-functionaris. In verband met een wisseling is het niet mogelijk om dit helemaal te achterhalen.

Taakveld Economische promotie

Wat willen we bereiken?

- Bunschoten profileert zich als een aantrekkelijke cultuurhistorische, watersport-, wandel-, fiets- en dagrecreatiegemeente.
- Behouden en versterken van de sociaaleconomische vitaliteit: behouden van eigen inwoners en bestaande bedrijvigheid.
- De gemeente is slechts één van de vele spelers in de recreatief toeristische sector. De belangrijkste spelers zijn de ondernemers. Zij staan dan ook centraal in het beleid. De gemeenten wil hen faciliteren en verbinden.
- Uitgangspunt voor de marketing is Spakenburg als merk. Er wordt ingezet op het versterken van Spakenburg, maar er is ook aandacht voor de recreatieve kwaliteiten van Bunschoten-Stad, Eemdijk en Spakenburg en waar mogelijk wordt er gekozen voor een themagerichte aanpak om de beleving te versterken.
- Er wordt planologische ruimte aan recreatieve ondernemers gegeven. Diversiteit en kwaliteit van het aanbod staan in het beleid voorop. De gemeente signaleert hierbij een vraag naar meer dagrecreatie en staat dan ook open voor nieuwe initiatieven.
- Behouden van de kwaliteit van de wandel- en fietspaden en de routes.
- Stimulering van recreatieve ondernemers en recreatieve initiatieven.

Wat gaan we er voor doen?

- Leveren van actieve (personele) bijdrage aan (regionale) initiatieven op recreatief toeristisch en promotioneel gebied.
- Subsidiëren van een toeristisch informatiepunt (VVV) voor het bevorderen van toeristische en recreatieve mogelijkheden.
- Inzetten op initiatieven voor het regionaal en provinciaal verwerven van een positie in de markt van internationaal toerisme.
- Subsidiëren van Citymarketing om bezoekers te informeren over de aantrekkelijke gemeente.
- Daar waar mogelijk de verblijfsduur van bezoekers verlengen, herhalingsbezoeken stimuleren, seizoen verbreding naar weekdagen in het laagseizoen.
- Versterken belevingsprofielen in relatie tot het verhaal van Spakenburg.
- Het verzamelen van data ten behoeve van gerichte marketing.
- De gemeente ondersteunt initiatieven waarin het unieke en onderscheidende karakter van Bunschoten-Spakenburg centraal staat en die in potentie bijdragen aan het vergroten van het aantal dag- en/of verblijfsrecreanten.

Indicatoren Economie

Indicator	Eenheid	Bron	Bunschoten 2019	Nederland 2019
Functiemenging	%	CBS BAG/ LISA	58,3	53,2
Vestigingen van bedrijven	Aantal per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	Landelijk Informatiesysteem arbeidsplaatsen	147,8	151,6

Wat mag het kosten?

Programma Economie
(bedragen x € 1.000,-)

	Rekening 2019	Raming 2020	Raming 2021	Meerjarenraming 2022	2023	2024
Lasten programmaonderdeel						
Economische ontwikkeling	126	86	**86**	86	86	86
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	6.197	6.405	**17**	17	17	17
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	188	205	**170**	170	170	170
Economische promotie	119	133	**183**	183	183	183
Totaal lasten	**6.630**	**6.829**	**456**	**456**	**456**	**456**
Baten programmaonderdeel						
Economische ontwikkeling	0	0	**0**	0	0	0
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	7.021	7.090	**0**	0	0	0
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	158	194	**156**	156	156	156
Economische promotie	36	41	**42**	42	42	42
Totaal baten	**7.215**	**7.325**	**198**	**198**	**198**	**198**
Saldo programmaonderdeel						
Economische ontwikkeling	126	86	**86**	86	86	86
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-824	-685	**17**	17	17	17
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	30	12	**14**	14	14	14
Economische promotie	83	92	**141**	141	141	141
Totaal saldo	**-585**	**-496**	**258**	**258**	**258**	**257**

Toelichting

De raming op het taakveld Fysieke bedrijfsinfrastructuur is fors lager met ingang van 2021 doordat de grondexploitatie Haarbrug-Zuid wordt afgesloten in 2020.

De lasten op het taakveld Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen is naar beneden aangepast, omdat de heffing BIZ centrum naar beneden is bijgesteld. Per saldo een neutraal effect.

De lasten op het taakveld Economische promotie zijn verhoogd door de structurele bijdragen vanuit de economische visie die in de raad is vastgesteld en in de kadernota was meegenomen.

2.4 Onderwijs

(Commissie Samenleving, portefeuillehouder P. van Asselt)

Omschrijving programma (missie)

De gemeente Bunschoten wil een krachtige samenleving vormen waar iedereen aan mee kan doen, zowel in materieel als in immaterieel opzicht. Onderwijs en educatie draagt bij aan de zelfredzaamheid en het zelforganiserend vermogen van de inwoners. Dit begint al bij de jonge inwoners. Elk kind kan gezond en veilig opgroeien en zijn talenten ontwikkelen. Waar nodig wordt passende ondersteuning gegeven.

Het programma Onderwijs bestaat uit de volgende taakvelden:
- Openbaar onderwijs
- Onderwijshuisvesting
- Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Het programma Onderwijs is onlosmakelijk verbonden met het programma Sociaal domein.

Context en achtergrond

Tot het taakveld Openbaar onderwijs behoren de gemeentelijke taken met betrekking tot het openbaar basis- en middelbaaronderwijs.

Tot het taakveld Onderwijshuisvesting behoren de gemeentelijke taken op het gebied van onderwijshuisvesting voor openbaar en bijzonder onderwijs. De gemeente zorgt voor integrale huisvestingsfaciliteiten waarin onderwijs wordt aangeboden. Goede onderwijshuisvesting draagt bij aan gevarieerd en aantrekkelijk onderwijs en ondersteunt de doelen vanuit dit beleidsonderdeel.

Tot het taakveld Onderwijsbeleid en leerlingzaken behoren het lokaal onderwijsbeleid en de leerlingenvoorzieningen. Binnen het onderwijs wordt samengewerkt zodat ieder opgroeiend kind in beeld is en een passende schoolloopbaan krijgt - met eventueel tijdig de juiste zorg op het juiste moment. Er wordt uitdagend onderwijs geboden waarbij wordt uitgegaan van mogelijkheden. Hierbij wordt rekening gehouden zowel met beperkingen als talenten van kinderen. Op deze wijze kunnen kinderen zich, zo goed als mogelijk, ontwikkelen tot zelfredzame volwassenen.

Kaderstellende beleidsnota's

Beleidsnota's:
- Coalitieakkoord 2019 - 2022 '*Nieuwe wegen, vaste waarden!*'
- Integraal beleidskader sociaal domein 2019 - 2022
- Integraal Huisvestingsplan Scholen 2016 - 2020
- Integraal Huisvestingsplan Scholen 2020 - 2024
- Regionaal Programma Volwassenen Educatie 2020 - 2024 (inclusief bijbehorende 'meerjarige subsidieregeling Volwasseneducatie Regio Amersfoort 2020 - 2023' en 'Regionale samenwerking laaggeletterdheid')
- Nota Laaggeletterdheid 2017 - 2021
- Nadere regel Subsidie kinder- en peuteropvang 2020
- Leerplicht jaarverslag 2018 - 2019
- Jaarverslag Handhaving Kinderopvang 2019

Verordeningen:
- Verordening leerlingenvervoer gemeente Bunschoten 2015
- Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Bunschoten 2015
- Verordening overleg lokaal onderwijsbeleid gemeente Bunschoten

Taakveld Openbaar onderwijs

Wat willen we bereiken?

- Huidige aanbod openbaar primair onderwijs (inclusief bewegingsonderwijs en schoolzwemmen) continueren.

Wat gaan we er voor doen?

- Openbaar primair onderwijs blijven monitoren.
- Bewegingsonderwijs en schoolzwemmen blijven ondersteunen (vervoer en locatie faciliteren).

Taakveld Onderwijshuisvesting

Wat willen we bereiken?

- Passende onderwijshuisvesting op basis van het geactualiseerde Integraal Huisvestingsplan voor de scholen, waarbij aandacht is voor mogelijkheden van multifunctionele accommodaties.

Wat gaan we er voor doen?

- Oplevering van het nieuwe schoolgebouw voor de Grondtoon en de Groen van Prinstererschool.
- Invulling geven aan de projecten die voortvloeien uit het geactualiseerde IHP voor de periode 2020 - 2024, in nauwe samenwerking met de schoolbesturen.

Taakveld Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Wat willen we bereiken?

- Volwassenen zijn duurzaam aan het werk.
- Volwassenen functioneren zelfstandig.
- Jeugdigen ontwikkelen zich optimaal.
- Voorkomen, vroeg signaleren en aanpak van onderwijs(taal)achterstanden.
- Voorkomen, terugdringen en aanpak van schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten.
- Integrale samenwerking versterken binnen de Lokale Educatieve Agenda.

Wat gaan we er voor doen?

- Zorgen dat inwoners vaardiger worden met de Nederlandse taal en de digitale wereld.
- Voorkomen en terugdringen laaggeletterdheid conform beleidsnota laaggeletterdheid en werkplan, met aandacht voor een passend dekkend lokaal aanbod en signaleren van laaggeletterden.
- Volwasseneneducatie regionaal uitvoeren voor laaggeletterde volwassenen die niet (meer) inburgeringsplichtig zijn conform Regionaal Programma 2020-2024.
- Uitvoering geven aan bestaand beleid (inclusief wettelijke taken en anticiperen op nieuwe taken) en aan het Convenant Voor- en vroegschoolse educatie Bunschoten (1 januari 2018).
- Zorgdragen dat meer jeugdigen lokaal (thuisnabij) passend onderwijs kunnen volgen.
- Uitvoering geven aan de Samenwerkingsagenda Passend Onderwijs en Zorg voor de Jeugd Regio Eemland in samenspraak met schoolbesturen en Samenwerkingsverbanden.
- Zorgen dat minder jeugdigen voortijdig school verlaten.
- Uitvoering geven aan sluitende aanpak.
- Thuiszitters en kwetsbare jongeren toeleiden naar passende opleiding, werk, ondersteuning, etc. met regionale afstemming over gezamenlijk privacy convenant in verband met het uitwisselen van gegevens over jongeren, dan wel andere ondervangende afspraken hierover;
- Zorgdragen voor een passende vervoersvoorziening naar een school conform de vastgestelde verordening leerlingenvervoer waarbij het vergroten van de zelfredzaamheid van deze leerlingen wordt gestimuleerd.
- Uitvoering geven aan de thema’s op de Lokaal Educatieve Agenda, die jaarlijks worden vastgesteld in samenspraak met (school)besturen.
- Ondersteunen en stimuleren dat het voortgezet onderwijs (Oostwende College) invulling geeft aan het begrip ‘ondernemende school’ en ‘technische richtingen’.

Indicatoren Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Omschrijving	E/P	Bron	Werkelijk 2018	Werkelijk 2019	Streefwaarden			
					2021	2022	2023	2024
Aantal leerlingen basisonderwijs	P	Scholen/ 1 oktober-telling	2.112	2.112	*	*	*	*
Aantal beschikkingen leerlingenvervoer (per 1 september)	P	Admini-stratie	140	146	146	146	144	144

E= effectindicator en P= prestatie-indicator

***** Het aantal leerlingen basisonderwijs kan voor de begroting niet worden ingevuld, omdat de gemeente niet op het aantal leerlingen kan sturen. Deze cijfers worden alleen verstrekt met de jaarrekening.

Indicatoren Onderwijs

Indicator	Eenheid	Bron	Bunschoten 2018	Nederland 2018
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 inwoners van 5-18 jaar	DUO/ Ingrado	1,62 (2017)	1,82 (2017)
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 inwoners van 5-18 jaar	DUO/ Ingrado	0	23,28
Voortijdige schoolverlaters totaal VO + MBO onderwijs	% van alle leerlingen van 12-23 jaar	DUO/ Ingrado	2,4	1,9

Wat mag het kosten?

Programma Onderwijs
(bedragen x € 1.000,-)

	Rekening 2019	Raming 2020	Raming 2021	Meerjarenraming 2022	2023	2024
Lasten programmaonderdeel						
Openbaar basisonderwijs	40	47	**43**	43	43	43
Onderwijshuisvesting	367	487	**573**	649	716	767
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.736	1.745	**1.737**	1.686	1.665	1.665
Totaal lasten	**2.144**	**2.278**	**2.353**	**2.378**	**2.425**	**2.475**
Baten programmaonderdeel						
Openbaar basisonderwijs	0	0	**0**	0	0	0
Onderwijshuisvesting	0	0	**0**	0	0	0
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	490	548	**597**	597	597	597
Totaal baten	**490**	**548**	**597**	**597**	**597**	**597**
Saldo programmaonderdeel						
Openbaar basisonderwijs	40	47	**43**	43	43	43
Onderwijshuisvesting	367	487	**573**	649	716	767
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.246	1.197	**1.140**	1.089	1.069	1.069
Totaal saldo	**1.654**	**1.730**	**1.756**	**1.782**	**1.828**	**1.879**

Investeringen

(Bedragen x €1,-)	2021	2022	2023	2024
Nieuwbouw Grondtoon en Gr. Van Prinstererschool	3.454.000			
Bouw- en woonrijp maken Grondtoon en Groen van Prinstererschool	250.000			
Nieuwbouw Rengerswetering en Talent		2.411.000	2.411.000	
Grondinbreng Rengerswetering en Talent		1.000.000		
Bouw- en woonrijp maken Rengerswetering en Talent		500.000		
Totaal	**3.704.000**	**3.911.000**	**2.411.000**	**-**

Toelichting

De toename in de lasten van het taakveld Onderwijshuisvesting hebben betrekking op de nieuwbouw van de scholen, op basis van het vastgestelde IHP.

De daling van de lasten op het Taakveld Onderwijsbeleid en leerlingzaken is het gevolg van de afbouw van de subsidie kinderopvang. De hogere baten zijn het effect van een hogere rijksuitkering voor onderwijsachterstandenbeleid.

2.5 Sport, cultuur en recreatie

(Commissie Samenleving, portefeuillehouders P. van Asselt. Voor het taakveld openbaar groen en (openlucht) recreatie is W. de Jong portefeuillehouder, commissie Ruimte.)

Omschrijving programma (missie)

Gemeente Bunschoten beschikt over een rijke cultuur die historisch is gegroeid, dit is daarbij een belangrijk onderdeel van de identiteit. Het brede cultuuraanbod is het waard om te koesteren. Sport, cultuur(beleving) en recreatie zijn instrumenten die de leefbaarheid binnen de gemeente versterken. De gemeente Bunschoten wil een gastvrije gemeente zijn voor bezoekers en bewoners. Zelfredzaamheid (en samenwerking), stimuleren en zorgdragen voor goede voorzieningen staat voorop.

Het programma bestaat uit de volgende taakvelden:

- Sportbeleid en activering
- Sportaccommodaties
- Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
- Musea
- Cultureel erfgoed
- Media
- Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Context en achtergrond

Sport
Het belang van sport en bewegen voor de gezondheid, sociale contacten en een zinvolle vrijetijdsbesteding wordt algemeen erkend. Daarnaast is sport een belangrijk instrument waarmee ook andere doelen bereikt kunnen worden, zoals het oplossen van maatschappelijke problemen of het profileren van de gemeente. De gemeente heeft een rol in het zorgdragen voor een adequate sportinfrastructuur met voldoende en kwalitatief goede voorzieningen.
In het sportaccommodatiebeleid wordt gestimuleerd accommodaties te ontwikkelen en te onderhouden. Zelfredzaamheid speelt hierbij een grote rol, dit vergroot de maatschappelijke betrokkenheid.

Kunst en cultuur
De gemeenschap herbergt een veelheid aan kunstenaars, creatieve ondernemers en culturele instellingen. Dit resulteert dan ook in een breed kunst- en cultuuraanbod. De gemeente ondersteunt culturele instellingen, stichtingen en verenigingen, zodat een zo breed en groot mogelijk publiek (zowel jong als oud) actief kan bijdragen aan en/of in aanraking komt met kunst en cultuur.
Daarnaast ondersteunt zij het Cultuurplatform bij het stimuleren van de onderlinge samenwerking tussen deze partijen.

Erfgoed
De gemeenschap is trots op zijn gebouwd, varend en immaterieel cultuurhistorisch erfgoed. De gemeente ondersteunt daarom de verenigingen, stichtingen en instellingen die zich inzetten voor het behoud en het onder de aandacht brengen ervan bij het grote publiek.
Daarnaast beschermt zij het historische dorpsgezicht rondom de museumhaven Spakenburg met zijn vissershuisjes, botters en de oudste en enige nog volledig in bedrijf zijnde botterwerf in Nederland; de monumentale (agrarische) bebouwing rondom de Centrale As (Veenestraat, Dorpsstraat, Stadsgracht) en in het buitengebied (Eemdijk) en de archeologische erfenissen zoals de Stadsweiden (de restanten van de middeleeuwse stadsuitleg).

Media
De bibliotheek fungeert als kenniscentrum van informatie, educatie en cultuur in de gemeente waar inwoners kennis kunnen nemen van allerlei cultuuruitingen in de ruimste zin van het woord. Daarnaast levert de bibliotheek een bijdrage in de aanpak van laaggeletterdheid, (lees)ontwikkeling en ontspanning van de inwoners waarbij ingespeeld wordt op maatschappelijke veranderingen. Bovendien wordt de bibliotheek steeds meer multifunctioneel waarbij aandacht is voor sociale cohesie, verbinding en onderlinge ontmoeting van inwoners.

De gemeente heeft belang bij een lokaal toereikend media-aanbod. Zij ondersteunt daarom ook de lokale omroep bij het aanbieden daarvan.

Openbaar groen en (openlucht) recreatie
Er is meer aandacht voor recreatieactiviteiten die vanuit de voordeur kunnen worden gestart. Daarbij gaat het niet alleen om de lichamelijke, maar ook om de geestelijke ontspanning. Recreatie dichtbij huis is gewild, omdat de recreant hierin flexibel met zijn tijd om kan gaan. De watersport heeft een belangrijke functie in de gemeente; het water vormt een aantrekkelijk decor voor allerlei vrijetijdsactiviteiten. Sinds enkele jaren ondervinden watersporters op de Randmeren ’s zomers grote hinder van waterplanten die naar de oppervlakte groeien. Er wordt periodiek gemaaid, maar het bevaarbaar gebied blijft beperkt en leidt in enkele gevallen tot gevaarlijke situaties. In samenwerking met andere partijen wordt naar oplossingen gezocht. Op de korte termijn zijn het maaien van een groter gebied, vaker maaien en duidelijke communicatie van belang. Verdiepen is de enige structurele oplossing, waarvan de haalbaarheid wordt onderzocht (onder andere natuur, financiën).

Bunschoten ligt midden in het Nationaal Landschap Arkemheen-Eemland, hierdoor zet Bunschoten zich actief in voor een duurzame ontwikkeling van het landelijk gebied met behoud van kernkwaliteiten. Van hieruit zijn onder andere projecten ontstaan als Laakzone en de aanleg van fiets- en wandelpaden.

De rijke cultuurhistorische identiteit van Bunschoten maakt dat de gemeente aantrekkelijk is voor (dag)toeristen. De gemeente wil activiteiten stimuleren die Bunschoten op de kaart zetten, zoals het uitbreiden of versterken van activiteiten die gericht zijn op bestaande en nieuwe doelgroepen, nationaal en internationaal. Ook willen we graag de verblijfsduur verlengen en het bezoek meer spreiden over de week. Bunschoten heeft weinig overnachtingsmogelijkheden voor toeristen. Initiatieven zoals Bed & Breakfast en Kamperen bij de Boer zijn mogelijk gemaakt. Marketing en promotie van alle recreatieve/toeristische voorzieningen, de zichtbare en voelbare gastvrijheid bij aankomst en tijdens het verblijf in Bunschoten en de infrastructuur is een belangrijk middel.

Een groene leefomgeving heeft positieve invloed op gezondheid, de leefbaarheid en economische waarde van onroerend goed. Door de aanwezigheid van groen worden mensen meer gemotiveerd tot bewegen en te recreëren in de buitenlucht. Een goede speelvoorziening stimuleert kinderen om buiten te spelen, bewegen en in een veilige omgeving de wereld stapsgewijs te ontdekken.

Kaderstellende beleidsnota's

Beleidsnota's:

- Coalitieakkoord 2019 - 2022 '*Nieuwe wegen, vaste waarden!*'
- Kadernota Cultuurbeleid '*Sporen naar een blijvende opdracht*' 2003
- Visie en actieplan voor een samenhangend cultuurbeleid 2008
- Erfgoedbeleid - Een nieuwe nota voor historische waarden 2008
- Masterplan behoud Museumhaven Spakenburg 2015
- Nota '*Een deurkiek*' 2000
- Toekomstvisie 2025 '*Gemeente Bunschoten zijn we samen!*'
- Nota accommodatiebeleid 'Stimulus' 2002
- Lokaal Sportakkoord 2020
- Integraal beleidskader Sociaal Domein 2019 - 2022
- Ontwikkelingsvisie Laakzone 2008
- Haalbaarheidsstudie 'Paden in de Eempolder' 2005
- Groenbeleidsplan 2015 - 2025
- 2e Herziening snippergroenbeleid 2013
- Nota spelenbeleid 'Spelen Natuurlijk!? Nu en in de toekomst' 2012 - 2021
- Beheerplan Spelen 2019 - 2021
- Bomenbeleid Bunschoten 2018 - 2023

Verordeningen:

- Algemene Subsidieverordening gemeente Bunschoten 2011
- Erfgoedverordening 2013
- Ligplaatsenverordening 2013

Taakveld Sportbeleid en activering

Wat willen we bereiken?

- Het bevorderen van sport en bewegen bij jeugdige inwoners, volwassenen en inwoners met een beperking.
- Het ondersteunen en stimuleren van recreatieve sportbeoefening.
- Het ondersteunen van organisaties die zich bezighouden met sportbeoefening.

Wat gaan we er voor doen?

- Het bieden van (financiële) ondersteuning aan Stichting Gewoon Sport Bunschoten.
- Regionaal participeren in het aangepast sporten project "Grenzeloos Actief".
- Het stimuleren van sport en bewegen in de openbare ruimte.
- Het stimuleren van sportieve activiteiten gericht op gezondheidsbevordering.
- Het inzetten van buurtsportcoaches.
- Het verder uitwerken en actualiseren van ambities van het Lokaal Sportakkoord.
- Nadere invulling geven aan ambities die voortvloeien uit JOGG.
- Nauwe samenwerking met Sportplatform Bunschoten ontwikkelen.

Taakveld Sportaccommodaties

Wat willen we bereiken?

- Het in stand houden van een diversiteit aan kwalitatief goede sportvoorzieningen in de gemeente Bunschoten met voldoende capaciteit om verenigingen, scholen en inwoners de gelegenheid te bieden te kunnen sporten.

Wat gaan we er voor doen?

- Sturing geven aan het onderhoud en renovatie van de sportvelden, door het opstellen van en uitvoering geven aan een beheersplan.
- Bieden van financiële ondersteuning aan verenigingen om sportaccommodaties in stand te houden of te realiseren. Bij de bouw van nieuwe accommodaties uitgaan van de multifunctionaliteit van het gebouw en de mogelijkheden tot kruisbestuiving.
- Het buitenterrein van zwembad De Duker van een impuls voorzien.
- Capaciteitsmetingen voor de binnensport vertalen in een meerjarenplan, inclusief beheer.

Indicatoren Sportaccommodaties

Omschrijving	E/P	Bron	Werkelijk 2018	Werkelijk 2019	Streefwaarden			
					2021	2022	2023	2024
Aantal sportvelden van de 12 met redelijk en hoger beoordeeld	E	Kwaliteits-onderzoek ISA-sport	10	10	12	12	12	12

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

Taakveld Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Wat willen we bereiken?

- In stand houden van actieve bijdragen van inwoners aan het cultuuraanbod in de gemeente.
- Het stimuleren van kennismaking met, en deelname aan kunst en cultuuractiviteiten voor kinderen in de basisschoolleeftijd, jongeren en volwassenen.
- Stimuleren en ondersteunen van initiatieven voor verdere samenwerking op het gebied van cultuur.

Wat gaan we er voor doen?

- Subsidiëren en stimuleren van passieve en actieve cultuurparticipatieprojecten via incidentele subsidies en subsidiëren van culturele verenigingen en instellingen.
- Subsidiëren van het cultuureducatieprogramma voor basisscholen, met een aanvullend lokaal project uitgevoerd door KunstCentraal in samenwerking met lokale cultuur en erfgoedinstellingen.
- Subsidiëren en ondersteuning van het, op initiatief van de gemeente, in 2011 opgerichte Cultuurplatform en de hieruit voortvloeiende initiatieven.
- Subsidiëren van muziekeducatie door middel van projecten met een binnen schools programma gekoppeld aan een buitenschools vervolg.
- Deelname aan het Jeugdcultuurfonds, waardoor jeugdige minima laagdrempelig op cultuureducatie kunnen (onderdeel minimabeleid).
- Het onderzoeken van de mogelijkheden voor het realiseren van een online raadpleegbare cultuuragenda.

Taakveld Musea

Wat willen we bereiken?

- Het in stand houden van een professioneel en gecertificeerd museum om de omvangrijke (deels gemeentelijke) collectie historische voorwerpen te beheren en daarmee de rijke cultuurhistorie onder de aandacht te brengen van de gemeenschap en daarbuiten.

Wat gaan we er voor doen?

- Subsidiëren van een gecertificeerd museum.
- Het verkennen van de mogelijkheden voor verdere samenwerking op het gebied van digitaal collectiebeheer, archivering en ontsluiting van de (beeld) collectie van gemeente, historische vereniging en museum.

Indicator Musea

Omschrijving	E/P	Bron	Werkelijk 2018	Werkelijk 2019	Streefwaarden			
					2021	2022	2023	2024
Aantal bezoekers museum Spakenburg	P	Museum Spaken-burg	12.786	12.899	10.000*	11.500	12.500	12.500

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

* Het gemiddeld aantal bezoekers over de afgelopen 10 jaar is ongeveer 11.500, met uitschieters naar boven en beneden. Gezien de landelijke tendens van teruglopende bezoekers bij de kleine en middelgrote musea is dit een realistische streefwaarde.

Taakveld Cultureel erfgoed

Wat willen we bereiken?

- Door middel van erfgoedbeleid op lange termijn de integraal historische waardevolle zaken behouden voor volgende generaties om daarmee de identiteit en het historisch besef van de samenleving te versterken.
- Het onder de aandacht brengen van de lokale cultuurhistorie en het vergroten van de kennis bij inwoners en bezoekers van de lokale cultuurhistorie.
- Het stimuleren en ondersteunen van initiatieven voor nadere samenwerking op het gebied van cultureel erfgoed met de betrokken erfgoedpartners.

Wat gaan we er voor doen?

- Het onderzoeken van de wenselijkheid van het uitbreiden van de bestaande monumentenlijst en welke kwetsbare en (cultuur)historisch waardevolle panden voor aanwijzing als gemeentelijk monument in aanmerking zouden komen. De bevindingen worden ter opiniering en besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd. Bij aanwijzing van gemeentelijke monumenten streeft de gemeente naar consensus met de eigenaren van de aan te wijzen panden.
- Het handhaven en waar mogelijk uitbreiden van aantrekkelijke voorwaarden (in de vorm van subsidie) voor de monumenteneigenaren om de monumenten in stand te houden.
- Het vergroten van het draagvlak in de gemeenschap voor het behoud en verantwoord onderhouden en verduurzamen van het gebouwde culturele erfgoed, door het uitbreiden van de voorlichting en informatievoorziening richting eigenaren van gemeentelijke monumenten en cultuurhistorisch dominante, beeldbepalende en beeld ondersteunende panden.
- Naar behoren en met ambitie uitvoeren van de wettelijke verplichte taken op het gebied van cultuurhistorie, monumentenzorg en archeologie.
- Het verankeren van de cultuurhistorische waarden in de ruimtelijke ordening door het vastleggen daarvan in omgevingsvisie en omgevingsplan (verplichting vanuit overheid).
- Bundeling van krachten van de diverse stichtingen op gebied erfgoed, cultuur en recreatie onder andere door het Centrum van Erfgoed en Cultuur.
- Gezamenlijk met de historische vereniging en andere geïnteresseerde partijen cultuurhistorisch waardevolle (foto)materialen uit de archieven en het lokale Erfgoed ontsluiten voor interactief gebruik via www.erfgoedbunschoten.nl. Daarvoor wordt de toegankelijkheid, gebruiksvriendelijkheid en uitstraling van de website verbetert.
- Plaatsen van cultuurhistorische informatieborden op diverse locaties in de gemeente.
- Het uitvoeren van een integraal en overkoepelend beleid voor het behoud van de Museumhaven van Spakenburg met historische botters op korte termijn (ondersteuning bij het opvangen van de gevolgen van de corona-crisis) en de lange termijn (ondersteunen SBMS bij uitvoer van het Masterplan).

Indicator Cultureel erfgoed

Omschrijving	E/P	Bron	Werkelijk 2018	Werkelijk 2019	Streefwaarden			
					2021	2022	2023	2024
Aantal gemeentelijke monumenten	E	Gemeente	65	65	75/85	75/85	75/85	75/85

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

Taakveld Media

Wat willen we bereiken?

- De bibliotheek vestigt zich op een passende duurzame locatie in het centrum.
- De bibliotheek helpt inwoners zich te ontwikkelen, zodat iedereen, zo goed als mogelijk, mee kan doen in de maatschappij.
- De bibliotheek doet dit door uitvoering te geven aan haar maatschappelijke en educatieve functie door zich te richten op de volgende drie pijlers: Educatie & Onderwijs, Zelfredzaamheid & Participatie en Ontmoeten & Verbinden. De bibliotheek speelt in op actuele maatschappelijke veranderingen.
- Voortbestaan van de lokale omroep door het stimuleren van een samenwerkingsverband met lokale omroepen uit de regio, met behoud van de lokale identiteit.

Wat gaan we er voor doen?

- Uitvoering geven aan de besluitvorming met betrekking tot de geplande verhuizing van de bibliotheek in Bunschoten.
- Subsidiëren van Stichting Regiobibliotheek Eemland, vestiging Bunschoten, (waar)voor:
    - het beheren van een literatuurcollectie die diverse stromingen en gedachtegangen bevat; Professionaliseren en certificeren van het Taalhuis;
    - Het (mee)organiseren, ondersteunen en stimuleren van lees(bevorderings)activiteiten en digitale taal-/mediavaardigheden zoals Taal café, Klik en Tik, Zomerschool, Boekenpret, VoorleesExpress, Digisterker, Leeskringen, lezingen, ontvangst groepen en klassen, etc.
    - Lees- en mediabevordering op het Oostwende College;
    - Het opzetten en continueren van het programma Bibliotheek op School op het basisonderwijs ter verbetering van onderwijsresultaten op het gebied van lees- en taalvaardigheid en informatie- en mediavaardigheden;
    - Continuering van het uitleenpunt in Eemdijk (Bieb op Diek);
- Ondersteuning bieden aan en samenwerken met onderwijs- en andere instellingen op het gebied van cultuur.
- Subsidiëren van de lokale/ streekomroep (wettelijke verplichting).
- Ondersteunen van de lokale omroep in het transitietraject naar een nog op te richten streekomroep met de samenwerkingspartners (lokale omroepen uit de regio).

Indicator Media

Omschrijving	E/P	Bron	Werkelijk 2018	Werkelijk 2019	Streefwaarden			
					2021	2022	2023	2024
% inwoners dat lid is van de bibliotheek	P	Bibliotheek Eemland	22	19,42	20	20	21	21

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

Taakveld Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Wat willen we bereiken?

- Een groene leefomgeving die bijdraagt aan het welzijn van de inwoners en een positieve uitwerking heeft op de leefomgeving.
- Meer ruimte voor groen binnen de stedelijke omgeving speelt een belangrijke rol bij klimaatadaptatie. Het streven is om dit meer toe te passen in de openbare ruimte (het tegengaan van hittestress en het creëren van extra waterberging).
- Voldoen aan de wettelijke zorgplicht voor boomveiligheid.
- Een duurzaam bomenbestand. Nieuwe bomen en boomstructuren dienen voldoende ruimte te hebben zowel boven- als ondergronds.
- Voor de jeugd het waarborgen van de basisvoorziening spelen. Gezinsvriendelijke en veilige wijken met een gelijkmatige spreiding van speelplaatsen en trapvelden over de gemeente, waarbij de inrichting van de speelplaatsen wordt gekenmerkt door actief en natuurlijk spelen.
- Inwoners waar mogelijk betrekken bij hun leefomgeving.
- Extensieve recreatiemogelijkheden (wandel-, fiets-, kano en ruiterroutes) vergroten.
- Het voor de watersport bevaarbaar houden van het Eemmeer in de zomermaanden, wanneer de waterplantengroei het grootst is.

Wat gaan we er voor doen?

- Het uitvoeren van het dagelijkse groenbeheer, binnen de vastgestelde kwaliteitsnormen en contracten, die gericht zijn op het in standhouden van de groenvoorziening en buitenruimte. Dit heeft betrekking op het beheer van de bomen, de plantsoenen, de gazons, de bermen, het bestrijden van onkruid op verharding.
- Daarnaast het uitvoeren van groenrenovaties om de beoogde kwaliteit te waarborgen. Waar mogelijk overbodig verhard oppervlak vervangen voor groen. Bewoners worden gevraagd om te denken over de invulling van hun buitenruimte.
- Binnen de beschikbaar gestelde financiële middelen wordt de VTA (boomveiligheid) uitgevoerd en wordt de uitvoering van maatregelen uit het beleid voor de waardevolle bomen en boomstructuren voortgezet.
- Naast het dagelijks beheer en het uitvoeren van de veiligheidsinspecties wordt op basis van het beheerplan Spelen 2019 - 2021 diverse speelplaatsen gerenoveerd en oude speeltoestellen vervangen. Bewoners worden benadert om mee te denken over de invulling van de speelplaatsen. Dit alles om de voorzieningen veilig en op niveau te houden.
- Middels een pilot wordt onderzocht of door een intensievere maaiaanpak het vaarseizoen kan worden verlengd. Er wordt eerder gestart met maaien en later in het seizoen, wanneer de waterplanten weer aangegroeid zijn, wordt een tweede keer gemaaid. Daarnaast wordt vanuit een landelijke werkgroep, waarin de gemeente door de Gastvrije Randmeren is vertegenwoordigd, de haalbaarheid van lange termijn oplossingen zoals ‘verdiepen’ onderzocht.
- Afmaken van het project Laakzone. Dit project is onderverdeeld in fases. Fase A en B zijn klaar. Fase C is de directe verbinding met het randmeer. De enige aanvaardbare oplossing hiervoor is een unieke zelfbedieningsovertoom. De voorbereiding loopt. Realisatie wordt afgestemd met waterschap, maar het streven is dat wordt gestart na het stormseizoen in 2021. De kosten worden volledig gedekt door een extra bijdrage van het ontwikkelingsbedrijf Vathorst.

Indicatoren Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Omschrijving	E/P	Bron	Werkelijk 2018	Werkelijk 2019	Streefwaarden			
					2021	2022	2023	2024
De veiligheidsinspecties van speelvoorzieningen zijn uitgevoerd	P	Interne admini-stratie	100%	100%	100	100	100	100
De mate waarin de beeldkwaliteit van groenvoorzieningen (A, B en C) wordt behaald	E	Interne inspecties	96,9%	91,4%	92	92	92	92

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

Verbonden partijen Sport, cultuur en recreatie

Coöperatie Gastvrije Randmeren U.A.
De gebiedscoöperatie Gastvrije Randmeren is een samenwerkingsverband van de gemeenten Gooise Meren, Huizen, Blaricum, Eemnes, Bunschoten, Nijkerk, Putten, Ermelo, Harderwijk, Nunspeet, Elburg, Oldebroek, Kampen, Dronten, Zeewolde en Almere. De coöperatie is belast met een aantal aspecten van beheer en onderhoud in de Randmeren en activiteiten op het gebied van (inter)nationale positionering. De Stichting Maaien Waterplanten Randmeren zorgt voor de gezamenlijke aanpak van de enorme groei van waterplanten, die de pleziervaart belemmert.

Indicatoren Sport, cultuur en recreatie

Indicator	Eenheid	Bron	2016 * Bunschoten	2016 Nederland
Niet sporters	%	Gezondheids-monitor GGD, CBS en RIVM	50,2	48,7

* Dit onderzoek wordt één keer in de vier jaar uitgevoerd.

Wat mag het kosten?

Programma Sport, cultuur en recreatie
(bedragen x € 1.000,-)

	Rekening 2019	Raming 2020	Raming 2021	Meerjarenraming 2022	2023	2024
Lasten programmaonderdeel						
Sportbeleid en activering	294	312	**309**	292	199	199
Sportaccommodaties	1.631	1.597	**1.661**	1.660	1.659	1.658
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	111	134	**126**	126	126	126
Musea	251	264	**269**	269	269	269
Cultureel erfgoed	332	410	**376**	375	375	373
Media	393	379	**402**	402	402	402
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.888	1.940	**1.898**	1.892	1.888	1.877
Totaal lasten	**4.899**	**5.037**	**5.042**	**5.017**	**4.919**	**4.905**
Baten programmaonderdeel						
Sportbeleid en activering	0	0	**0**	0	0	0
Sportaccommodaties	465	464	**473**	473	473	473
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	2	28	**18**	18	18	18
Musea	61	61	**61**	61	61	61
Cultureel erfgoed	10	10	**10**	10	10	10
Media	0	0	**0**	0	0	0
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	44	45	**46**	46	46	46
Totaal baten	**582**	**608**	**608**	**608**	**608**	**608**
Saldo programmaonderdeel						
Sportbeleid en activering	294	312	**309**	292	199	199
Sportaccommodaties	1.165	1.133	**1.188**	1.187	1.186	1.186
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	108	106	**108**	108	108	108
Musea	191	203	**209**	209	209	209
Cultureel erfgoed	322	401	**366**	366	366	363
Media	393	379	**402**	402	402	402
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.844	1.895	**1.851**	1.845	1.841	1.830
Totaal saldo	**4.317**	**4.429**	**4.434**	**4.409**	**4.312**	**4.297**

Investeringen

(Bedragen x €1,-)	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
Beheerplan sportvelden	15.000			
Fitpark	50.000			
Buitenterrein zwembad de Duker	75.000			
Digitalisering historisch beeldarchief				14.000
Strekdam vaargeul Scouting	75.000			
Parkeervoorzieningen kuststrook Westmaat	100.000			
Totaal	**315.000**	**-**	**-**	**14.000**

Toelichting

De ontwikkelingen binnen dit programma zijn vooral loon- en prijsaanpassingen en de verwerking van de besluiten genomen bij de kadernota.

2.6 Sociaal domein

(Commissie Samenleving, portefeuillehouder P. van Asselt)

Omschrijving programma (missie)

De gemeente Bunschoten wil een krachtige samenleving vormen waar iedereen aan mee kan doen, zowel in materieel als immaterieel opzicht. Zelfredzaamheid en zelforganiserend vermogen van inwoners en van de lokale gemeenschap staat hierbij voorop en wordt versterkt. Waar nodig wordt passende ondersteuning geboden. Elk kind kan gezond en veilig opgroeien en zijn talenten ontwikkelen.

Het programma bestaat uit de volgende taakvelden:

- Samenkracht en burgerparticipatie
- Wijkteams
- Inkomensregelingen
- Begeleide participatie
- Arbeidsparticipatie
- Maatwerkvoorzieningen (WMO)
- Maatwerkdienstverlening 18+
- Maatwerkdienstverlening 18-
- Geëscaleerde zorg 18+
- Geëscaleerde zorg 18-

Het programma Sociaal domein is onlosmakelijk verbonden met het programma Onderwijs, Sport, cultuur en recreatie en Volksgezondheid en milieu.

Context en achtergrond

Alle inwoners van de gemeente Bunschoten hebben gelijke kansen om mee te doen
De gemeente Bunschoten wil een krachtige samenleving vormen waar iedereen aan mee kan doen, zowel in materieel als immaterieel opzicht. Daarvoor werken overheid, maatschappelijke partners en inwoners samen om de maatschappelijke doelen te realiseren. Daarbij wordt de eigen identiteit en mogelijke beperkingen van inwoners in acht genomen.

Daaruit volgen vier missies:

1. *Alle inwoners kunnen volwaardig meedoen en krijgen daarbij - waar nodig - ondersteuning*
   We bevorderen de participatie van personen en ondersteunen zelfredzaamheid.

2. *Alle inwoners ondersteunen elkaar en zetten zich actief in voor hun omgeving*
   Door sociale samenhang te bevorderen wonen inwoners graag in de gemeente Bunschoten. Mensen letten op elkaar, helpen elkaar en voelen zich veilig bij elkaar. Hierin hebben ook (sport)verenigingen, bedrijven en geloofsgemeenschappen een belangrijke rol.

3. *Alle inwoners hebben een optimale gezondheid*
   Gezondheid is geen doel op zich maar een middel om volwaardig mee te doen. Gezondheid is het vermogen van mensen om zich aan te passen en zelf regie te voeren in het licht van de sociale, fysieke en emotionele uitdagingen van het leven.

4. *De jeugd kan zich optimaal ontwikkelen en groeit veilig op*
   De jeugd verdient extra aandacht, hoewel ook de vorige missies betrekking hebben op de jeugd. Jeugdigen moeten zich optimaal kunnen ontwikkelen en in een veilige omgeving opgroeien.

Inkomensregelingen
Tot dit taakveld behoren alle inkomens- en bijstandsvoorzieningen. De uitvoering van dit taakveld is uitbesteed aan de Gemeenschappelijke Regeling Uitvoeringsorganisatie BBS.

Begeleide participatie
Tot dit taakveld behoren voorzieningen ter bevordering van maatschappelijke participatie die niet gericht zijn op doorstromen naar arbeid, zoals dagbesteding, de tegenprestatie naar vermogen en vrijwilligerswerk. Dagbesteding wordt uitgevoerd door het zorgloket. De uitvoering van andere voorzieningen is uitbesteed aan de Gemeenschappelijke Regeling Uitvoeringsorganisatie BBS.

Arbeidsparticipatie
Tot dit taakveld behoren alle op arbeid gerichte participatie- en re-integratievoorzieningen, zoals loonkostensubsidie, garantiebanen en proefplaatsingen. De uitvoering van dit taakveld is uitbesteed aan de Gemeenschappelijke Regeling Uitvoeringsorganisatie BBS. Er wordt daarbij samengewerkt in de arbeidsmarktregio Amersfoort met het Regionaal Werkbedrijf, het werkgeversservicepunt, het jongerenloket en het leerwerkloket.

Kaderstellende beleidsnota's

Beleidsnota's:
- Coalitieakkoord 2019 - 2022 '*Nieuwe wegen, vaste waarden!*'
- Integraal beleidskader sociaal domein 2019 - 2022
- Beleidsplan Mantelzorg en vrijwilligerszorg 2016 - 2019, '*Samen kunnen we meer! Omzien naar elkaar*'
- Woonvisie 2016 - 2021 gemeente Bunschoten
- Beleidsplan Armoede en Schulden 2020 - 2023
- Beleidskader Opvang en Bescherming, '*Moed moet*'

Verordeningen:
- Omgekeerde verordening Sociaal Domein 2020
- Verordening Cliëntenparticipatie Wet sociale werkvoorziening 2008
- Verordening Persoonsgebonden budget begeleid werken Wet sociale werkvoorziening 2008

Taakveld Samenkracht en burgerparticipatie

Wat willen we bereiken?
- Inwoners participeren zoveel mogelijk in de eigen leefomgeving.
- Kracht van de samenleving wordt optimaal benut.
- Er is voldoende passend aanbod van basiszorginfrastructuur.
- Ouders/verzorgers voelen zich beter toegerust in hun ouderschap.
- Eenzaamheid onder inwoners neemt af.
- Daling overbelaste mantelzorgers.

Wat gaan we er voor doen?
- Extra inzet om de basiszorginfrastructuur te versterken.
- Ondersteuning van twee burgerinitiatieven.
- Succesvolle pilots worden structureel ingezet en gefinancierd.
- Er wordt een pilot gestart voor naschoolse opvang voor kwetsbare kinderen.
- Er worden meer vrijwilligers geworven die zich inzetten voor buurt of gemeenschap.
- Inwoners bij wie mogelijk sprake is van eenzaamheid worden bezocht.
- Bunschoten verbinden aan '*Eén tegen eenzaamheid*' om nog meer integraal te werken aan het voorkomen van eenzaamheid.
- Uitvoering van het beleidsplan mantelzorg en vrijwilligerszorg om overbelasting van mantelzorgers te voorkomen.
- Werken aan een dementievriendelijke gemeente.
- Voor alle peuters van 2,5 tot 4 jaar is er een passende plek in de kinderopvang.

Taakveld Wijkteams

Wat willen we bereiken?

- Inwoners worden tijdig geholpen.
- Specialistische hulp wordt ingezet als dat niet anders kan.
- Eén huishouden, één plan, één regisseur.
- Focus op (financiële) onafhankelijkheid van de overheid voor inwoners.

Wat gaan we er voor doen?

- Het Sociaal team (inclusief Zorgloket) biedt of regelt in goed overleg met de inwoner passende zorg met medeneming van de mogelijkheden die familie en sociaal netwerk biedt.
- Het team werkt nauw samen met maatschappelijke partners.
- Het team is toegankelijk (laagdrempelig), signaleert en voorziet in een integrale aanpak. Hierbij is ook specifiek aandacht voor participatie/ ontwikkeling richting arbeidsmarkt.
- Het team helpt zo snel als mogelijk en probeert wachtlijsten tegen te gaan.
- De werkwijze van het Sociaal team en de overige lokale teams in de regio wordt meer eenduidig en afgestemd op de transformatieplannen van de Breed Spectrum Aanbieders.
- De toegang tot specialistisch jeugdhulp via de jeugd- en huisartsen loopt zoveel mogelijk via de SO JGGZ.

Taakveld Inkomensregelingen

Wat willen we bereiken?

- Iedereen die een uitkering of inkomensondersteuning nodig heeft en daar recht op heeft, krijgt deze tijdig, netjes en efficiënt.
- De bijstand is een vangnet.
- Inwoners met verminderd arbeidsvermogen krijgen inkomen via een reguliere duurzame baan.

Wat gaan we er voor doen?

- Heldere afspraken maken met de klanten, waarbij rechten en plichten van beide kanten worden besproken. Bij handhaving geldt het principe vertrouwen boven wantrouwen.
- Iedereen met een uitkering zo snel mogelijk weer laten uitstromen of in elk geval parttime-inkomsten laten genereren. Als eigen inkomsten genereren (nog) niet mogelijk is, participeren mensen in de samenleving via vrijwilligerswerk of mantelzorg.
- Inwoners met verminderd arbeidsvermogen begeleiden naar een reguliere duurzame baan en zorgen dat werkgevers gecompenseerd worden voor het verminderd arbeidsvermogen.

Taakveld Begeleide participatie

Wat willen we bereiken?

- Iedereen doet mee naar vermogen.
- Voor begeleiding van de inwoners is een integrale aanpak nodig.

Wat gaan we er voor doen?

- Iedereen krijgt een plan (ondersteuningsplan/plan van aanpak), waarin staat aangegeven wat er van elkaar wordt verwacht. Het plan van aanpak beschrijft de juiste instrumenten en een afgestemde route voor de klant. Standaard waar mogelijk, maatwerk waar nodig. Altijd gaan voor de snelste route naar participatie, de verwachtingen worden hierbij duidelijk afgestemd met de klanten.
- Zo vroeg mogelijk, zo mogelijk vóór huisvesting, worden met statushouders afspraken gemaakt met als doel zo snel mogelijk de taal te leren én tegelijkertijd zo snel mogelijk in de samenleving te participeren. Daarvoor zetten we speciale instrumenten in.
- We bereiden ons voor op de komst van de Veranderopgave Inburgering per 1 juli 2021, waarin de gemeente de volledige regie op inburgering krijgt.
- We gaan het integraal samenwerken in het brede sociale domein verder vormgeven en waar mogelijk schotten weghalen.

Taakveld Arbeidsparticipatie

Wat willen we bereiken?

- Iedereen doet mee naar vermogen.
- Werkgevers kijken bij vacatures ook naar inwoners met verminderd arbeidsvermogen.

Wat gaan we er voor doen?

- Iedereen krijgt een plan van aanpak, waarin staat aangegeven wat van elkaar wordt verwacht. Het plan van aanpak beschrijft de juiste instrumenten en een afgestemde route voor de klant. Standaard waar mogelijk, maatwerk waar nodig. Altijd gaan voor de snelste route naar werk, de verwachtingen worden hierbij duidelijk afgestemd met de klanten.
- Inwoners met een verminderd arbeidsvermogen begeleiden we naar een reguliere werkplek met voorzieningen om het verminderde arbeidsvermogen te beperken en/of te compenseren, zoals werkplekaanpassingen, loonkostensubsidie en een jobcoach.
- We intensiveren de samenwerking binnen de arbeidsmarktregio Amersfoort en gaan de regionale activiteiten meer monitoren. Daarnaast wordt aansluiting gezocht met lokaal en regionaal arbeidsmarktbeleid.

Taakveld Maatwerkvoorzieningen (WMO)

Wat willen we bereiken?

- Inwoners blijven langer thuis wonen.

Wat gaan we er voor doen?

- Inwoners krijgen advies hoe zij zelf aan de slag kunnen om langer thuis te kunnen blijven wonen daarbij ondersteunt door inzet vanuit de basisinfrastructuur, algemene en maatwerkvoorzieningen.
- In de nieuwe Woonvisie is aandacht voor de ontwikkeling van (meer) levensloopbestendig aanbod.

Taakveld Maatwerkdienstverlening 18-/18+

Wat willen we bereiken?

- Voldoende passend aanbod specialistische zorg.
- Minder inwoners met problematische schulden.
- Meer kinderen groeien zo thuis mogelijk op.

Wat gaan we er voor doen?

- In regionaal verband wordt samengewerkt aan een goed en passend aanbod van (specialistische) zorgvoorzieningen samen met veel lokale partners.
- Het beleidsplan Armoede en Schulden wordt uitgevoerd.
- Sociaal team en schuldhulpverleners werken intensief samen in het kader van vroegsignalering.
- De transformatieplannen Breed Spectrum Aanbieders en gemeenten worden geïmplementeerd.

Taakveld Geëscaleerde zorg 18-/18+

Wat willen we bereiken?

- Afbouw in de functie 'verblijf' (minder mensen in Beschermd Wonen) en toename van ambulante ondersteuning.
- Een goede aansluiting en effectieve samenwerking van het Sociaal team met partners op het gebied van veiligheid om waar nodig tijdig en effectief te signaleren en hulp in te zetten.

Wat gaan we er voor doen?

- Uitvoering Beleidskader '*Moed Moet*' in samenwerking met regio Amersfoort
- Het Sociaal team werkt samen met Veilig Thuis, SAVE, de politie, het Veiligheidshuis en overige benodigde partners.
- Voorbereiden op de komst van de WAMS, die hoogstwaarschijnlijk in gaat op 1 januari 2022.
- Voorbereiden op de aanpassing van het woonplaatsbeginsel in de Jeugdwet, die hoogstwaarschijnlijk in gaat op 1 januari 2022.

Indicatoren Sociaal domein

Omschrijving	Bron	Werkelijk 2019	Streefwaarde 2022
Aantal gezinnen uit bijstand duurzaam aan het werk	Jaarwerk BBS	16	100
Aantal inwoners met schuldhoogte van meer dan € 50.000	Jaarwerk Uitvoerder	36	25
Aantal inwoners vanaf 75 jaar die nog zelfstandig wonen	WSJG	913	1.000
% Inwoners dat specialistische zorg ontvangt	WSJG	18,6	18,5
Aantal vrijwilligers dat zich inzet voor buurt of gemeenschap	Jaarwerk De Boei	172	200
% Eenzame senioren	WSJG	32,2 (2016)	30
% Jongeren met jeugdhulp met verblijf	WSJG	0,6	0,7
Alle kinderen van 2,5 tot 4 jaar een plek in de peuter- of in kinderopvang	SZW/ VNG	Non bereik 113	Non bereik 0

Toelichting indicatoren
Het percentage eenzame senioren wordt via onderzoek één keer per vier jaar uitgevoerd. Over 2019 zijn geen cijfers bekend.

Er worden op deze indicatoren geen streefwaarden per jaar genoemd, maar per beleidsperiode van vier jaar, omdat de transformatie met kleine stappen gaat. Effecten zijn pas op langere termijn zichtbaar. Ieder jaar wordt de stand van zaken weergegeven.

Verbonden partijen Sociaal Domein

Samenwerking Sociaal Domein Baarn, Bunschoten en Soest
Deze gemeenschappelijke regeling heeft ten doel de kwetsbaarheid van de eigen organisatie te reduceren, de efficiency te verhogen en de output- en proceskwaliteit te verhogen bij de uitvoering van specifieke taken op het gebied van het Sociaal domein. Naast werk en inkomen is ook de zorgadministratie en het werkgeverschap van de sociaal team belegd.

Het Regionaal Sociaal Werkvoorzieningsschap Amersfoort en omgeving (RWA/ Amfors Holding B.V.)
De gemeenschappelijke regeling RWA voert voor Bunschoten de Wet sociale werkvoorziening uit. De Wsw regelde tot 2015 dat mensen met een arbeidsbeperking beschermd aan het werk kunnen. Deze mensen met een Wsw-indicatie zijn in dienst van de RWA. Amfors Holding B.V. is namens RWA belast met de uitvoering van de Wsw. De medewerkers werken in de verschillende bedrijven (businessunits), zoals Eemfors en Cleanfors.

Indicatoren Sociaal domein

Indicator	Eenheid	Bron	Bunschoten 2019	Nederland 2019
Banen	Aantal per 1.000 inwoners 15-64 jaar	Landelijk informatiesysteem arbeidsplaatsen	849,4	792,1
Jongeren met een delict voor de rechter	% van alle jongeren van 12-21 jaar	CBS - jeugd	1 (2018)	1 (2018)
Kinderen in uitkeringsgezin	% van kinderen tot 18 jaar	CBS - jeugd	2 (2018)	7 (2018)
Netto arbeidsparticipatie	%	CBS - arbeidsdeelname	73,4	68,8
Jeugdwerkloosheid	% van alle jongeren van 16-22 jaar	CBS - jeugd	1	2
Personen met een bijstandsuitkering *	Aantal per 10.000 inwoners 18 jaar en ouder	CBS - participatiewet	139,2	381,7
Lopende re-integratievoorzieningen *	Aantal per 10.000 inwoners 15-65 jaar	CBS - participatiewet	180,3	207
Jongeren met jeugdhulp *	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS - jeugd	12,4	12,2
Jongeren met jeugdbescherming *	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS - jeugd	1	1,2
Jongeren met jeugdreclassering *	% van alle jongeren van 12-23 jaar	CBS - jeugd	Geen data**	0,4
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO *	Aantal per 10.000 inwoners	Monitor Sociaal Domein	490	670

* Deze cijfers hebben betrekking op het tweede half jaar 2019.
** Dit cijfer wordt weergegeven als geheim om het risico op onthulling van individuen voorkomen.

Wat mag het kosten?

Programma Sociaal domein
(bedragen x € 1.000,-)

	Rekening 2019	Raming 2020	Raming 2021	Meerjarenraming 2022	2023	2024
Lasten programmaonderdeel						
Samenkracht en burgerparticipatie	1.749	1.629	**1.813**	1.813	1.813	1.812
Wijkteams	915	822	**987**	987	987	987
Inkomensregelingen	3.533	3.332	**3.613**	3.613	3.613	3.613
Begeleide participatie	1.050	1.052	**1.066**	1.029	1.017	1.012
Arbeidsparticipatie	335	182	**269**	284	296	300
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	429	469	**469**	469	469	469
Maatwerkdienstverlening 18+	2.409	2.429	**2.415**	2.415	2.415	2.415
Maatwerkdienstverlening 18-	4.235	4.356	**4.118**	4.146	4.162	4.162
Geëscaleerde zorg 18+	3	3	**3**	3	3	3
Geëscaleerde zorg 18-	0	0	**0**	0	0	0
Totaal lasten	**14.657**	**14.275**	**14.753**	**14.759**	**14.775**	**14.773**
Baten programmaonderdeel						
Samenkracht en burgerparticipatie	34	25	**17**	8	0	0
Wijkteams	0	0	**0**	0	0	0
Inkomensregelingen	2.385	2.398	**2.554**	2.554	2.554	2.554
Begeleide participatie	0	0	**0**	0	0	0
Arbeidsparticipatie	-1	0	**0**	0	0	0
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	77	25	**25**	25	25	25
Maatwerkdienstverlening 18+	0	0	**0**	0	0	0
Maatwerkdienstverlening 18-	22	0	**0**	0	0	0
Geëscaleerde zorg 18+	0	0	**0**	0	0	0
Geëscaleerde zorg 18-	0	0	**0**	0	0	0
Totaal baten	**2.518**	**2.448**	**2.596**	**2.587**	**2.579**	**2.579**
Saldo programmaonderdeel						
Samenkracht en burgerparticipatie	1.715	1.604	**1.796**	1.805	1.813	1.812
Wijkteams	915	822	**987**	987	987	987
Inkomensregelingen	1.148	934	**1.059**	1.059	1.059	1.059
Begeleide participatie	1.050	1.052	**1.066**	1.029	1.017	1.012
Arbeidsparticipatie	335	182	**269**	284	296	300
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	351	444	**444**	444	444	444
Maatwerkdienstverlening 18+	2.409	2.429	**2.415**	2.415	2.415	2.415
Maatwerkdienstverlening 18-	4.213	4.356	**4.118**	4.146	4.162	4.162
Geëscaleerde zorg 18+	3	3	**3**	3	3	3
Geëscaleerde zorg 18-	0	0	**0**	0	0	0
Totaal saldo	**12.139**	**11.827**	**12.157**	**12.172**	**12.196**	**12.194**

Toelichting

De ramingen binnen dit programma zijn voor een belangrijk deel gebaseerd op de ramingen van de meerjarenbegroting 2021-2024 verbonden partijen, zoals BBS en RWA/Amfors. Dit komt vooral tot uitdrukking op de taakvelden inkomensregelingen en participatie. De verhoging van het taakveld Wijkteams is besloten bij de kadernota, om meer aan de voorkant te investeren, waardoor wordt verwacht dat de dure zorg kan worden beperkt.

In dit programma is rekening gehouden met het besluit de extra middelen voor sociaal domein in de algemene uitkering te gebruiken om de oorspronkelijke taakstelling van € 800.000,- sociaal domein te verlagen naar € 500.000,-. Dit betekent dat de ramingen daarop zijn aangepast. Dit is vooral verwerkt in de raming van de post huishoudelijke hulp (mantelzorg), omdat daar in de jaarrekening 2019 hogere kosten waren dan geraamd en dit naar verwachting blijvend is. De taakvelden Maatwerkdienstverlening 18- en 18+ hebben betrekking op de inkoop van Wmo en Jeugdzorg.

2.7 Volksgezondheid en milieu

(Taakveld Volksgezondheid valt onder de commissie Samenleving, portefeuillehouder P. van Asselt. De taakvelden Riolering, Afval, en Begraafplaatsen en crematoria horen bij de commissie Ruimte, portefeuillehouder W. de Jong. Begraafbeleid behoort bij M. van de Groep.)

Omschrijving programma (missie)

De gemeente heeft oog voor de gezondheid van haar inwoners, iedereen moet optimale kansen op gezondheid hebben en de gezondheidsverschillen moeten kleiner worden. Daarnaast streeft de gemeente naar een duurzame en leefbare gemeente.

Het programma bestaat uit de volgende taakvelden:
- Volksgezondheid
- Riolering
- Afval
- Milieubeheer
- Begraafplaatsen en crematoria

Context en achtergrond

Volksgezondheid
Tot dit taakveld behoren maatregelen ter bescherming van de gezondheid van de bevolking als geheel, van specifieke risicogroepen, van jeugd en van ouderen.

De ruimte die gemeenten hebben om eigen gezondheidsbeleid te voeren, wordt bepaald door wettelijke en financiële kaders. De Wet Publieke Gezondheid is het belangrijkste wettelijke kader. Op basis van deze wet is de gemeente verantwoordelijk voor publieke gezondheidszorg. Publieke gezondheidszorg richt zich op de zorg voor de gezondheid van de hele samenleving en voor risicogroepen. Het is de taak om de gezondheid van de inwoners te beschermen, te bewaken en te bevorderen. Daarmee vult het de reguliere zorg aan, die vooral gericht is op genezing en verzorging van individuele patiënten op het moment dat hun gezondheid al geschaad is. Een groot gedeelte van de taken op het gebied van gezondheid is wettelijk vastgelegd, met weinig beleidsvrijheid voor de gemeente. De GGD is daarbij de belangrijkste uitvoerder. Het betreft de volgende taken:
- gezondheidsbevordering algemeen
- jeugdgezondheidszorg
- preventieve ouderengezondheidszorg
- infectieziektebestrijding

Naast de Wpg heeft de gemeente ook te maken met de landelijke nota gezondheidsbeleid. De landelijke speerpunten bieden aangrijpingspunten voor gemeenten om effectiever beleid te voeren. Tot slot heeft de gemeente te maken met het Nationaal preventieakkoord. Voor de komende jaren wordt vanuit dit akkoord ingezet op de thema’s roken, overgewicht en problematisch alcoholgebruik. Dit zijn de thema’s die leiden tot een groot gezondheidsverlies en die een hoge ziektelast veroorzaken.

Naast de wettelijke taken waarvoor de gemeente verantwoordelijk is, ligt de focus de komende vier jaar op overgewicht en problematisch middelengebruik onder jeugdigen. De gemeente zet vooral in op preventie, zodat mensen gezond kunnen blijven en daarmee gezondheidsproblemen voor kunnen zijn. Verder wordt de integraliteit tussen verschillende beleidsterreinen binnen de gemeente gestimuleerd. Daarbij wordt vooral verbinding gezocht met het sociaal domein, maar ook met veiligheid en ruimtelijke ordening (nieuwe Omgevingswet).

Riolering, Afval en Milieubeheer
De gemeente vergunt bedrijfsvestigingen en bewaakt de milieubelasting door bedrijven, zorgt voor gescheiden inzameling van huishoudelijk afval, streeft naar energiebesparing, stimuleert waar mogelijk duurzaam bouwen, houdt een goede riolering in stand en geeft voorlichting aan burgers en bedrijven. Voor de uitvoering van het beleid maakt de gemeente gebruik van aanwezige wet- en regelgeving waaronder de Wet milieubeheer. Daarnaast komt vanuit het Klimaatakkoord een aantal verplichtingen op de gemeente af, dit maakt deel uit van de landelijke energietransitie.

Begraafplaatsen en crematoria
Gemeente Bunschoten bezit twee begraafplaatsen en geen crematoria. Memento Mori is de oudste begraafplaats die in 1908 in gebruik is genomen. Een deel van deze begraafplaats is aangewezen als monument. De begraafplaats de Akker is in 2005 in gebruik genomen. Deze begraafplaats is gelegen aan de rand van de polder en heeft een moderne en parkachtige uitstraling. Naast reguliere graven is een ruimte voor islamitische graven, een urnenkelder en een ruimte om as uit te strooien na een crematie.

Kaderstellende beleidsnota's

- Coalitieakkoord 2019 - 2022 '*Nieuwe wegen, vaste waarden!*'
- Integraal beleidskader sociaal domein 2019 - 2022
- Gemeentelijk Water en Riolering Plan (GWRP) 2020 - 2025
- Baggerplan Bunschoten 2013 - 2023
- Beheerplan Oeververdediging en Frontmuren 2016 - 2030
- Verbreed Basis Rioleringsplan 2019
- Calamiteitenplan riolering Bunschoten 2007
- Meetplan Overstortregistraties 2005
- Plan van Aanpak diffuse bronnen 2007
- Waterplan Bunschoten 2006 - 2015 (nog niet geactualiseerd)
- Quick Scan Wateroverlast Bunschoten Spakenburg oktober 2007
- Parapluplan '*Samen naar een duurzame afvalwaterketen*' 2014
- Baggerbeheerplan 2013 - 2023
- Afvalstoffenverordening gemeente Bunschoten
- DVO ROVA gemeente Bunschoten
- Nota Integrale handhaving 2017 - 2020
- DVO RUD gemeente Bunschoten
- Begraafplaats beheerplan gemeente Bunschoten 2015 - 2025

Taakveld Volksgezondheid

Wat willen we bereiken?

- Afname van het aantal inwoners met overgewicht.
- Afname van het aantal jeugdigen met problematisch alcoholgebruik.

Wat gaan we er voor doen?

- Uitvoering geven aan het plan van aanpak preventie middelengebruik.
- Uitvoering geven aan het plan van aanpak JOGG Bunschoten.
- Inzet van de buurtsportcoach voor de aanpak van JOGG Bunschoten.
- Opzetten lokale coalitie Kansrijke Start. Gezonde leefstijl (onder andere gezonde voeding, voldoende beweging) is één van de elementen die belangrijk zijn bij een kansrijke start voor kinderen.
- Verdere stimulering, advisering en begeleiding voor scholen volgens de Gezonde School aanpak.
- Zie voor het bevorderen van sport en bewegen bij volwassenen het Taakveld Sportbeleid en activering (blz. 49).

Indicatoren Volksgezondheid

Indicator	Bron	Werkelijk 2016	Streefwaarde 2022
% Scholen met vignet “Gezonde school” of certificaat “Welbevinden” of “Roken en Alcohol”	GGD Monitor	50	75
% jeugdigen dat aan de beweegnorm voldoet	GGD Monitor	40	45
% volwassenen en senioren dat aan de beweegnorm voldoet	GGD Monitor	60,0 / 71,8	70 / 80
% kinderen (10-11 jr) met overgewicht	GGD Monitor	10	10
% volwassenen en senioren met overgewicht	GGD Monitor	47,0 / 66,2	47,0 / 66,2
% jeugdigen dat de afgelopen maand alcohol heeft gedronken	GGD Monitor	31	28
% drugsgebruik wiet/ hasj 18-	GGD Monitor	1	<1,0
% harddrugsgebruik 19+	GGD Monitor	8	7

Toelichting indicatoren
De GGD monitort elke vier jaar, laatste keer in 2016. Daarom is het niet mogelijk om elk jaar cijfers aan te leveren.

Taakveld Riolering

Wat willen we bereiken?

- Een optimaal functionerend rioleringsstelsel.
- Optimale benutting van de beschikbare middelen.
- Een klimaat adaptief rioleringsstelsel. Dat wil zeggen dat bij vervanging rekening wordt gehouden met klimaatontwikkelingen.
- De Schilderbuurt is met behulp van de bewoners (participatie) een klimaat adaptief ingerichte wijk.
- De riool hoofdgemalen zijn veilig en schoon, voldoen aan de huidige wettelijke eisen en functioneren optimaal.
- Voor de gemeentelijke rioolleidingen op particulier terrein zijn zakelijke rechten gevestigd.
- Doelmatig rioolbeheer door het door de gemeenteraad vastgestelde GWRP 2020-2025.
- Bewoners zijn zich bewust van het gebruik van de riolering.
- Bewoners zijn meer betrokken bij het klimaat adaptief inrichten van de gemeente en de particuliere terreinen.

Wat gaan we er voor doen?

- In een aantal straten zal de riolering vervangen worden.
- Een deel van het stelsel wordt conform de cyclus gereinigd en geïnspecteerd. Hiervoor wordt samengewerkt met Amersfoort en Leusden binnen de Zuiveringskring Amersfoort.
- De rioolgemalen worden periodiek onderhouden. Dit vindt voor een klein deel in eigen beheer plaats en voor het overige deel worden onderhoudspartijen ingezet.
- In overleg met de bewoners en belanghebbenden van de schilderbuurt wordt invulling gegeven aan een klimaat adaptieve inrichting van de wijk.
- Met sensoren meten in het rioolstelsel om nog meer inzicht te krijgen in het vulgedrag van het stelsel. Met dit inzicht kan beter op afvalwaterstromen worden gestuurd en worden overstortingen vanuit het riool op oppervlaktewater voorkomen.
- Met het waterschap en het Platform Water Vallei en Eem waterschap samenwerken om de waterketen zo optimaal mogelijk in te richten.
- Bewoners worden actief geïnformeerd over het gebruik van de riolering.
- Bewoners worden bewust gemaakt van de verandering van het klimaat en de invloed daarvan op de leefomgeving.

Taakveld Afval

Wat willen we bereiken?

- Een schone gemeente en een functionele grondstoffen- en restafvalinzameling.
- Toewerken naar een functionerend systeem van nascheiding per 1 januari 2022.

Wat gaan we er voor doen?

- Voorbereidingen treffen om per 1 januari 2022 op een systeem van nascheiding over te gaan.
- Samen met de AVU en ROVA werken aan het terugdringen van afval en het bevorderen van het hergebruik van grondstoffen. Dit sluit aan bij de milieudoelstellingen van de gemeente.
- De toekomst van het aanbiedstation wordt integraal met andere ontwikkelingen opgepakt.

Taakveld Milieubeheer

Wat willen we bereiken?

- Het behouden en zo mogelijk verbeteren van een duurzame leefomgevingskwaliteit in Bunschoten, waarbij de milieutaken op adequaat niveau zijn. Om de milieudoelstellingen te bereiken kunnen onder andere juridische (regelgeving, convenanten) en economische (subsidie/belasting) middelen ingezet worden. De gemeente staat aan het begin van een energietransitie, daarbij is participatie van groot belang. De mogelijkheden voor het verbeteren van een duurzame leefomgevingskwaliteit worden gezocht aan de hand van twee centrale vragen:
    - Hoe moet de Bunschotense ruimte, bedrijvigheid, samenleving en overheidsorganisatie zich vanuit een ‘duurzaamheids- en leefbaarheidsbril’ ontwikkelen?
    - Welke bijdrage kunnen de Bunschotense gebieden, bedrijven, burgers en overheidsorganen leveren aan het realiseren van een betere leefomgevingskwaliteit?

Wat gaan we er voor doen?

- Met betrokken partijen invulling geven aan actuele onderwerpen op het gebied van leefbaarheid, zoals afvalinzameling en -scheiding, het besparen van energie in de gebouwde omgeving en het opwekken van duurzame energie.
- Particulieren, maatschappelijke organisaties en VvE’s door middel van de Duurzaamheidslening dan wel Stimuleringslening aanzetten tot het treffen van energiebesparende maatregelen.
- Participeren in het onderzoeken en uitwerken van een financieringsconstructie voor particulieren (objectgebonden of grondgebonden financiering), zodat verregaande energetische maatregelen betaald kunnen worden en de energietransitie een kans van slagen krijgt.
- Het Energieloket Bunschoten onder de aandacht brengen.
- Outputfinanciering bij de RUD, op basis van daadwerkelijk afgenomen producten.
- Voorbereiden van de implementatie van de Omgevingswet op het gebied van milieu, duurzaamheid en de energietransitie.
- Inpassing van de Wet bodembescherming in de toekomstige Omgevingswet volgen, waardoor taken van provincie naar gemeente schuiven.
- Integraal samenwerken met handhavers in de gemeentelijke organisatie en daarbuiten (bijvoorbeeld het Waterschap in het discrepantieproject), vanuit het vastgestelde Actualisatie Integrale Handhavingsbeleid.
- Integraliteit met betrekking tot het onderwerp klimaatadaptatie verder vormgeven.
- De informatieplicht energiebesparing implementeren door voorlichting richting bedrijven en het overdragen van het toezicht aan de RUD.
- Binnen de regio komen tot het uitbrengen van een bod aan het Rijk, gericht op 49% Co^2-reductie in 2030, in het kader van de Regionale Energie Strategie.
- Opstellen van de gemeentelijke Transitievisie Warmte, gericht op het aardgasvrij maken van Bunschoten in 2050.

Taakveld Begraafplaatsen en crematoria

Wat willen we bereiken?

- Nette begraafplaatsen en begrafenissen, waarbij orde, respect, rust en netheid de belangrijkste uitgangspunten zijn.
- Het herbegraaf- en ruimingsbeleid wordt niet uitgevoerd gedurende het onderzoek naar de wens voor het creëren van een langere grafrust.

Wat gaan we er voor doen?

- Het beheren en onderhouden van de begraafplaatsen op een hoog onderhoudsniveau.
- Het uitvoeren geven aan het reguliere begraafbeleid.
- Uitvoering geven aan het onderzoek, zoals is omschreven in het coalitieakkoord om binnen de gemeente langere grafrust aan te bieden.

Verbonden partijen Volksgezondheid en milieu

Gemeentelijke GezondheidsDienst regio Utrecht
De GGDrU beschermt, bewaakt en bevordert de gezondheid van de gemeenten in het werkgebied. Zij doet dit door de risico's voor gezondheid te signaleren, te voorkomen en de gezondheid van de inwoners te bevorderen. Ook als er incidenten uitbreken in de regio zorgt de GGDrU voor snelle hulpverlening, in samenwerking met de VRU.

Afvalverwijdering Utrecht
De AVU werkt samen met en in opdracht van de Utrechtse gemeenten in de afvalketen en draagt zorg voor de overslag, het transport en de verwerking van het huishoudelijk afval van de deelnemende gemeenten in de provincie Utrecht.

Regionale uitvoeringsdienst Utrecht
De RUD Utrecht voert vergunningverlenings-, handhavings- en adviestaken uit voor de provincie Utrecht en 11 andere gemeenten waaronder Bunschoten. De manier waarop de RUD en haar opdrachtgevers samenwerken en de verdeling van taken en bevoegdheden zijn vastgelegd in een gemeenschappelijke regeling. De vergunningverleners en toezichthouders werken aan een schoon milieu, natuurbehoud en een veilige leefomgeving.

N.V. ROVA Holding
De ROVA zamelt de huishoudelijke afvalstoffen in, in de gemeente Bunschoten.

Vitens N.V.
Vitens NV heeft als missie een duurzame, efficiënte en effectieve watervoorziening binnen het voorzieningsgebied van de aangesloten bedrijven, voor de verschillende deelmarkten en doeleinden van waterverbruik, volgens de hoogste standaards op het gebied van kwaliteit, gezondheid en beschikbaarheid, gebaseerd op een integraal beheerde en duurzaam ingerichte waterketen.

Indicatoren Volksgezondheid en milieu

Indicator	Eenheid	Bron	Bunschoten 2018	Nederland 2018
Omvang huishoudelijk restafval	KG per inwoner	CBS	39	172
Hernieuwbare elektriciteit	%	Rijkswaterstaat Klimaatmonitor	4,1	18,5

Wat mag het kosten?

Programma Volksgezondheid en milieu
(bedragen x € 1.000,-)

	Rekening 2019	Raming 2020	Raming 2021	Meerjarenraming 2022	2023	2024
Lasten programmaonderdeel						
Volksgezondheid	837	866	**910**	908	908	908
Riolering	1.377	1.406	**1.434**	1.475	1.501	1.489
Afval	2.382	2.369	**2.449**	2.449	2.449	2.448
Milieubeheer	653	759	**793**	796	793	785
Begraafplaatsen en crematoria	387	404	**384**	385	389	387
Totaal lasten	**5.635**	**5.804**	**5.970**	**6.013**	**6.040**	**6.017**
Baten programmaonderdeel						
Volksgezondheid	0	0	**0**	0	0	0
Riolering	1.469	1.419	**1.501**	1.501	1.501	1.501
Afval	1.765	2.373	**2.480**	2.480	2.480	2.480
Milieubeheer	8	0	**25**	25	25	25
Begraafplaatsen en crematoria	326	374	**382**	382	382	382
Totaal baten	**3.568**	**4.166**	**4.388**	**4.388**	**4.388**	**4.388**
Saldo programmaonderdeel						
Volksgezondheid	837	866	**910**	908	908	908
Riolering	-92	-13	**-67**	-26	0	-12
Afval	617	-4	**-32**	-31	-31	-32
Milieubeheer	644	759	**768**	771	768	760
Begraafplaatsen en crematoria	60	30	**2**	3	7	5
Totaal saldo	**2.067**	**1.637**	**1.581**	**1.625**	**1.652**	**1.628**

Investeringen

(Bedragen x €1,-)	2021	2022	2023	2024
Drukunits		291.000		
Aanpassing watergangen en aanleg duiker		250.000		
Vervanging actualisering gemeentelijk Rioleringsplan			25.000	
Vervanging actualisering basis Rioleringsplan			22.500	
Vervanging/renovatie riolering 2020	1.210.700	615.400	-	528.700
Calamiteitenplan, afkoppelplan en rioolbeheergeg.	20.000	5.000		
Vervanging nota milieubeleid	20.000			
Investeren in duurzaamheid	21.000			
Aanleg 4e grafheuvel begraafplaats De Akker		94.000		
Vervangen gereedschappen voor begraafplaatsen				27.709
Memento Mori renoveren drainage	255.000			
Totaal	**1.526.700**	**1.255.400**	**47.500**	**556.409**

Toelichting
De basis voor de raming van het taakveld Volksgezondheid is vooral de meerjarenbegroting van de GGD.

De lasten en baten liggen in lijn met de begroting 2020. De lasten zijn vooral gebaseerd op de investeringen vanuit het gemeentelijk rioleringsbeheerplan. In de berekening van de tarieven rioolheffing is alleen gerekend met inflatie in afwachting van de vaststelling van het nieuwe GWRP.

In de kadernota begroting 2021 is al aangegeven dat de kosten van de afvalverwerking opnieuw fors stijgen. Aan de andere kant vallen de opbrengsten PMD/oud papier en dividend ROVA tegen. Vanuit de hogere opbrengst afvalstoffenheffing kan nog een bedrag worden toegevoegd aan de egalisatiereserve afval.

In de raming van de lasten van het taakveld Milieubeheer is rekening gehouden met € 28.000,- structureel extra voor de problematiek van de waterplanten op het Eemmeer.

De baten en lasten voor exploitatie van de begraafplaatsen blijven jaarlijks redelijk op niveau. Er wordt nog een geringe onttrekking aan de egalisatiereserve begraven gedaan. Binnen de meerjarenbegroting is er ruimte in de egalisatiereserve.

2.8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

(Commissie Ruimte, portefeuillehouder H. van Barneveld)

Omschrijving programma (missie)

De gemeente Bunschoten kenmerkt zich als een ‘eiland in de groene zee’. Ingezet wordt op het behoud van het open landschap rondom Bunschoten. Bunschoten wil voldoende ruimte houden voor opvang van de eigen bevolking en de ontwikkeling van de plaatselijke werkgelegenheid. Gestreefd wordt naar handhaving en versterking van de bestaande kenmerken en kwaliteiten: kleinschaligheid, cultuurhistorie, rust en natuur en de ligging aan het water.

Het beleid streeft naar een zodanige inrichting van de gemeente dat voldoende ruimte bestaat voor wonen, werken en voorzieningen. Samen met bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties wordt er gewerkt aan een vitale gemeente, waar het aantrekkelijk is om in te wonen, werken en recreëren.

Bij deze inspanningen wordt nadrukkelijker samengewerkt op regionaal niveau, onder andere met regio Amersfoort, regio Foodvalley en de provincie Utrecht, voor de gemeente overschrijdende uitdagingen (strategische agenda regio Amersfoort, regionale energiestrategie, regio woondeal met het Rijk, regionale programmering wonen, POVI, Ontwikkelbeeld 2030-2040, meer verbinden woon- en zorgthema’s etc).

Het programma bestaat uit de volgende taakvelden:

- Ruimtelijke ordening
- Grondexploitatie (niet- bedrijventerreinen)
- Wonen en bouwen

Context en achtergrond

Ruimtelijke ordening
De rijksoverheid werkt sinds een geruim aantal jaar aan een wetgevingstraject dat grote gevolgen heeft voor de wetgeving en werkwijze binnen het omgevingsrecht (bouwen, ruimtelijke ordening, milieu, water, erfgoed, natuur en infrastructuur). De nieuwe Omgevingswet, welke inmiddels door de Tweede en Eerste Kamer is vastgesteld, moet een groot aantal bestaande wetten en uitvoeringsregelingen (AMvB’s en ministeriële regelingen) gaan vervangen. Inmiddels is duidelijk geworden dat de wet een jaar later in werking zal treden, namelijk op 1 januari 2022. Het heeft organisatiebreed gevolgen voor de wijze van werken.

In navolging op de afgelopen jaren wordt in 2021 verder gewerkt aan de implementatie van de Omgevingswet in de organisatie. Activiteiten om voor te bereiden op de inwerkingtreding zijn onder meer het volgen van opleidingen, zodat gemeente Bunschoten volgens de vereisten van de nieuwe wet kan vergunnen, het oefenen met de nieuwe manier van werken en participatietrajecten, het werken aan de kerninstrumenten zoals de nieuwe omgevingsvisie en het omgevingsplan en de inzet op het automatiseringstraject (Digitale Stelsel Omgevingswet). De gemeenteraad wordt en blijft op een passende manier geïnformeerd en betrokken bij dit implementatietraject.

Grondexploitatie
Voor dit taakveld gelden enkele algemene beleidsuitgangspunten. Ten behoeve van de uitgangspunten wordt aan diverse woningbouwprojecten (mee)gewerkt. Vanuit deze projecten worden woningen toegevoegd waarmee het inwoneraantal kan worden verhoogd. Door in de projecten te participeren en voorwaarden te stellen aan het woningbouwprogramma wordt voorzien in passende woonruimte voor de doelgroepen van het vastgestelde volkshuisvestingsbeleid. In regionaal verband wordt gewerkt vanuit de vastgestelde Regionale ruimtelijke visie Regio Amersfoort.

Wonen

Woonbehoefteonderzoek 2019

Het woonbehoefteonderzoek 2019 is afgerond en heeft een beeld opgeleverd hoeveel en wat de komende tien jaren (1.100 woningen) en twintig jaren (2.120 woningen) voor eigen behoefte moet worden gebouwd. Daarbij is een accentverlegging nodig qua nieuwbouw met meer nul-treden-woningen (appartementen en grondgebonden patiowoningen en bungalows) om de groeiende groep senioren beter te kunnen bedienen en de doorstroming van inwoners naar geschikte woningen te bevorderen. Ook dient dit type woningen naast de koopsector meer in de huursector gerealiseerd te worden. Verder vallen teveel mensen nu tussen wal en schip en moet de gemeente meer bouwen voor deze groep in de sociale huur, de middenhuur en de sociale koop. De provincie gaat hier nadrukkelijk op sturen op basis van regionale programmering voor Wonen als onderdeel van de POVI. Gelet hierop wordt het extra belangrijk dat de gemeente zorgt voor betaalbare locaties en ook kansen in dat opzicht optimaal benut (bv. grondposities waar de gemeente een belang heeft o.a. voormalige schoollocaties en/of andere locaties).

Nieuwe woonvisie 2020 - 2025

De resultaten uit het woonbehoefteonderzoek 2019 zijn vertaald naar een woonvisie 2020-2025. Daarbij wordt gekeken naar enerzijds de eigen woonbehoefte en deels ook naar de regionale behoefte. Dat laatste zal er waarschijnlijk toe leiden dat Bunschoten iets meer en iets sneller gaat bouwen (+20%; een bandbreedte van 110 tot 150 nieuwbouw woningen per jaar), omdat de regionale en ook de landelijke woningnood hoog is. Dit sluit ook aan op initiatieven vanuit het Rijk, de Provincie Utrecht en de regio Amersfoort.
Verder zijn er nog achterstanden in de realisatie van de extra woningbouw ambitie in de sociale huursector (zie Huisvestingsverordening 2018-2021).
De nieuwe woonvisie biedt een extra impuls om hieraan alsnog te voldoen.

Tenslotte moeten de terugkerende jeugd en volwassenen uit woonzorginstanties beter bediend worden. Zij zijn voor terugkeer in de maatschappij qua huisvesting (met afbouw van zorg) aangewezen op de gemeente van herkomst. Voor de gemeente geldt naast de maatschappelijke overweging om deze mensen snel te helpen aan een woning ook een financiële overweging. Deze inwoners kosten namelijk aanzienlijk meer als ze (noodgedwongen) langer gehuisvest blijven in woonzorginstanties in afwachting van zelfstandige woningen. In dat opzicht liggen de belangen van deze inwoners en die van de gemeente op één lijn om voor snelle herhuisvesting te zorgen na hun behandelperiode. Binnen dat kader wordt daarom (regionaal) bekeken of de gemeente deze mensen een formele urgentiestatus kan geven, inclusief bemiddelingstraject. Aangezien dit een raadsbevoegdheid betreft zal dit onderwerp te zijner tijd ter overweging voorgelegd worden aan de raad.

Prestatieafspraken met woningcorporaties en huurdersorganisaties

Nadat de raad de nieuwe woonvisie 2020-2025 heeft vastgesteld, zal worden bekeken of de prestatieafspraken met de twee corporaties (Het Gooi en Omstreken en Eemland wonen) en de organisaties voor huurdersbelangen (Het Gooi en Omstreken en huurdersraad Eemland wonen) aanpassing behoeven. Daarbij zal ook het onderwerp tijdelijke huisvesting worden besproken als mogelijkheid om schrijnende gevallen sneller te huisvesten in afwachting van een definitieve woonoplossing.

Bouwen

In de Wabo, hoofdstuk 7 van het Besluit omgevingsrecht en hoofdstuk 10 van de Ministeriele regeling omgevingsrecht zijn de kwaliteitseisen voor handhaving opgenomen. Hierin wordt voorgeschreven dat het handhavingsbeleid jaarlijks in een uitvoeringsprogramma moet worden uitgewerkt. Daarin staat waaraan de beschikbare capaciteit wordt besteed. Deze verdeling is gebaseerd op wettelijke vereisten, het lokale handhavingsbeleid en de risicoanalyse die jaarlijks wordt uitgevoerd. De verantwoording hiervan gebeurt door middel van een jaarlijkse evaluatie en bijstelling van de beleids- en uitvoeringscyclus (De big-8-cyclus).

Het uitgangspunt voor het bepalen van de hoogte van de leges is dat de leges kostendekkend moeten zijn. De leges van de omgevingsvergunning vormen de belangrijkste inkomstenpost voor wat betreft de opbrengst van leges. Het promillage van de bouwleges wordt jaarlijks door de raad vastgesteld.

Kaderstellende beleidsnota's

- Coalitieakkoord 2019 - 2022 '*Nieuwe wegen, vaste waarden!*'
- Toekomstvisie 2025 '*Gemeente Bunschoten zijn we samen!*'
- Structuurvisie Bunschoten 2009
- Provinciale Ruimtelijke Verordening, provincie Utrecht herijking 2016
- Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie herijking 2016
- Regionale Ruimtelijke Structuurvisie
- Masterplan Rengerswetering 2007
- Stedenbouwkundig plan Rengerswetering eiland 4 2020
- Ontwikkelingsvisie Kuststrook - Oost 2005
- Woonvisie 2016 - 2021 én Woonvisie 2020 - 2025 (in voorbereiding)
- Huisvestingsverordening 2018 - 2021
- Prestatieafspraken tussen gemeente en woningcorporatie Het Gooi en Omstreken 2017 - 2021 en eerste wijziging 2019
- Bouwbesluit
- Welstandsnota gemeente Bunschoten 2017
- Bouwverordening
- Bestemmingsplannen

Taakveld Ruimtelijke ordening

Wat willen we bereiken?

- Voortgang van het project grondgebruik. Doel van het project het is duidelijkheid te verschaffen bij situatie waarbij bewoners gemeente grond in gebruik hebben genomen zonder dat daar afspraken over gemaakt zijn. De rechtsongelijkheid tussen bewoners die ooit grond gekocht hebben en bewoners die gemeentegrond zonder afspraken in gebruik hebben genomen wordt hiermee opgeheven.
- Voorbereid zijn op de inwerkingtreding van de omgevingswet.
- De doelstellingen realiseren uit de Toekomstvisie 2025 wat betreft het werkveld ruimtelijke ordening en de Structuurvisie Bunschoten, met uitzondering die met betrekking tot het gebied Kortelanden.
- Alle bestemmingsplannen zijn actueel en digitaal beschikbaar.
- Regievoering op de ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente Bunschoten.
- Afname van het aantal (geldende) bestemmingsplannen, waardoor er minder variatie in bestemmingsplanvoorschriften komt en er voor de burgers een overzichtelijke regelgeving ontstaat.
- Streven naar het behoud van de kernkwaliteiten van het buitengebied, waarbij de agrariërs worden gestimuleerd mee te denken over de bijdrage die zij kunnen leveren aan het realiseren van maatschappelijke doelen.

Wat gaan we er voor doen?

- Bewoners waarbij het vermoeden bestaat dat deze gemeente grond in gebruik hebben worden aangeschreven. Waar mogelijk wordt de grond te koop aangeboden. Bewoners hebben ook de keuze om het terug te geven of kunnen zich beroepen op verjaring van de grond waarbij het eigendomsrecht overgaat naar de bewoners.
- Verder werken aan de kerninstrumenten van de nieuwe Omgevingswet (omgevingsvisie en omgevingsplan.
- Volgen van opleidingen en voorbereiden op het werken volgens de nieuwe Omgevingswet.
- Voorbereiden op de invoering van het Digitale Stelsel Omgevingswet. .
- Uitvoering geven aan het masterplan Rengerswetering, door het opstellen van verkavelingsplannen en uitwerkingsplannen.
- Uitvoering geven aan het project Garnalenweg.
- Waar nodig faciliterend optreden bij de overige in het uitvoeringsprogramma opgenomen (woningbouw)projecten.
- Toetsing en begeleiding en advisering over ruimtelijke plannen.
- Toepassen van het vastgestelde grondebeleid.
- Daar waar actief grondbeleid wordt gevoerd gebruik maken van de instrumenten uit de Wet voorkeursrecht gemeenten en de Onteigeningswet.
- De overige plannen procedureel en projectmatig begeleiden (onder meer vergunningverlening en contractvorming met betrekking tot kostenverhaal en dergelijke).
- Uitvoeren overige punten uit het nieuwe coalitieakkoord.

Taakveld Grondexploitatie (niet- bedrijventerreinen)

Binnen de gemeente is een aantal projecten in uitvoering die betrekking hebben op de ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente. Het gaat zowel om enkele grote ruimtelijke uitbreidingsplannen (woningbouw en bedrijfsterrein) als om enkele kleinere in ontwikkeling te nemen inbreidingslocaties.

- **Rengerswetering**

Eén van de meest omvangrijke woningbouwprojecten in Bunschoten betreft Rengerswetering. In navolging op de eerste twee eilanden wordt het 3e eiland "*De Noordelijke Kampen*" in 2021 grotendeels afgerond. Hierop zijn circa 217 woningen gepland. In aansluiting daarop wordt het vierde eiland "*Het Zuiderland*" in ontwikkeling genomen gevolgd door het vijfde wooneiland. Verder wordt bezien of de plandelen die daarna komen, aangeduid als "*Rengerswetering Noord*", in voorbereiding kunnen worden genomen.

Samengevat zien de belangrijkste activiteiten voor 2021 er als volgt uit:

Noordelijke Kampen (eiland drie):

- In 2021 wordt volop gebouwd aan de woningen uit de laatste bouwfase op dit eiland. De verwachting is dat er in aansluiting op de 15 vrije sectorwoningen in 2021 een 54 tal grondgebonden woningen en 21 huurappartementen worden opgeleverd.
- Het woonrijpmaken van de openbare ruimte wordt in aansluiting op de oplevering van de woningen ter hand genomen.
- Actualisatie van de grondexploitatie (continu proces).

Zuiderland (eiland vier)

- Op basis van het vastgestelde stedenbouwkundig plan en bijbehorend beeldkwaliteitsplan kan het bouw- en woonrijpmaken worden gerealiseerd.
- Mede afhankelijk van de verkoopresultaten zal in 2021 gestart worden met de bouw van de eerste woningen en de supermarkt;

Zuidelijke hoven (eiland vijf)

- In aansluiting op het vierde eiland zal in 2021 ook de stedenbouwkundige planvorming voor eiland 5 ter hand worden genomen.
- Omdat dit eiland een duidelijke relatie kent met de daarboven gelegen wooneilanden worden deze daarin betrokken.

- **Plan Oostsingel**

In samenwerking met de initiatiefnemers zal worden gewerkt aan de voorbereiding en planbegeleiding van het plan Oostsingel op en rondom het voormalige terrein van Van Amerongen Sierbestrating. Het plan bestaat uit circa zes twee-onder-een kapwoningen en circa 48 appartementen.

- **Garnalenweg (Zuyderzee)**

In 2021 wordt volop gebouwd aan de 37 grondgebonden woningen die in het plangebied Garnalenweg komen. Dit project is een vervolg op het in 2020 afgeronde project Zuyderzee. De verwachting is dat de woningen in 2022 worden opgeleverd en dat het woonrijpmaken van de openbare ruimte voorafgaand aan de oplevering van de woningen afgerond zal worden.

- **Het Ensemble**

Ook wordt in 2021 gebouwd aan de 24 grondgeboden woningen aan het Bosmanshof (achter Scala Medica). De verwachting is dat oplevering van (een deel van) de woningen nog in 2021 zal plaatsvinden.

- **Gebouw Eemlandia**

Nabij gebouw Eemlandia wordt gebouwd aan 15 grondgebonden woningen en in het gebouw zelf heeft de ontwikkelaar het voornemen om in 2021 te beginnen met ruim 20 appartementen en kantoorruimtes. Aansluitend zal het gehele gebied woonrijp worden gemaakt.

- **Uitbreiding Eemdijk-Oost**

In overleg met de initiatiefnemer wordt onderzocht of het mogelijk is tot een juridische onderbouwing te komen voor de specifieke woningbouwbehoefte van Eemdijk-Oost. Vooralsnog blijkt dit niet haalbaar. Wanneer nieuwe (wettelijke) mogelijkheden zich voordoen, worden deze in het dit kader onderzocht.

- **Kerkstraat**

Met de Stichting Monumenten in gesprek over het gemeentelijk monument “d’ Ouwe Sjool”.

Taakveld Wonen en bouwen

Wat willen we bereiken?

- Voldoende woonmogelijkheden voor de eigen inwoners, zowel in de huur- als de koopsector (specifiek voor starters en ouderen, maar ook voor bijzondere doelgroepen als mensen met een zorgbehoefte en met beperkingen).
- Een rechtvaardige en evenwichtige woonruimteverdeling, dat wil zeggen meer kansen voor groepen die aangewezen zijn op betaalbare huisvesting, zowel in de huursector (woningzoekenden die net niet kunnen kopen en senioren) als in de koopsector (starters en oudere doorstromers/senioren).
- Gezien de verscheidenheid in behoefte wordt gestreefd naar differentiatie in de bouw van woningen in Rengerswetering. Er moet evenwicht zijn tussen goedkope en duurdere woningen, ruime en minder ruime woningen. Tevens is er oog voor duurzaamheid en levensloopgeschikt wonen.
- Naast Rengerswetering ook meer bouwen op inbreidingslocaties voor een betere spreiding. Dit geldt vooral voor de sociale woningbouw, waarbij de gemeente kansen met eigen grondposities goed benut. Voor ouderen moeten vooral geschikte locaties gevonden worden nabij voorzieningen.

Een dergelijk initiatief, van het realiseren van voldoende betaalbare huurwoningen, is lastig te realiseren en is (mede) afhankelijk van factoren die niet altijd door de gemeente te beïnvloeden zijn. Zo zijn daar de hoge(re) grondprijzen en de beperkte beschikbaarheid van (bouw)grond binnen de gemeente, die dit proces beïnvloeden. Daarnaast spelen hierbij de door de gemeenteraad aangegeven restricties in het grondaankoopbeleid en de afspraken die in het coalitieakkoord zijn gemaakt ten aanzien van het hergebruik van de vrijkomende schoolterreinen.

Wat gaan we er voor doen?

- Eind 2020 word de nieuwe woonvisie 2020-2025 vastgesteld door de raad. De visie vormt het vertrekpunt voor diverse acties zoals hiervoor geschetst. De woonvisie zal de hiervoor geschetste opzet nog concreter maken.

Verbonden partijen Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

MooiSticht programma

MooiSticht heeft door de specifieke gemeentelijke taak als verlengd lokaal bestuur één herkenbaar programma Welstands- en monumentenadvisering. De doelstelling van de stichting is de zorg voor de instandhouding en bevordering van het bouwkundig schoon, de welstandszorg, het landschaps- en stedenschoon, waaronder de monumentenzorg, alsmede de zorg voor de ruimtelijke kwaliteit in zijn algemeenheid in de deelnemende gemeenten. Uitgangspunt is steeds het optimaal bedienen van de besturen van de aangesloten gemeenten.

Indicatoren Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Indicator	Eenheid	Bron	Bunschoten 2020	Nederland 2020
Gemiddelde WOZ-waarde woningen	1.000 euro	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	291 (2019)	248 (2019)
Nieuwbouw woningen	Aantal per 1.000 woningen	ABF systeem Woningvoor-raad	13,8 (2019)	9,2 (2019)
Demografische druk	%	CBS - Statistiek Bevolking	73,9	70
Woonlasten éénpersoonshuishouden	Euro	COELO	619	700
Woonlasten meerpersoonshuishouden	Euro	COELO	629	773

Wat mag het kosten?

Programma Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing
(bedragen x € 1.000,-)

	Rekening 2019	Raming 2020	Raming 2021	Meerjarenraming 2022	2023	2024
Lasten programmaonderdeel						
Ruimtelijke ordening	405	257	**354**	354	354	362
Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	3.530	9.438	**13.142**	2.080	1.712	253
Wonen en bouwen	771	929	**1.031**	1.023	994	975
Totaal lasten	**4.706**	**10.623**	**14.528**	**3.456**	**3.060**	**1.589**
Baten programmaonderdeel						
Ruimtelijke ordening	76	25	**516**	27	27	27
Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	5.161	9.438	**13.142**	2.080	1.712	253
Wonen en bouwen	724	606	**809**	787	787	787
Totaal baten	**5.960**	**10.068**	**14.468**	**2.894**	**2.526**	**1.067**
Saldo programmaonderdeel						
Ruimtelijke ordening	329	232	**-162**	327	327	334
Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-1.631	0	**0**	0	0	0
Wonen en bouwen	47	323	**222**	235	207	188
Totaal saldo	**-1.255**	**555**	**60**	**562**	**534**	**522**

Investeringen

(Bedragen x €1,-)	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
Onderzoek funderingen woningen gebouwd voor 1950	10.000			
Handhaven in gebruik genomen gronden	-			
Woonvisie 2025 - 2030				50.000
Grond Haarbrug-Zuid	-836.110			
Totaal	**-826.110**	**-**	**-**	**50.000**

Toelichting

De lasten van het taakveld Ruimtelijke ordening zijn hoger ten opzichte van 2020 doordat in het kader van de omgevingswet een herschikking van formatie (inzet projectleider) heeft plaatsgevonden. De baten van dit taakveld zijn in 2021 incidenteel hoger door een verwachte grondverkoop Weteringschans. Deze incidentele opbrengst wordt toegevoegd aan de algemene reserve.

De raming van het taakveld Grondexploitatie is gebaseerd op de meerjarenprognose grondexploitatie, zoals opgenomen in de paragraaf Grondbeleid.

3. PARAGRAFEN

3.1 Lokale heffingen

(Commissie Bestuur en Middelen)

Het wettelijk kader voor het opstellen van een paragraaf lokale heffingen is opgenomen in artikel 10 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

De paragraaf betreffende de lokale heffingen bevat tenminste de geraamde inkomsten, het beleid ten aanzien van de lokale heffingen, een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen, een aanduiding van de lokale lastendruk en een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

Begroting versus jaarrekening
De belastingparagraaf in deze begroting is zo vormgegeven dat de uitwerking van de belastingparagraaf in de jaarrekening straks zoveel mogelijk overeenkomt. Dit is bevorderlijk voor de controlerende taak van de raad en verschaft een zo goed mogelijk inzicht. De verplichte onderdelen in deze paragraaf is uitgebreid met een “kostendekkingsoverzicht voor de verschillende leges en rechten”. Dit verschaft extra inzicht aan de raad hoe op begrotingsbasis omgegaan wordt met het kostendekkings-uitgangspunt en hoe dit zich straks vertaald in de jaarrekening. Bij het overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen is slechts het algemene kader geschetst van de verschillende heffingen die geheven worden in deze gemeente. In de belastingparagraaf voor de jaarrekening worden deze heffingen ook nader voorzien van kengetallen, resultaten en een nadere analyse van de behaalde opbrengsten in relatie tot de begrote bedragen.

Egalisatiereserves
De egalisatiereserves vormen een essentieel onderdeel van de kostendekking van de verschillende rechten. Egalisatiereserves hebben als voornaamste doel om grote tariefschommelingen te voorkomen. Ook kan een reserve worden opgebouwd om toekomstige vervangingsinvesteringen uit te bekostigen. Over de gewenste bandbreedte van deze reserves zijn nadere uitgangspunten geformuleerd. Aan de hand van deze uitgangspunten kan aan de hand van de stand van de egalisatiereserves worden bepaald hoe omgegaan moet worden met eventuele (extra) tariefmaatregelen om in een bepaalde termijn weer binnen de afgesproken bandbreedte te opereren. Dit kan zowel een verlaging als een verhoging van tarieven betreffen.

Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus / Tricijn (GBLT)
Het GBLT te Zwolle voert de verschillende heffingen, inningen en de Wet Waardering Onroerende Zaken voor de gemeente Bunschoten uit. Een gemeentelijke regiefunctionaris bewaakt de financiële afspraken en prestatieafspraken in overleg met de belastingsamenwerking en zorgt ook voor de relevante informatie uitwisseling. De gecombineerde aanslag gemeentelijke belastingen wordt bij deze samenwerking gebundeld met verschillende waterschapheffingen, waardoor er een optimaal heffings- en inningsproces ontstaat. Burgers en bedrijven worden door GBLT hierover geïnformeerd. Enige (veelal incidentele) heffingen voert de gemeente zelf nog uit. Het betreffen de roerende ruimtebelasting, leges, begrafenisrechten en incidentele marktgelden.

Belastingen en rechten		Primitieve begroting 2021
Belastingen:		
Onroerendezaakbelastingen (GBLT)	€	4.291.500,00
Roerende-ruimtebelastingen (gemeente)	€	4.500,00
Forensenbelasting (GBLT)	€	8.000,00
Precariobelasting, algemeen (GBLT)	€	51.000,00
Precariobelasting op kabels en leidingen (GBLT)	€	810.000,00
Bestemmingsheffingen:		
Rioolheffing (GBLT)	€	1.501.000,00
Afvalstoffenheffing (GBLT)	€	1.951.000,00
BIZ bijdrage Haarbrug Noord (GBLT)	€	21.000,00
Afdracht BIZ bijdrage Haarburg Noord (gemeente)	€	- 20.000,00
BIZ bijdrage Spakenburg centrum (GBLT)	€	65.000,00
Afdracht BIZ bijdrage Spakenburg centrum (gemeente)	€	- 64.000,00
Rechten:		
Begrafenisrechten (gemeente)	€	382.000,00
Marktgelden (GBLT heffingen jaarplaatsen, gemeente incidenteel)	€	62.000,00
Overige Inkomsten markt - water/stroomverbruik (gemeente)	€	8.000,00
Afdracht promotiegelden markt (gemeente)	€	- 8.000,00
Havengelden (GBLT heffingen jaarligplaatsen)	€	98.000,00
Leges algemene dienstverlening/burgerzaken (gemeente)	€	298.000,00
Afdracht Rijksleges (gemeente)	€	- 91.000,00
Leges omgevingsvergunning/bouwen (gemeente)	€	593.000,00
Totaalopbrengst belastingen en rechten	**€**	**9.961.000,00**

Na afronding van het dienstjaar wordt, in de belastingparagraaf behorende bij de jaarrekening 2021, een nadere analyse gegeven van de behaalde opbrengsten in relatie tot de begrote opbrengsten.

Het beleid ten aanzien van de lokale heffingen

De gemeentelijke inkomsten bestaan slechts voor een beperkt deel uit eigen belastinginkomsten (belastingen en rechten). Het overgrote deel van de gemeentelijke inkomsten wordt gevormd door de algemene uitkering uit het Gemeentefonds en door specifieke uitkeringen van de Rijksoverheid. De overige inkomsten van gemeenten zijn afkomstig uit onder andere bouwgrondexploitatie, beleggingen, huren, pacht, nutsbedrijven, handel en industrie.

Waarom zijn de eigen belastinginkomsten dan toch zo belangrijk?

- Door op lokaal niveau (de gemeenteraad) de afweging te maken welke voorzieningen tot stand worden gebracht en welke belastingheffing daarvoor nodig is, wordt een optimale democratische afweging gemaakt;
- Daarnaast kunnen eigen (belasting)inkomsten noodzakelijk zijn om de onvolkomenheden in de verdeling van de gelden uit het Gemeentefonds te kunnen opvangen;
- In toenemende mate worden ook de taken van de Rijksoverheid overgedragen aan gemeenten. Bij de overdracht van de bijbehorende financiële middelen gaat het Rijk er in veel gevallen vanuit dat gemeenten de overgedragen taken efficiënter uit kunnen voeren dan het Rijk, zodat men op voorhand een zogenaamde efficiencykorting toepast op de bij de taak behorende geldstroom. Ook de kosten voor het opzetten van nieuwe taken wordt veelal niet, of slechts gedeeltelijk, door het Rijk gedragen. Een eigen lokaal belastinggebied is voor de lokale politiek dan een pré.

In de Gemeentewet is bepaald welke belastingen een gemeente mag heffen. Het is de Gemeenteraad die besluit tot het invoeren, wijzigen of afschaffen van een belasting door het vaststellen van een belastingverordening.

Bij de eigen belastinginkomsten van gemeenten kan onderscheid worden gemaakt tussen een tweetal vormen:

- belastingen die dienen om kosten te verhalen op diegenen die deze kosten veroorzaken (leges en rechten);
- belastingen die dienen om inkomsten te genereren die vrij besteedbaar zijn en waarbij geen relatie wordt gelegd met gemaakte of te maken kosten (verschillende belastingen, waaronder de onroerendezaakbelastingen).

Beleid en verordeningen
De redactionele en technische wijzigingen van de belasting- en rechtenverordeningen 2021 worden in een afzonderlijk raadsvoorstel aangeboden. De relevante verordeningen zijn (voor zover relevant) vooraf tekstueel afgestemd met het GBLT.

Hierin worden ook de in deze paragraaf vermelde tariefbepalingen verwerkt. In het kort worden nu al enige (toekomstige) beleidsmatige wijzigingen in deze paragraaf van de programmabegroting toegelicht.

Tarievenbeleid
Bij het opstellen van de ramingen van de inkomsten uit belastingen, bestemmingsheffingen en rechten voor de gemeentelijke begroting 2021 wordt uitgegaan van een vrij beperkte gemiddelde tariefswijziging. Daarbij is als algemeen uitgangspunt een verwacht inflatiepercentage voor 2021 gehanteerd van 2,20%.

Onroerendezaakbelastingen
De gemiddelde waardestijging/-daling van woningen en van niet-woningen voortkomend uit de jaarlijkse herwaarderingen Wet WOZ worden gecompenseerd door bijstelling van de tarieven onroerendezaakbelastingen. Een herwaardering levert de gemeente in beginsel dan ook geen extra geld op. Naast dit herwaarderingseffect kan de gemeente overigens wel tariefmaatregelen nemen die daarvan los staan. Over het algemeen vindt inflatiecorrectie plaats over de tarieven.

In het coalitieakkoord wordt nagestreefd om via de OZB geen lastenverzwaring door te voeren, tenzij de zorg voor Bunschotenaren in het geding is. Dit impliceert dat in beginsel slechts de inflatie doorgevoerd wordt.

Belastingen

- Onroerendezaakbelastingen:
  - verhoging van het tarief eigenarenbelasting woningen met 2,20%;
  - verhoging van de tarieven eigenaren- en gebruikersbelasting niet-woningen met 2,20%;
- Roerende-ruimtebelastingen: verhoging van de tarieven met 2,20%;
- Forensenbelasting: verhoging van de tarieven met 2,20%;
- Precariobelasting algemeen: verhoging van de tarieven met 2,20%;
- Precariobelasting kabels en leidingen: tarieven zijn wettelijk bevroren op het niveau 2016. Verder is op Rijksniveau reeds in 2016 het besluit genomen dat deze belasting wordt afgeschaft. Gemeenten die deze belasting reeds heffen mogen dat nog doen tot en met het jaar 2021 (overgangsregeling).

Bestemmingsheffing

- Brede rioolheffing: verhoging van de bestaande tarieven met 2,20%;
- Afvalstoffenheffing: verhoging van de tarieven met 2,2% en € 60,-- extra voor vastrecht
- BIZ: de tarieven zijn vastgesteld voor een periode van vijf jaar (2021 - 2025) en kunnen tussentijds niet worden aangepast. In juli 2020 zijn de nieuwe verordeningen Spakenburg centrum en Haarbrug Noord door de raad vastgesteld.

Overige rechten

- Begrafenisrechten: verhoging van de tarieven met 2,20%;
- Marktgelden: verhoging van de tarieven met 2,20%;
- Havengelden vaste ligplaatshouders: verhoging van de tarieven met 2,20%;
- Veerpontgelden de Eem: in beginsel een verhoging van de tarieven met 2,20%;
- Leges, verdeeld over drie clusters van samenhangende dienstverlening:
    - Algemene dienstverlening: verhoging van de tarieven met 2,20%;
    - Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning: 2,20%.

Dienstverlening vallend onder de Europese dienstenrichtlijn: verhoging van de tarieven met 2,20%.

WAARDERINGSKAMER

Dit instituut controleert of gemeenten of belastingsamenwerkingsverbanden zoals de GBLT, de Wet waardering onroerende zaken goed uitvoeren. Verder houden zij toezicht op de uitvoering van de Basisregistratie waardering onroerende zaken. De Waarderingskamer heeft in 2018 geconstateerd dat de GBLT deze taken in voldoende mate uitvoert. In 2019 heeft GBLT de score 'goed' ontvangen van de Waarderingskamer. Meer informatie is beschikbaar op de site van de Waarderingskamer.

Overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen

Wet Waardering Onroerende Zaken

De Wet WOZ verplicht gemeenten om jaarlijks een nieuwe taxatie vast te stellen voor alle panden. Met een jaarlijkse herwaardering (taxatie) zijn de waardesprongen minder groot en benaderen meer de actuele waarde, mede omdat de waardepeildatum dichter bij het belastingjaar ligt. In 2021 ontvangt iedere hoofdbewoner van een object een WOZ-waardering wanneer hij/zij op 1 januari 2021 eigenaar is van een woning (of woning in aanbouw of grondkavel) en/of eigenaar of gebruiker is van een niet-woning (bedrijf, ander soort object, in aanbouw of grondkavel). De WOZ-waarde wordt gebruikt om de hoogte van verschillende belastingen te berekenen, zoals de onroerende zaakbelastingen (gemeenten), het eigen-woningforfait inkomstenbelasting, de vennootschapsbelasting, de schenkbelasting en erfbelasting (Rijksbelastingdienst) en de waterschapsheffing 'omslag gebouwd' (waterschappen). De WOZ-waarde wordt ook gebruikt voor afschrijvingen van bedrijfsgebouwen en wordt ook gebruikt voor het vaststellen van de huurprijs van een huurwoning.

Waardering met methodiek netto gebruiksoppervlakte

De Waarderingskamer vereist dat gemeenten de komende jaren de overgang maken van het waarderen op basis van bruto inhoud naar het waarderen op basis van netto gebruiksoppervlakte. De reden voor deze overstap is dat in de taxatie- en makelaarsbranche het begrip netto gebruiksoppervlakte veel wordt gebruikt. Daarnaast sluiten de basisregistratie WOZ en BAG (adressen en gebouwen) hierdoor beter op elkaar aan. Het gaat hierbij overigens om de waardering van woningen. De niet-woningen (verhuurbaar vloeroppervlakte en bruto oppervlakte) vallen buiten deze transitie. De Waarderingskamer heeft als doelstelling geformuleerd dat in 2022 alle woningen op basis van gebruiksoppervlakte worden gewaardeerd. GBLT heeft deze overstap voor de gemeente Bunschoten al in 2019 gerealiseerd. De overstap voor de andere opdrachtgevers/gemeenten verloopt voorspoedig.

Belastingen

- *Onroerendezaakbelastingen*: dit is veruit de belangrijkste belasting qua inkomsten voor de gemeente. De onroerendezaakbelastingen zijn objectieve en zakelijke belastingen, waarbij de vastgestelde WOZ-waardering van de onroerende zaak het uitgangspunt is. Er zijn drie onroerendezaakbelastingen:
    - een belasting geheven van eigenaren van woningen;
    - een belasting geheven van eigenaren van niet-woningen;
    - een belasting geheven van gebruikers van niet-woningen.
- *Forensenbelasting*: deze belasting kan worden geheven van natuurlijke personen die niet in de gemeente wonen, maar die wel meer dan 90 dagen per jaar verblijf houden of die daar meer dan 90 dagen per jaar voor zich of hun gezin een gemeubileerde woning beschikbaar houden. Vooral recreatiewoningen worden in deze heffing betrokken.

- *Precariobelasting*: deze belasting kan worden geheven voor het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond. Met voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond wordt bedoeld grond in eigendom van de gemeente die strekt tot algemeen nut en waar een ieder belang bij kan hebben zoals parken, openbare wegen, pleinen etc. Bij de heffing van precariobelasting kan gedacht worden aan terrassen, standplaatsen, uitstallingen, circussen, reclameborden etc. Ook voor het hebben van kabels en leidingen onder of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond kan deze heffing geheven worden. Voor die categorie geldt wel een wettelijke einddatum 2021.

Bestemmingsheffingen

- *Rioolheffing*: middels deze heffing wordt een directe belasting geheven ter bestrijding van de kosten die voor de gemeente verbonden zijn aan:
  - de inzameling en het transport van huishoudelijk afvalwater en bedrijfsafvalwater, alsmede de zuivering van huishoudelijk afvalwater;
  - de inzameling van afvloeiend hemelwater en de verwerking van het ingezamelde hemelwater, alsmede het treffen van maatregelen teneinde structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken.

  De belasting wordt geheven van de gebruiker van een perceel van waaruit water direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd en van gebruikers van percelen waarvoor hemelwater en/of grondwater wordt afgevoerd. Gelden alleen die laatste twee rubrieken, dan is het belang hiervoor beperkter en geldt daarom een goedkoper tarief.
- *Afvalstoffenheffing*: Op basis van de Wet Milieubeheer hebben gemeenten de wettelijke taak om zorg te dragen voor de verwijdering van afvalstoffen die afkomstig zijn van particuliere huishoudens. Hiervoor wordt afvalstoffenheffing in rekening gebracht als lokale belasting aan alle huisaansluitingen binnen de gemeente. De afgelopen 10 jaar hebben een groot aantal gemeenten er voor gekozen om volgens het principe ‘de vervuiler betaalt’ gedifferentieerde tarieven te heffen.
- BIZ *bijdrage*: de gemeenteraad kan onder de naam BIZ-bijdrage een heffing instellen op binnen een bepaald gebied in de gemeente (BI-zone) gelegen onroerende zaken, die niet in hoofdzaak tot woning dienen. De BIZ-bijdrage is een belasting die de kosten moet bestrijden, die verbonden zijn aan activiteiten die zijn gericht op het bevorderen van leefbaarheid, veiligheid, ruimtelijke kwaliteit of economisch belang in (relatie tot) de openbare ruimte van de BI-zone. De BIZ- bijdrage wordt geheven van een selectie van de gebruikers en/of eigenaren van de niet-woningen gelegen in de BI-zone (bijdrageplichtigen). De selectie komt tot stand op grond van een in de heffingsverordening te bepalen objectieve definitie. Als peilmoment geldt de situatie bij het begin van het kalenderjaar. In de verordening kan worden bepaald dat bij onroerende zaken die niet in gebruik zijn, de BIZ-bijdrage voor de ontbrekende gebruiker wordt geheven van de eigenaar.

Rechten:

- *Begrafenisrechten*: deze rechten worden geheven voor het begraven van een overledene op de gemeentelijke begraafplaatsen Memento Mori of De Akker. De aanvrager van deze dienst is belastingplichtig. Overigens vervullen de begrafenisondernemers vaak een ondersteunende rol in zowel de begeleiding van de begrafenis als de financiële afwikkeling ervan;
- *Marktgelden*: deze rechten worden geheven ter zake van het genot van door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten, bestaande uit het ter beschikking stellen van een standplaats voor het uitoefenen van de markthandel en daarmee verband houdende handelingen en/of gebruik van verstrekte hulpmiddelen. Het marktgeld wordt geheven van degene, die op de markt een standplaats inneemt.
- *Havengelden*: dit recht wordt geheven voor het met een vaartuig ligplaats nemen of het voor anker gaan in de gemeentelijke haven. Belastingplichtig is de schipper, de reder, de eigenaar van het vaartuig, degene aan wie het vaartuig in gebruik is gegeven of degene die als vertegenwoordiger van één van dezen optreedt.
- *Leges*: deze worden geheven voor gemeentelijke dienstverlening in de vorm van met name administratieve diensten, zoals het behandelen van aanvragen voor vergunningen en ontheffingen, het geven van inlichtingen, het verstrekken van afschriften, het afgeven van verklaringen, paspoorten, rijbewijzen etc. Belastingplichtig is de aanvrager van de dienst dan wel degene ten behoeve van wie de dienst is verleend.

Aanduiding van de lokale lastendruk

Met de hiervoor genoemde tariefmaatregelen 2021 voor de onroerendezaakbelastingen, afvalstoffenheffing en rioolheffing wordt een toename van de gemiddelde lastendruk voorzien van 12,21% voor de gemiddelde burger van Bunschoten in een meerpersoonshuishouden. Dit geldt voor eigenaren van woningen. Voor huurders geldt een stijging van 18,99%, omdat zij alleen een aanslag over de afvalstoffenheffing en rioolheffing ontvangen. Dit verklaart ook het effect van het hogere percentage. Voor een één persoonshuishouden liggen de effecten op een vergelijkbaar niveau.

Nadrukkelijk wordt gesproken over gemiddelde lastendruk, omdat de effecten in incidentele gevallen afhankelijk zijn van de woningwaarde, de gezinssituatie en of men beschikt over een eigen woning of niet. Ook bestaat de mogelijkheid dat met de afvalstoffenheffing/diftar een ander herverdeeleffect optreedt, als een burger (niet) optimaal het afval gaat scheiden.
Aan het eind van deze paragraaf is een overzicht toegevoegd van de ontwikkeling van de lokale lastendruk vanaf 2017 tot en met 2021 (periode van vijf jaar). Hierin is de lokale lastendruk voor genoemde heffingen nader uitgewerkt.

Beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid

Het kwijtscheldingsbeleid van de gemeente is vastgelegd in de ‘kwijtscheldingsregeling gemeente Bunschoten 2019’. Hierin is opgenomen dat kwijtschelding voor de volgende gemeentelijke belastingen en rechten mogelijk is:

- onroerendezaakbelastingen: eigenarenbelasting voor woningen;
- belasting op roerende woon- en bedrijfsruimten: eigenarenbelasting voor woningen;
- afvalstoffenheffing: het basistarief vastrecht per perceel/huishouden;
- rioolheffing: gebruikersbelasting voor woningen.

Algemeen
Bij het verlenen van kwijtschelding wordt voor de kosten van bestaan uitgegaan van 100% van de genormeerde bijstandsuitkeringen. Alleen in geval van pensioengerechtigden wordt hiervan sinds het jaar 2013 vanaf geweken door als norm te nemen 100% AOW met een deel van de tegemoetkoming koopkracht oudere belastingplichtigen. Aanleiding voor deze afwijking is de Wet geleidelijke afbouw van de dubbele heffingskorting, waardoor pensioengerechtigden in een nadeliger positie zouden komen te verkeren voor hun lokale kwijtscheldingsmogelijkheden. De raad heeft op deze tekortkoming in de wetgeving geanticipeerd door haar lokale kwijtscheldingsregeling hiervoor aan te passen. Verder heeft de Raad kwijtschelding van privé belastingschulden van ondernemers mogelijk gemaakt. Het betreft voornamelijk de categorie ZZP-ers.

GBLT
De GBLT voert vanaf 2016 deze kwijtscheldingstaak voor de gemeente Bunschoten uit met de door de Raad van de gemeente Bunschoten geformuleerde beleidsuitgangspunten.

Kostendekkingsoverzicht voor de verschillende leges en rechten

De raad heeft als algemeen uitgangspunt dat alle leges en rechten kostendekkend moeten zijn.
Dit houdt in dat 100% kostendekking op begrotingsbasis wordt nagestreefd, waarbij dit niet geldt voor de individuele dienstverlening maar voor het totaalpakket van het in een verordening (en/of titel) opgenomen diensten.

Totaaloverzicht kostendekking leges en rechten 2020 en 2021

Heffingen	Begroting 2020	Begroting 2021
Afvalstoffenheffing	100%	100%
Rioolheffing	100%	100%
Begraafrechten	100%	100%
Marktgelden	100%	100%
Leges algemene dienstverlening (titel 1 Legesverordening)	86%	78%
Leges omgevingsvergunning (titel 2 Legesverordening)	96%	95%
Leges vallend onder Europese Dienstenrichtlijn (titel 3 Legesverordening)	100%	100%

Afvalstoffenheffing
Voorgesteld wordt de tarieven voor 2021 te verhogen met 2,20% inflatie met daarnaast een extra verhoging met € 60,- voor het vastrecht.

Bedragen in € x 1,-	**Begroting 2020**		**Begroting 2021**	
	Lasten	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
Kosten afval	2.099.900		2.179.702	
Mutatie egalisatiereserve	4.400		31.506	
Aandeel straatvegen/papierbakken	45.000		45.000	
Afvalstoffenheffing ▪ vastrecht ▪ variabel recht/Diftar		 1.334.000 165.000		 1.784.000 167.000
Btw component	224.000		224.000	
Opbrengst oud papier/ kunststof/glas/zwerfafval/oud ijzer		680.000		439.208
Verrekening groen/veegafval		40.000		40.000
Dividend ROVA		102.000		50.000
Totaal	**2.373.300**	**2.373.300**	**2.480.208**	**2.480.208**

Toelichting:
In de kadernota begroting 2021 is al aangegeven dat de kosten van de afvalverwerking opnieuw fors stijgen. Aan de andere kant vallen de opbrengsten PMD/oud papier en dividend ROVA tegen. Vanuit de hogere opbrengst afvalstoffenheffing kan nog een bedrag worden toegevoegd aan de egalisatiereserve afval.

Rioolheffing
Voorgesteld wordt de tarieven voor 2021 met 2,20% te verhogen (inflatie).

Bedragen in € x 1,-	**Begroting 2020**		**Begroting 2021**	
	Lasten	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
Kosten riolering	1.064.100		1.082.744	
Aandeel baggeren grachten etc.	80.000		80.000	
Mutatie egalisatiereserve	13.400		67.020	
Btw-component	119.000		123.736	
Mutatie reserve riolering, afschrijving basisvoorziening	142.500		147.500	
Rioolheffing		1.419.000		1.501.000
Totaal	**1.419.000**	**1.419.000**	**1.501.000**	**1.501.000**

Toelichting:
De lasten en baten liggen in lijn met de begroting 2020. De lasten zijn vooral gebaseerd op de investeringen vanuit het gemeentelijk rioleringsbeheerplan. In de berekening van de tarieven rioolheffing is alleen gerekend met inflatie in afwachting van de vaststelling van het nieuwe GWRP.

Begraafrechten
Voorgesteld wordt de tarieven voor 2021 met 2,20% te verhogen.

Bedragen in € x 1,-	**Begroting 2020**		**Begroting 2021**	
	Lasten	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
Kosten begraven	404.400		383.601	
Mutatie egalisatiereserve		30.400		1.601
Begraafrechten		374.000		382.000
Totaal	**404.400**	**404.400**	**383.601**	**383.601**

Toelichting:
De lagere lasten in 2021 zijn vooral het effect van lagere kapitaallasten. Voor het overige geen bijzonderheden. Het effect van de lagere lasten komt tot uitdrukking in een lagere onttrekking aan de egalisatiereserve begraafrechten.

Marktgelden
Voorgesteld wordt de tarieven voor 2021 met 2,20% te verhogen.

Bedragen in € x 1,-	**Begroting 2020**		**Begroting 2021**	
	Lasten	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
Kosten markt	70.300		70.766	
Mutatie egalisatiereserve		800		766
Marktgelden		61.500		62.000
Opbrengst water/stroomverbruik		8.000		8.000
Totaal	**70.300**	**70.300**	**70.766**	**70.766**

Toelichting:
Geen bijzondere ontwikkelingen.

Leges
Voorgesteld wordt de tarieven voor 2021 met 2,20% te verhogen.

Bedragen in € x 1,-	**Begroting 2020**		**Begroting 2021**	
	Lasten	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
Algemene dienstverlening	362.000	305.000	378.000	293.000
Omgevingsvergunningen	601.000	580.000	627.000	593.000
Dienstverlening Europese richtlijn	10.000	10.000	5.000	5.000

Titel 1. Algemene dienstverlening (onder andere leges burgerzaken/afdracht Rijksleges/overige leges)
Toelichting: de opbrengst van de leges is naar beneden bijgesteld op basis van de ontwikkelingen bij de jaarrekening en vooral het effect van het minder vaak hoeven vervangen van rijbewijs en paspoort. Een deel wordt gecompenseerd door lagere afdracht rijksleges

Titel 2. Fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning (bundeling van maximaal 25 vergunningen)
Toelichting: De raming van de opbrengst is gebaseerd op een gemiddelde van de afgelopen periode en afgestemd op de te verwachten bouwontwikkelingen. Er is nog geen rekening gehouden met de mogelijke effecten van invoering van de omgevingswet.

Titel 3. Dienstverlening vallend onder de Europese dienstenrichtlijn (voornamelijk APV aangelegenheden)
Toelichting: Titels 1 en 3 zijn nauw met elkaar verweven en niet zo eenvoudig uit elkaar te rafelen.

Overzicht lokale lastendruk
(over de periode 2017 tot en met 2021)

Uitgangspunten:
Gemiddelde woningwaarde 2017 = € 254.000,-
Gemiddelde woningwaarde 2018 = € 268.000,-
Gemiddelde woningwaarde 2019 = € 291.000,-
Gemiddelde woningwaarde 2020 = € 311.000,-
Gemiddelde woningwaarde 2021 = nog niet bekend

Tariefscenario 2021:

- Tariefstijging OZB eigenarenbelasting woningen = 2,20%
  Het tarief voor de OZB eigenarenbelasting woningen = 0,0942 (voorlopig)
  0, 0992 x 102,2%= voorlopig tarief i.r.t. huidige WOZ waarde 2020, herwaarderingseffect WOZ 2021 moet nog verwerkt worden)
  - Tariefstijging afvalstoffenheffing /Diftar = + 2,20% + € 60,- vastrecht
  - Afvalstoffenheffing/Diftar meerpersoonshuishouden = € 272,-
    Berekening: 1 x € 230,- (vastrecht) + 25 x € 1,68 (variabel recht)
  - Afvalstoffenheffing/Diftar eenpersoonshuishouden = € 246,80
    Berekening: 1 x € 230,- (vastrecht) + 10 x € 1,68 (variabel recht)
- Tariefstijging rioolheffing = + 2,20%
  Rioolheffing - vastrecht voor woningen = € 156,36
  Berekening: € 153,00 x 102,20%

Eigen woning

Aanslag gemeentelijke belastingen bij gemiddelde woningwaarde en meerpersoonshuishouden					
	2017	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Onroerendezaakbelastingen, eigenarenbelasting	276,00	271,00	277,00	282,00	292,00
Afvalstoffenheffing vastrecht + variabel recht meerphh of éénphh	158,10	160,25	164,50	207,00	272,00
Rioolheffing standaard tarief	139,32	146,84	150,50	153,00	156,36
Totaal (€)	**573,42**	**578,09**	**592,00**	**642,00**	**720,36**
Percentage cumulatief	100,00	100,81	103,24	111,96	125,63
Stijgingspercentage t.o.v. vorig jaar		0,81	2,41	8,45	12,21
Stijging concreet bedrag t.o.v. vorig jaar (€)		4,67	13,91	50,00	78,36
Inflatiepercentages	0,5	1,40	2,50	1,70	2,20

Huur woning

Aanslag gemeentelijke belastingen bij gemiddelde woningwaarde en meerpersoonshuishouden					
	2017	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Afvalstoffenheffing vastrecht + variabel recht meerphh of éénphh	158,10	160,25	164,50	207,00	272,00
Rioolheffing standaard tarief	139,32	146,84	150,50	153,00	156,36
Totaal (€)	**297,42**	**307,09**	**315,00**	**360,00**	**428,36**
Percentage cumulatief	100,00	103,25	105,91	121,04	144,03
Stijgingspercentage t.o.v. vorig jaar		3,25	2,58	14,29	18,99
Stijging concreet bedrag t.o.v. vorig jaar (€)		9,67	7,91	45,00	68,36
Inflatiepercentages	0,50	1,40	2,50	1,70	2,20

3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

(Commissie Bestuur en Middelen)

Het wettelijk kader voor het opstellen van een paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing is opgenomen in artikel 11 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

- *De weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken.*
- *Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.*

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing bevat tenminste een inventarisatie van de weerstandscapaciteit, de risico's en het beleid daarover. Ook, sinds de begroting 2016, zijn enkele kengetallen verplicht in deze paragraaf, met een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.

*Het weerstandsvermogen is te omschrijven als '*de mate waarin de gemeente Bunschoten in staat is middelen vrij te maken om financiële risico's op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van het bestaande beleid van de gemeentelijke dienstverlening*'. Deze formulering is zo gekozen, omdat het niet wenselijk is, vooral na de doorgevoerde bezuinigingen, dat er opnieuw moet worden bezuinigd en/of omgebogen indien zich onverwachts substantiële tegenvallers voordoen.*

Notitie weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is een indicator voor de robuustheid van de financiële positie van de gemeente. Om te kunnen vaststellen of het weerstandsvermogen voldoende is, moeten de belangrijkste risico's worden geïnventariseerd en gerelateerd aan de middelen en mogelijkheden die de gemeente heeft om de financiële gevolgen van dergelijke niet begrote zaken te kunnen opvangen. Ook voor de grondexploitaties is het van belang de risico's te onderkennen.

Het Overzicht reserves staat aan het eind van deze paragraaf. Uit dit overzicht blijkt dat de reserve algemene dienst ultimo 2021 € 12,4 miljoen bedraagt.

Overzicht weerstandsvermogen

Op de volgende bladzijde staat een overzicht van de weerstandscapaciteit. Een toelichting op deze tabel is hieronder te lezen.

Het begrip onbenutte belastingcapaciteit is afgeleid van de normen die worden gehanteerd voor een artikel 12 gemeente. De onbenutte belastingcapaciteit voor Bunschoten wordt berekend op € 2,5 miljoen.

Het artikel 12 beleid voor de onderdelen riolering en afval blijft onveranderd 100% kostendekkend. In de begroting is dat ook het uitganspunt, waarbij wordt opgemerkt dat hierbij ook de mutaties in de egalisatiereserves zijn meegenomen. Voor wat betreft de totale jaarlijkse exploitatie is er een weerstandscapaciteit van gemiddeld € 2,6 miljoen (afgerond).

Het verwachte weerstandsvermogen van de algemene dienst is € 12.443.020,-. Dit is de reserve algemene dienst (incl. precario). De ratio van het weerstandsvermogen wordt bepaald door de reserve algemene dienst (incl. precario) à € 12.443.020,- te delen door de geïnventariseerde risico's à € 5.100.000,-. Dit betekent een ratio van het weerstandsvermogen van 2,4. Hieruit kan geconcludeerd worden dat de gemeente Bunschoten de mogelijke financiële risico's goed kan dekken.

De risico's binnen de grondexploitatie worden geactualiseerd, zodat er ook iets gezegd kan worden over de gewenste stand van deze reserve. Uitgangspunt is € 1 miljoen plus de geïnventariseerde risico's. Toegezegd is dat dit in het MPG van 2020 wordt opgepakt.

Ontwikkeling weerstandsvermogen/capaciteit

(Bedragen x € 1.000,-)	2021	2022	2023	2024
Jaarlijkse exploitatie				
Onbenutte belastingcapaciteit	2.500	2.500	2.500	2.500
Stelpost onvoorziene uitgaven	110	110	110	110
Totaal jaarlijkse exploitatie	**2.610**	**2.610**	**2.610**	**2.610**
Vermogenssfeer (31/12 vh jaar)				
Reserve algemene dienst (excl. precario)	7.342	8.274	9.407	10.576
Reserve grondexploitatie	4.900	4.900	4.788	4.683
Totaal	**12.242**	**13.174**	**14.195**	**15.259**
Precario kabels en leidingen (cumulatief)	5.101	5.101	5.101	5.101
Totaal vermogenssfeer (incl. precario)	**17.343**	**18.275**	**19.296**	**20.360**
Totaal voor opvang risico's	**19.953**	**20.885**	**21.906**	**22.970**

Risico's

Financiële risico's

Bij de financiële risico's kan er onderscheid worden gemaakt met betrekking tot de risico's die voortvloeien uit het eigen beleid, uit het beleid van andere overheden, samenwerking met andere gemeenten c.q. instanties, uit voor gemeenten autonome ontwikkelingen (bijvoorbeeld economische en maatschappelijke ontwikkelingen) en ten slotte nog uit het doen en/of nalaten van anderen. De verwachting is dat de aanbestedingen voor projecten in de openbare ruimte naar verwachting hoger uit zullen vallen.

Dubieuze debiteuren

Voor de dubieuze debiteuren wordt bij de jaarrekening een voorziening dubieuze debiteuren gevormd, die vervolgens wordt aangewend voor het verlagen van het debiteurensaldo. Deze ontwikkeling wordt van jaar tot jaar gevolgd bij de jaarrekening. In de jaarrekening 2019 is voor dit onderdeel een voorziening getroffen van € 616.000,-. Het grootste deel van deze post betreft debiteuren sociale zaken (€ 567.000,-). Voor de beoordeling van deze debiteuren wordt uitgegaan van percentages oninbaar per soort vordering.

Verzekeringen

Daar waar mogelijk voorzienbare risico's ontstaan heeft de gemeente deze zoveel mogelijk afgedekt door het afsluiten van verzekeringen. Er wordt een toenemende claimbewustheid van de burger gesignaleerd.

Per 1 januari 2021 is het nodig om de aansprakelijkheidsverzekering opnieuw aan te besteden, dit gebeurt eind 2020 in BLNP verband. Op dit moment is nog niet bekend of Bunschoten per 1 januari 2021 een nieuwe verzekeraar heeft of dat de huidige verzekeraar als beste uit de aanbesteding komt.

Jaarlijks worden er enkele aansprakelijkheidsstellingen ontvangen. Door de toenemende claimbewustheid van burgers wordt er eerder naar de gemeente gewezen. In veel gevallen liggen deze schades onder het eigen risico. De schade wordt doorgestuurd naar de verzekering, die de verdere afhandeling voor haar rekening neemt. Bij schades onder het eigen risico, worden de kosten in rekening gebracht bij de gemeente.

Wanneer er door derden schade veroorzaakt wordt aan gemeentelijke eigendommen, worden de kosten verhaald als de veroorzaker bekend is.

Garantieverstrekkingen

Het WEW staat garant voor de risico's van hypotheken. De gemeente en het Rijk zijn achtervangovereenkomsten aangegaan waarbij zij beiden voor 50% garant staan voor eventuele liquiditeitstekorten. Bij tekorten hebben zij de verplichting renteloze leningen te verstrekken aan het WEW.

Door de Rijksoverheid wordt er op geattendeerd voorzichtig te zijn met het verstrekken van garanties. Vooral instellingen in de sport- en zorgsector moeten in eerste instantie aankloppen bij het voor die sector betreffende waarborgfonds, waarbij de gemeente als achtervang optreedt.

Voor het verstrekken van achtervangovereenkomsten ten behoeve van leningen voor woningbouwverenigingen geldt een vergelijkbare regeling. De stichting WSW staat garant voor de leningen. Ook hier zijn de gemeente en het Rijk achtervangovereenkomsten aangegaan waarbij zij beide voor 50% borg staan voor rente en aflossing van de leningen. Bij tekorten hebben zij de verplichting renteloze leningen te verstrekken aan de stichting WSW.

Open-einde regelingen
In de begroting zijn een aantal open-einde regelingen opgenomen. Met regelingen die gekenmerkt worden door een open-einde regeling wordt bedoeld dat het volume van de aanspraken op de betreffende voorzieningen door de gemeente niet beïnvloedbaar en dus niet beheersbaar is. Voorbeelden hiervan zijn het beroep op de Wet Werk en Bijstand (BUIG), schuldsaneringen, de Wet maatschappelijke ondersteuning en vervoer van leerlingen naar speciaal onderwijs. Ook de uitvoering van de Wsw kan hierbij worden betrokken en de ontwikkelingen in sociaal domein

Risicoanalyse
In 2020 is de risicoanalyse opnieuw uitgevoerd. De risico's van de gemeente Bunschoten zijn in de breedste zin van het woord geïnventariseerd, de top vijf risico's is hieronder weergegeven.

Nr.	**Risico** (Bedragen x € 1,-)	**Financieel risico**	**Kans**	**Financieel gevolg**
1	Dalende algemene uitkering (herijking gemeentefonds + sociaal domein)	€ 2.000.000	50%	€ 1.000.000
2	Aansprakelijkheidsstelling (in de breedste zin van het woord bijvoorbeeld: afgeven vergunningen, gladheidsbestrijding, riolering, bodemvervuiling, aanvaring veerpont, letsel speeltoestellen, awb procedures, faillissement van aannemer waar wij verantwoordelijk voor zijn), seizoensafhankelijke risico's (storm- en vuurwerkschade) en dergelijke.	€ 1.100.000	50%	€ 550.000
3	Fiscaal risico (veranderende wetgeving/jurisprudentie BTW, BCF, VPB, en SPUK (sport)	€ 700.000	40%	€ 280.000
4	De vraag naar aspecten in het sociaal domein (onder andere jeugdzorg en bijstand) zal meer worden, door laagdrempeligheid en de eigenbijdrage wordt niet meer inkomensafhankelijk. De kosten gaan omhoog door mogelijke niet ingekochte zorg, het doorzetten van speciale gevallen door te weinig mankracht en rechtszaak kosten door te weinig dossier tijd.	€ 500.000	50%	€ 250.000
5	De marktprijzen stijgen door krapte in de markt bij onze leveranciers en bij aanbestedingsprocedures (dit zijn onder andere hogere kapitaallasten IHP).	€ 500.000	50%	€ 250.000
	Totaal	**€ 4.800.000**		**€ 2.330.000**

In totaal is er voor € 5,1 miljoen aan financieel gevolg geïnventariseerd. Als er gekeken wordt naar de risico's die boven de 75% kans uitkomen, dan kan het voor komen dat deze risico's zich vaak voordoen. Als deze risico's zich vaak voordoen, dan dienen deze risico's op termijn structureel in de begroting opgenomen te worden.

COVID-19 (Corona) virus

De uitbraak van COVID-19 (Corona) eind februari 2020 heeft een enorme impact op iedereen. De wereldwijde pandemie leidt tot ongekende omstandigheden. Voor de aanpak hiervan kijkt de gemeente wat, aanvullend op de landelijke maatregelen van het Rijk, zij kan doen. Dit raakt diverse beleidsterreinen van de organisatie.
Bij de hiervoor opgenomen risicoanalyse is rekening gehouden met risico's als gevolg van Corona.

Sociaal domein

Participatiewet

Het regionaal werkvoorzieningsschap Amersfoort voert voor Bunschoten de Wet Sociale Werkvoorziening uit.

Jeugdwet en Wmo/AWBZ

In de verschillende beleidsnota's is in een aparte paragraaf aandacht besteed aan de mogelijke risico's en de te treffen beheersmaatregelen. Voor de opvang van risico's is de egalisatiereserve Sociaal domein beschikbaar.

Rente

Een moeilijk voorspelbare en door de gemeente niet te beïnvloeden grootheid is de rente. Een aantal elementen bepaalt eigenlijk het positieve of negatieve renterisico:

- Onzekerheid over de korte rente;
- Onzekerheid over de rente bij renteaanpassingen;
- Onzekerheid over de rente bij aan te trekken geldleningen voor nieuwe investering.

In de paragraaf Financiering is de financieringsplanning uitgewerkt. De ontwikkeling van de grondexploitatie en verschillende grote investeringen zijn van belang bij de ontwikkeling van de financieringsplanning. De rentes zijn op dit moment nog steeds laag.

Incidentele baten en lasten

Op begrotingsbasis speelt het onderscheid tussen incidentele en structurele baten en lasten nauwelijks een rol, omdat de meeste ramingen structureel doorwerken in de begroting. Ook de bezuinigingen die gefaseerd ingevoerd worden vallen niet onder het begrip incidenteel.
Bij de jaarrekening speelt het wel weer een grote rol, omdat het resultaat daar regelmatig wordt beïnvloedt door afrekeningen van voorgaande jaren of incidentele opbrengsten in verband met verkopen.

Op de volgende pagina staat een overzicht met alle incidentele posten voor de jaren 2021 tot en met 2024. Tevens geeft de tabel weer wat dit voor invloed heeft op het begrotingssaldo.

Overzicht incidentele baten en lasten begroting 2021 - 2024

Omschrijving	(Bedragen x € 1,-)	Baten	Lasten	Saldo 2021	Saldo 2022	Saldo 2023	Saldo 2024
Programma	**Bestuur en ondersteuning**						
	Taxatie gemeentelijke gebouwen		12.500	-12.500			
	Audit juridische kwaliteitszorg			0	-10.250		
Treasury							
	Nadelige renteresultaat grondexploitatie		102.000	-102.000	-112.000	-105.000	-90.000
	Nadelig effect verhuur grond Haarbrug-Zuid		80.000	-80.000			
Belastingen							
	Precario	810.000		810.000			
Overig baten/lasten	1e jaar taakstelling KT 50%		400.000	-400.000			
Mutatie reserves							
	Grondexploitatie	182.000		182.000	112.000	105.000	90.000
	Bovenplanse voorziening			0			
	Begrotingsresultaat		1.548.750	-1.548.750	-932.000	-1.133.000	-1.169.000
Programma	**Sociaal domein**						
	Zorgkosten		100.000	-100.000	-50.000		
Programma	**Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing**						
	Grondverkoop Weteringschans	488.750		488.750			
Totaal		**1.480.750**	**2.243.250**	**-762.500**	**-992.250**	**-1.133.000**	**-1.169.000**

Structureel begrotingssaldo

(Bedragen x € 1,-)	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
Saldo baten en lasten voor mutatie in de reserve	1.363.999	762.842	972.346	1.110.889
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	1.347.842	762.379	952.247	1.077.425
Begrotingssaldo na bestemming	**16.157**	**463**	**20.099**	**33.464**
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	-762.500	-992.250	-1.133.000	-1.169.000
Structureel begrotingssaldo	**778.657**	**992.713**	**1.153.099**	**1.202.464**

Beschikking reserves

De ontwikkeling van de reserves is voor een belangrijk deel ingegeven door de nota Weerstandsvermogen. Voor de tariefegalisatiereserves geldt dat deze zijn gekoppeld aan de 100% kostendekking. Voor de egalisatiereserve afval is afgesproken dat deze de komende jaren wordt verlaagd tot maximaal 5% van de omzet. Dit komt op basis van de genomen besluiten tot uitdrukking. In de tabel op de volgende bladzijde staan de geraamde onttrekkingen ten gunste van de exploitatie. Er wordt niet beschikt om de begroting structureel sluitend te maken.

Geprognosticeerde balans

Het is verplicht om in de begroting een geprognosticeerde balans op te nemen. Met deze balans wordt de verwachting voor de aankomende jaren gegeven.

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	**Realisatie 31-12-2019**	**Begroting 31-12-2020**	**Begroting 31-12-2021**	**Begroting 31-12-2022**	**Begroting 31-12-2023**	**Begroting 31-12-2024**
Activa						
Vaste activa	36.990	50.092	58.617	61.864	62.473	61.515
Voorraden	11.696	5.496	950	1.925	3.400	3.630
Vlottende activa	9.865	0	0	0	0	0
Liquide middelen	66	2.400	4.464	1.515	-2.393	-2.070
Overige vlottende activa	1.843	1.729	1.853	1.853	1.853	1.853
Totaal activa	**60.460**	**59.717**	**65.884**	**67.158**	**65.334**	**64.928**
Passiva						
Eigen vermogen						
Algemene reserves	13.536	15.976	17.343	18.163	19.191	20.270
Bestemmingsreserves	2.507	2.473	2.454	2.398	2.322	2.321
Voorzieningen	5.486	5.243	5.884	6.072	6.426	6.904
Langlopende leningen	30.715	31.878	30.340	32.450	29.227	25.837
Vlottende passiva	8.216	4.148	9.864	8.075	8.169	9.597
Totaal passiva	**60.460**	**59.717**	**65.884**	**67.158**	**65.334**	**64.928**

Vooruitlopend op de kengetallen die op de volgende bladzijde staan, is in onderstaand overzicht een verloop van de netto schuldquote, solvabiliteit en het kengetal grondexploitatie opgenomen voor de jaren 2021 - 2024, berekend uit de geprognosticeerde balans.

	Begroting 2021	**Begroting 2022**	**Begroting 2023**	**Begroting 2024**
Netto schuldquote	56,9%	84,0%	86,1%	80,3%
Solvabiliteitsratio	30,0%	30,6%	32,9%	34,8%
Kengetal grondexploitatie	1,7%	4,4%	7,8%	8,6%

Financiële kengetallen

Nr.	Kengetal	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
1a	Netto schuldquote	52,2%	62,2%	56,9%
1b	Netto schuldquote -/- verstrekte leningen	46,4%	56,3%	51,2%
2	Solvabiliteitsratio	26,5%	30,9%	30,0%
3	Kengetal grondexploitatie	22,5%	9,8%	1,7%
4	Structurele exploitatieruimte	-2,3%	0,5%	1,4%
5	Belastingcapaciteit	78,3%	86,8%	92,6%

- **Netto schuldquote:** De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie (>130 = hoge schuld). Uit het overzicht blijkt dat in 2020 een stijging te zien is en in 2021 een daling. Enerzijds worden er leningen aangetrokken, anderzijds vindt er ook aflossing plaats. In 2021 is het saldo aan liquide middelen hoger dan in 2020, dit veroorzaakt de daling in de netto schuldquote in 2021.

- **Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen:** Dit is dezelfde indicator als hiervoor beschreven, maar dan gecorrigeerd met het aandeel van de verstrekte leningen (>130 = hoge schuld).

- **De solvabiliteitsratio:** Dit kengetal geeft een indicatie in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te kunnen voldoen. Het eigen vermogen (reserves en resultaat overzicht baten en lasten) wordt uitgedrukt in een percentage van het balanstotaal. Het streven is om de solvabiliteit naar 30% te brengen, zoals opgenomen in het coalitieakkoord. De ontwikkeling op basis van de geprognotiseerde balans laat te opzichte van de jaarrekening 2019 een verbetering zien. In 2020 daalt de solvabiliteit iets ten opzichte van de begroting van 2020 (0,9%).

- **Kengetal grondexploitatie:** Voor de berekening van dit kengetal worden de niet in exploitatie genomen gronden en de bouwgrond in exploitatie bij elkaar opgeteld en gedeeld door de totale baten uit de programmabegroting of jaarstukken en uitgedrukt in een percentage. Dit kengetal is opgenomen, omdat de afgelopen jaren is gebleken dat de grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van de gemeente. Ook hier is een verbetering te zien, doordat de boekwaarde van de gronden in exploitatie de komende jaren fors dalen.

- **Structurele exploitatieruimte:** De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan de reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan waar dit in evenwicht is. Dit kengetal laat zien dat de structurele lasten 1,4% lager zijn dan de structurele baten.

- **Belastingcapaciteit woonlasten meerpersoonshuishouden:** De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het publiceert dit in de Atlas van de lokale lasten. Onder woonlasten wordt de OZB verstaan, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing voor een woning met een gemiddelde WOZ-waarde in de betreffende gemeente. Deze uitkomst wordt vergeleken met het landelijk gemiddelde en uitgedrukt in een percentage. Het verschil met het landelijk gemiddelde wordt kleiner.

Overzicht reserves

Naam reserve	Boekwaarde 01-01-2020	Boekwaarde 01-01-2021	Toevoegingen	Onttrekkingen	Boekwaarde 01-01-2022	Boekwaarde 01-01-2023	Boekwaarde 01-01-2024	Boekwaarde 01-01-2025
Algemene reserves								
Reserve algemene dienst	8.825.896,34	10.894.270,34	1.548.750,00	-	12.443.020,34	13.375.020,34	14.508.020,34	15.677.020,34
Totaal algemene reserves	**8.825.896,34**	**10.894.270,34**	**1.548.750,00**	**-**	**12.443.020,34**	**13.375.020,34**	**14.508.020,34**	**15.677.020,34**
Bestemmingsreserves								
Reserve startersleningen	42.000,00	42.000,00	-	-	42.000,00	42.000,00	42.000,00	42.000,00
Reserve stimulerings-/vangnetleningen	124.000,00	111.527,00	-	12.473,00	99.054,00	86.581,00	74.108,00	61.635,00
Sociaal domein	-	-	-	-	-	-	-	-
Toekomstvisie	290.941,00	290.941,00	-	50.000,00	240.941,00	190.941,00	140.941,00	140.941,00
Dekking kapitaallasten	459.218,69	434.366,79	75.000,00	52.593,57	456.773,22	409.447,65	373.637,08	346.311,51
Totaal bestemmingsreserves	**916.159,69**	**878.834,79**	**75.000,00**	**115.066,57**	**838.768,22**	**728.969,65**	**630.686,08**	**590.887,51**
Egalisatiereserves								
Afvalstoffenheffing	29.000,00	33.388,26	31.506,00	-	64.894,26	95.977,26	127.526,26	159.671,26
Rioolrechten	298.195,90	311.608,37	67.020,00	-	378.628,37	403.905,37	403.644,37	415.803,37
Marktgelden	2.411,60	1.619,60	-	766,00	853,60	-363,40	-1.583,40	-2.634,40
Begraafrecht	165.404,07	135.031,69	-	1.601,00	133.430,69	131.829,69	124.382,69	119.353,69
Totaal egalisatiereserves	**495.011,57**	**481.647,92**	**98.526,00**	**2.367,00**	**577.806,92**	**631.348,92**	**653.969,92**	**692.193,92**
Grondexploitatie								
Algemene reserve	4.709.880,12	5.081.504,12	-	182.000,00	4.899.504,12	4.787.504,12	4.682.504,12	4.592.504,12
Bovenwijkse voorzieningen								
- Fonds stadsuitleg/ Bovenplans	908.340,42	945.900,42	-	-	945.900,42	945.900,42	945.900,42	945.900,42
- Fonds landschapstientje	-	-	-	-	-	-	-	-
Oostmaat	187.715,10	166.715,10	-	75.000,00	91.715,10	91.715,10	91.715,10	91.715,10
Totaal grondexploitatie	**5.805.935,64**	**6.194.119,64**	**-**	**257.000,00**	**5.937.119,64**	**5.825.119,64**	**5.720.119,64**	**5.630.119,64**
		-			-			
Totaal generaal	**16.043.003,24**	**18.448.872,69**	**1.722.276,00**	**374.433,57**	**19.796.715,12**	**20.560.458,55**	**21.512.795,98**	**22.590.221,41**

3.3 Onderhoud kapitaalgoederen

(Commissie Bestuur en Middelen)

Het wettelijk kader voor het opstellen van een paragraaf onderhoud kapitaalgoederen is opgenomen in artikel 12 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

De paragraaf onderhoud kapitaalgoederen bevat (voor zover van toepassing) tenminste de volgende kapitaalgoederen:

- *Wegen;*
- *Riolering;*
- *Water;*
- *Groen;*
- *Gebouwen.*

Van deze kapitaalgoederen wordt het beleidskader met daarbij de voortvloeiende financiële consequenties en de financiële consequenties vertaald in de begroting.

De gemeente Bunschoten voegt ook nog het onderdeel sportvelden aan deze paragraaf toe.

Wegen & Bruggen

Beleidskader

- Beheerplan Wegen 2020 - 2024
- Beheerplan Bruggen 2021 - 2035 (i.o.)

Informatie

Wegen

Onderscheid is te maken in elementenverhardingen (stenen, tegels etc.) en gebonden verhardingen (asfalt, beton, etc.). Het areaal aan verhardingen in de openbare ruimte, dat in beheer en onderhoud is bij de gemeente, wordt via een geautomatiseerd wegbeheersysteem actueel gehouden. Elke twee jaar wordt de onderhoudstoestand van de verhardingen, volgens de landelijke CROWmethodiek, globaal visueel geïnspecteerd. De inspectieresultaten worden vervolgens in het wegbeheersysteem verwerkt. Aan de hand van de resultaten wordt de restlevensduur van de verharding bepaald. Dit vormt de basis waarmee de onderhoudsplanning wordt gemaakt.

De jaarlijkse storting in de voorziening onderhoud wegen bedraagt € 765.000,-. Door deze basisplanning af te stemmen met het riool- en groenbeheer wordt uiteindelijk een integrale planning op projectniveau verkregen.

Bruggen

Ook voor de bruggen is een beheerplan geschreven. De jaarlijkse storting in de voorziening bruggen bedraagt € 35.145,-.

Riolering & water

Beleidskader

- Gemeentelijk Water en Riolering Plan (GWRP) 2020 - 2025
- Baggerplan Bunschoten 2013 - 2023
- Beheerplan Oeververdediging en Frontmuren 2016 - 2030

Informatie

Riolering

Het grootste deel van het rioolstelsel in de gemeente is nog niet zo oud. De uitbreidingswijken aan de westkant van het dorp zijn vanaf de jaren ‘70, ‘80 en ‘90 gerealiseerd. De aangelegde riolen aan de westzijde zijn gemiddeld tussen de 30 en 50 jaar oud. Rekening houdend met een technische levensduur van circa 60 jaar worden vervangingspieken verwacht vanaf 2030. Het is belangrijk om financieel voorbereid te zijn op de investeringen die daar mee gemoeid zijn. Door de voorziening riolering te laten groeien, wordt de basis gelegd voor de financiële draagkracht.

Het rioolstelsel wordt jaarlijks voor een deel (circa 12 kilometer) geïnspecteerd. De inspectiecyclus is zodanig dat elke 10 jaar een momentopname van het stelsel gemaakt wordt. Aan de hand van meerdere inspecties kan dan een restlevensduur van een streng worden bepaald. Technisch gezien wordt een riool in 60 jaar afgeschreven. Door omstandigheden kan dit langer of korter zijn.

De actualiteit geeft aanleiding om de knelpunten met ‘water op straat’ door steeds extremere regenbuien goed te blijven volgen, en eventueel aanvullende maatregelen te nemen. Op basis van het GWRP 2020 - 2025 bedraagt de storting in de voorziening riolering € 147.500,-.

Water

Voor de uitvoering van baggerwerkzaamheden in de watergangen is een beheerplan vastgesteld. Daarmee zijn de uitgangspunten, activiteiten en financiële kaders voor tien jaar vastgelegd. Jaarlijkse storting in de voorziening baggeren bedraagt € 139.200,-. Ook hierbij wordt periodiek gemeten waar slibaanwas plaatsvindt. Aan de hand van de metingen kan vastgesteld worden wanneer er tot uitvoering van baggerwerkzaamheden moet worden over gegaan.

Groen & Spelen

Beleidskader

- Groenbeleidsplan 2015 - 2025
- 2e Herzien snippergroenbeleid (2013)
- Nota spelenbeleid ‘Spelen Natuurlijk!? Nu en in de toekomst’ (2012 - 2022)
- Beheerplan spelen 2019-2021
- Bomenbeleid Bunschoten 2018 - 2023

Informatie

Voor het planmatig en systematisch beheer en onderhoud van het groen wordt het Groenbeleidsplan gevolgd. Er wordt gewerkt met beeldniveaus voor de onderhoudstoestand om de gewenste kwaliteit te beschrijven. Om de staat van de beplanting te garanderen is renovatie en aanpassing van groenvakken nodig. Dit wordt volgens een vastgesteld renovatieprogramma uitgevoerd. Voor 2021 wordt een bedrag van € 44.500,- gestort in de voorziening groenbeheer.

Voor onderhoud speelvoorzieningen wordt een bedrag van € 65.000,- gestort in de voorziening.

Gebouwen

Beleidskader

- Meerjaren beheer- en onderhoudsplannen gebouwen (MJOP) op basis van de NEN - 2767.
- Gebouwenbeheerplan 2016 - 2022

Informatie
De jaarlijkse storting voor het onderhoud op basis van het Gebouwbeheerplan bedraagt € 367.843,-.

Informatie
De gemeente heeft op dit moment circa 44 objecten in beheer waarvan 26 panden, de andere objecten zijn elektrakasten, grondspots, schijnwerpers en verlichte borden.
In 2021 wordt de vastgoed nota geactualiseerd met de daarbij behorende MJOP's. Er wordt gekeken wat de conditie van gebouwdelen is om onderhoud nog gerichter uit te kunnen voeren. En er wordt gekeken welke duurzaamheid maatregelen genomen kunnen worden.

Sportvelden

Beleidskader

- Nota accommodatiebeleid '*Stimulus*' 2002
- Beheerplan sportvelden

Informatie

De gemeente heeft 16 sportvelden in eigendom:

- 11 voetbalvelden waarvan negen kunstgrasvelden
- Twee handbalvelden
- Eén rugbyveld
- Eén atletiekbaan
- Eén trainingsveld ten behoeve van hondenvereniging/ Dierenbescherming

De voorziening voor het onderhoud aan de sportvelden wordt gebaseerd op de kwaliteitsmetingen die periodiek plaatsvinden. Het onderhoud en de renovatie is gebaseerd op een beheerplan. De benodigde budgetten in het beheerplan vormen de basis voor de voorziening. Uitgaande van de huidige inzichten en ontwikkelingen kan uitvoering binnen de bestaande middelen in de voorziening sportvelden plaatsvinden. In 2021 is de storting in de voorziening € 225.000,-.

Overzicht investering en verloop boekwaarden

(Bedragen x € 1,-)	2021	2022	2023	2024
Investeringen				
Nieuwe investeringen	4.958.590	5.548.000	2.885.900	561.500
Vervangingsinvesteringen	2.464.420	1.848.400	144.000	1.015.359
Investeringsniveau	7.423.010	7.396.400	3.029.900	1.576.859
Specificatie investeringen met afschrijvingslasten				
Programma Verkeer, vervoer en waterstaat	2.093.700	1.845.000	523.900	717.450
Programma Veiligheid	-	-	-	-
Programma Economie	-	-	-	-
Programma Onderwijs	3.704.000	3.911.000	2.411.000	-
Programma Sport, cultuur en recreatie	315.000	-	-	14.000
Programma Volksgezondheid en milieu	1.526.700	1.255.400	47.500	556.409
Programma Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-826.110	-	-	50.000
Bedrijfsvoering	609.720	385.000	47.500	239.000
Boekwaarde				
Te activeren investeringen	7.423.010	7.396.400	3.029.900	1.576.859
Totale boekwaarde per einde jaar	50.092.000	58.617.000	61.864.000	62.473.000

Overzicht voorzieningen

Naam voorziening	Boekwaarde 01-01-2020	Boekwaarde 01-01-2021	Toevoeging	Aanwending en vrijval	Boekwaarde 01-01-2022	Boekwaarde 01-01-2023	Boekwaarde 01-01-2024	Boekwaarde 01-01-2025
Onderhoudsegalisatievoorzieningen								
Onderhoud gemeentehuis	432.306,76	359.137,76	94.000,00	66.913,00	386.224,76	424.765,76	354.878,76	445.672,76
Onderhoud gemeentewerf								
Onderhoud brandweerkazerne	37.836,12	55.836,12	18.000,00	-	73.836,12	91.836,12	109.836,12	127.836,12
Onderhoud sporthal	170.932,76	86.446,76	34.000,00	98.248,00	22.198,76	44.317,76	65.930,76	64.218,76
Onderhoud overige gebouwen	437.408,68	448.985,68	106.843,00	106.118,00	449.710,68	442.310,68	471.198,68	401.770,68
Onderhoud zwembad	395.661,48	294.586,48	93.000,00	91.746,00	295.840,48	323.196,48	254.428,48	275.513,48
Onderhoud sportvelden	491.088,01	283.192,01	225.000,00		508.192,01	108.752,51	125.606,01	153.043,01
Onderhoud veerpont	36.273,10	5.773,10	9.250,00	13.250,00	1.773,10	11.023,10	20.273,10	29.523,10
Onderhoud wegen	660.304,96	660.304,96	765.000,00	534.000,00	891.304,96	1.122.304,96	1.353.304,96	1.584.304,96
Baggeren binnenwater	469.090,15	508.730,15	139.200,00		647.930,15	787.130,15	879.330,15	971.530,15
Onderwijshuisvesting	0,00	0,00	-	-	0,00	0,00	0,00	0,00
Onderhoud parkeergarage	130.869,83	145.301,83	22.000,00	210,00	167.091,83	188.828,83	186.538,83	180.085,83
Onderhoud speelvoorzieningen	234.740,47	247.240,47	65.000,00	92.500,00	219.740,47	219.740,47	228.928,47	227.038,47
Bruggenbeheerplan	47.056,20	44.931,20	35.145,00	31.630,00	48.446,20	53.301,20	58.596,20	63.891,20
Onderhoud oeververdedigingen en frontmuren	19.300,00	20.300,00	1.000,00	-	21.300,00	22.300,00	23.300,00	24.300,00
Havens en Laaksluis	-	35.000,00	35.000,00	-	70.000,00	105.000,00	127.000,00	149.000,00
Groenbeheer	126.846,76	117.296,76	44.500,00	40.250,00	121.546,76	137.296,76	143.271,76	149.246,76
Totaal onderhoudegalisatievoorzieningen	**3.689.715,28**	**3.313.063,28**	**1.686.938,00**	**1.074.865,00**	**3.925.136,28**	**4.082.104,78**	**4.402.422,28**	**4.846.975,28**
Voorziening voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen								
Onderhoud riolering	153.178,80	155.678,80	147.500,00	140.000,00	163.178,80	173.178,80	185.678,80	198.178,80
Totaal bijdragen toekomstige vervangingsinvesteringen	**153.178,80**	**155.678,80**	**147.500,00**	**140.000,00**	**163.178,80**	**173.178,80**	**185.678,80**	**198.178,80**
Voorziening voor verplichtingen, verliezen en risico's								
Stads- en dorpsvernieuwing	1.426,00	1.426,00	-	-	1.426,00	1.426,00	1.426,00	1.426,00
Totaal voorzieningen verplichtingen	**1.426,00**	**1.426,00**	**-**	**-**	**1.426,00**	**1.426,00**	**1.426,00**	**1.426,00**
Personeelsvoorzieningen								
Pensioen en wachtgeld wethouders	1.457.000,00	1.470.000,00	28.000,00	7.000,00	1.491.000,00	1.512.000,00	1.533.000,00	1.554.000,00
Totaal personeelsvoorziening	**1.457.000,00**	**1.470.000,00**	**28.000,00**	**7.000,00**	**1.491.000,00**	**1.512.000,00**	**1.533.000,00**	**1.554.000,00**
Van derden verkregen middelen met specifiek bestedingsdoel								
Achterstand/ vertraging vervanging riolering	184.658,53	303.069,01	-	-	303.069,01	303.069,01	303.069,01	303.069,01
Totaal van derden verkregen middelen	**184.658,53**	**303.069,01**			**303.069,01**	**303.069,01**	**303.069,01**	**303.069,01**
Totaal generaal	**5.485.978,61**	**5.243.237,09**	**1.862.438,00**	**1.221.865,00**	**5.883.810,09**	**6.071.778,59**	**6.425.596,09**	**6.903.649,09**

3.4 Financiering

(Commissie Bestuur en Middelen)

Het wettelijk kader voor het opstellen van een paragraaf financiering is opgenomen in artikel 13 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

De paragraaf financiering bevat in ieder geval de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille.

Inleiding

Op grond van de Wet Fido wordt er een treasuryparagraaf in de begroting opgenomen. Eén van de doelstellingen van deze wet is het bevorderen en transparant maken van een solide financieringsbeleid. Hier wordt invulling aan gegeven door het treasurystatuut en het opnemen van een treasuryparagraaf in zowel de begroting als in de programmarekening.

Treasurybeheer

Het geld van de gemeente wordt beheert, dit wordt ook wel treasurybeheer genoemd. Het gaat hier zowel om het aantrekken en uitzetten van de voor de publieke taak van de gemeente Bunschoten benodigde respectievelijk overtollige middelen. Bij het beheer moet worden gebleven binnen de kaders van de Wet Fido. Het gaat hier met name om het kasgeldlimiet, de renterisiconorm en de kredietrisico's.

Kasgeldlimiet

Het kasgeldlimiet is in de Wet Fido opgenomen om de directe gevolgen van een snelle rentestijging te beperken. Door deze limiet is bepaald dat de gemeente haar financieringsbehoefte voor een beperkt bedrag met kort geld (looptijd <1 jaar) mag financieren. In de Wet Fido is bepaald dat de gemiddelde netto vlottende schuld per kwartaal de kasgeldlimiet niet mag overschrijden. De norm is vastgesteld door de minister en staat op 8,5% van het begrotingstotaal aan lasten (excl. de stortingen in de reserves). Voor het begrotingsjaar 2021 bedraagt de kasgeldlimiet afgerond € 4,8 miljoen (8,5% van het begrotingstotaal 2021 € 56,1 miljoen).

In onderstaand overzicht is het bedrag van de kasgeldlimiet van de gemeente Bunschoten berekend voor de jaren 2021 - 2024, op basis van de begroting van 2021, rekening houdend met de meerjarenbegroting.

Kasgeldlimiet 2021 t/m 2024 (bedragen x € 1.000,-)	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
Toegestane kasgeldlimiet				
Begrotingstotaal (incl. grondexploitatie)	56.108	44.027	43.753	42.282
Vastgesteld percentage kasgeldlimiet	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
Bedrag kasgeldlimiet	**4.769**	**3.742**	**3.719**	**3.594**

In het overzicht hieronder is per 1 januari 2021 de ruimte onder dan wel boven de kasgeldlimiet berekend van de gemeente Bunschoten, gelet op de hierna genoemde veronderstellingen. Hier is gebruik gemaakt van de liquiditeitsprognose.

Kasgeldlimiet (bedragen x € 1.000,-)	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
Toegestane kasgeldlimiet				
Begrotingstotaal (incl. grondexploitatie)	56.108	44.027	43.753	42.282
Vastgesteld percentage kasgeldlimiet	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
Bedrag kasgeldlimiet	**4.769**	**3.742**	**3.719**	**3.594**
Toets kasgeldlimiet				
Bedrag toegestane kasgeldlimiet	4.769	3.742	3.719	3.594
Vlottende schuld minus vlottende middelen	4.464	1.515	-2.393	-2.070
Ruimte kasgeldlimiet	**9.233**	**5.258**	**1.326**	**1.524**

Als de geraamde/voorgenomen investeringen voor de komende jaren ten uitvoer worden gebracht, ontstaat er volgens de prognose in bovenstaande tabel een gering financieringstekort in 2023 en 2024. Dit valt in binnen de marges van de toegestane kasgeldlimiet. Het gaat hier om prognoses waarbij voornamelijk de ontwikkelingen binnen de grondexploitatie bepalend zijn. Deze ontwikkelingen worden nauwlettend gevolgd en daar waar nodig wordt de prognose bijgesteld.

Liquiditeitsprognose (bedragen x € 1.000,-)	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
Liquide middelen				
Raming saldo rekening-courant BNG per 1/1	-	-	-	-
Raming schatkistbankieren per 1/1	2.200	-	-	-
Raming saldo rekening-courant Rabo per 1/1	200	-	-	-
Raming contante gelden in kas per 1/1	-	-	-	-
Totaal	**2.400**	**4.464**	**1.515**	**-2.393**
Geraamde inkomsten				
Nieuw aan te trekken geldlening	10.000	5.000	-	-
Aflossingen verstrekte geldleningen	375	375	375	375
Vrijvallende afschrijvingslasten (staat C)	302	-176	-2	57
BTW-compensatiefonds	2.500	2.500	2.500	2.500
Geraamd begrotingsoverschot (excl. verrek)	4.698	4.267	4.459	4.592
Opbrengst verkoop bouwkavels	11.465	-	-	-
Totaal	**29.340**	**11.967**	**7.332**	**7.524**
Geraamde uitgaven				
Werkkapitaal	-	-	-	-
Aflossingen geldleningen	11.538	2.890	3.223	3.223
Investeringen tlv voorzieningen	1.222	1.392	1.229	1.107
Grondexploitatie investeringen	4.645	3.471	1.691	831
Investeringen (staat van activa)	6.665	7.162	5.096	2.039
Nog te betalen TOZO	3.206	-	-	-
Totaal	**27.276**	**14.916**	**11.240**	**7.201**
Liquiditeitsprognose per 1/1				
Overschot, danwel behoefte (-)	**4.464**	**1.515**	**-2.393**	**-2.070**

Ontwikkeling EMU-saldo

De berekening van het EMU-saldo is te vinden op pagina 112. Hieruit blijkt dat voor de periode 2021 - 2022 een tekort van het EMU-saldo wordt verwacht. Het verloop van dit saldo (op kasbasis, terwijl voor de begroting het stelsel van baten en lasten wordt gehanteerd) hangt samen met de voortgang binnen de grondexploitatie en geplande nieuwe en vervangingsinvesteringen.

Renterisico norm

De norm renterisico is ervoor bedoeld om het renterisico dat de gemeente loopt op zijn langlopende schuld te beperken. Het renterisico op de vaste schuld mag de renterisico norm niet overschrijden. De norm wordt berekend op 20% (het door de minister vastgestelde percentage) van het begrotingstotaal. Dit houdt in dat de gemeente Bunschoten zorg moet dragen dat in het desbetreffende jaar niet meer dan 20% van de begrotingsomvang mag worden geherfinancierd. De norm is ingesteld om door een spreiding in looptijden van leningen een stabiele rentelast te bewerkstelligen.

Renterisico op vaste schuld (bedragen x € 1.000,-)		**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
1a.	Renteherziening op vaste schuld o/g	-	-	-	-
1b.	Renteherziening op vaste schuld u/g	-	-	-	-
2.	Netto renteherziening op vaste schuld (1a - 1b)	-	-	-	-
3a.	Nieuw aangetrokken vaste schuld o/g	10.000	5.000	-	-
3b.	Nieuw verstrekte lange leningen u/g	-	-	-	-
4.	Netto nieuw aangetrokken vaste schuld (3a - 3b)	10.000	5.000	-	-
5.	Betaalde aflossingen	11.138	2.090	2.090	2.090
6.	Herfinanciering (laagste van 4 en 5)	10.000	2.090	-	-
7.	**Renterisico op vaste schuld (2 + 6)**	**10.000**	**2.090**	**-**	**-**
8.	Stand van het begrotingstotaal per 1/1	56.108	44.027	43.753	42.282
9.	Het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	20%	20%	20%	20%
10.	**Renterisico norm**	**11.222**	**8.805**	**8.751**	**8.456**
10.	Renterisico norm	11.222	8.805	8.751	8.456
7.	Renterisico op vaste schuld	10.000	2.090	-	-
11.	**Ruimte (+)/ overschrijding (-)**	**1.222**	**6.715**	**8.751**	**8.456**

In het begrotingsjaar 2021 is de renterisiconorm € 11.222.000,- (20% van € 56.108.000,-). Er wordt geen overschrijding van de renterisico norm voor de meerjarenperiode verwacht. De stand van de huidige rente is nu nog aanzienlijk laag, het risico is daardoor op dit moment beperkt. De looptijd van de leningen wordt zoveel mogelijk afgestemd op de ontwikkelingen binnen de grondexploitatie en de investeringsopgave van de aankomende jaren.

Renteschema

Het renteschema geeft inzicht in de rentelasten van de externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening. Een resultaat met een – ervoor is positief.

Rente schema		2021
Externe rentelasten over de korte en lange financiering	€	287.953
Externe rentebaten over de korte en lange financiering	€	10.000
Saldo rentelasten en rentebaten	**€**	**277.953**
Rente die aan grondexploitatie moet worden doorberekend	€	100.182
Rente van projectfinanciering die aan taakveld moet worden doorberekend	€	-
Rentebaat van doorverstrekte leningen die aan taakveld moet worden toegerekend	€	-
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	**€**	**177.771**
Rente over eigen vermogen	€	-
Rente over voorzieningen	€	-
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	**€**	**177.771**
De aan taakvelden toegerekende rente	€	539.744
Renteresultaat op het taakveld treasury	**€**	**-361.974**

Schatkistbankieren

De gemeente Bunschoten is net als andere gemeente verplicht om deel te nemen aan het schatkistbankieren. Het uitgangspunt hierbij is dat alle overtollige middelen van de gemeente worden afgeroomd naar een rekening van het Rijk. Hierbij mag een drempelbedrag buiten beschouwing worden gelaten (0,75% van het begrotingstotaal). De vergoeding bij de schatkist is nagenoeg verwaarloosbaar en veel lager dan wanneer gemeenten hun overtollige middelen, vanzelfsprekend conform de uitgangspunten van het treasurystatuut, op een veilige wijze uitzetten. De gemeente Bunschoten heeft geen langlopende beleggingen. Hierdoor zijn de gevolgen in de rente-effecten minimaal.

Leningenportefeuille

Op 1 januari 2020 heeft de gemeente negen vaste geldleningen in de lening portefeuille o/g. Het saldo is € 30.715.238,-. Op basis van de verwachte ontwikkelingen binnen de grondexploitatie en de toekomstige investeringen loopt dit terug naar € 25.836.667,- eind 2024.

Uitzettingen

Op 1 januari 2021 zijn de uitzettingen van de door het WSW geborgde leningen € 34,5 miljoen aan de Stichting Woningcorporaties Het Gooi en Omstreken. Voor de Stichting Eemland Wonen bedraagt dit € 3,0 miljoen. De leningen worden gegarandeerd via het WSW met achtervang van de gemeente.

Aandelen

De gemeente bezit aandelen in bedrijven die werkzaam zijn in de publieke sector.

Hoeveelheid	Soort	Bedrijf		Nominale waarde
16.219	Aandelen	Vitens	€	16.219,00
117	Aandelen	Amfors Holding BV	€	5.265,00
205	Aandelen	NV ROVA Holding	€	313.640,00
8.055	Certificaten	Dataland	€	805,50
Totaal aandelenbezit			**€**	**335.929,50**

Relatiebeheer

De huisbankier van de gemeente Bunschoten is de Rabobank. De Rabobank heeft de volgende ratings:

Rating bureau	Rating
Moody's	Aa3
Standard & Poor’s Global	A+
Fitch	AA-
DBRS	AA

Daarnaast is er een rekening-courantverhouding met de Bank Nederlandse Gemeente. Dit is verplicht in verband met de te verrekenen rijksbijdragen. Bij het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeente zijn ook rekening-couranten die betrekking hebben op de volkshuisvestingsaangelegenheden (startersregeling, funderingsherstelregeling, duurzaamheidsregeling en stimuleringsregeling).

Berekening EMU-saldo

	Omschrijving	2020 x € 1000,- Volgens realisatie tot en met sept. 2020, aangevuld met raming resterende periode	2021 x € 1000,- Volgens begroting 2021	2022 x € 1000,- Volgens meerjaren-raming in begroting 2021
1.	Exploitatiesaldo **vóór** toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	644	1.364	759
2.	Mutatie (im)materiële vaste activa	13.102	8.525	3.247
3.	Mutatie voorzieningen	-243	641	188
4.	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-6.200	-4.546	975
5.	Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	0	0
	Berekend EMU-saldo	**-6.501**	**-1.974**	**-3.275**
	Berekend EMU-saldo begroting 2020	7.037	3.973	
	Verschil 2021 - 2020	-13.538	-5.947	

Ruimte voor toelichting

Ten opzichte van de begroting 2020 zijn de geraamde lasten op de investeringen voor 2020 bijgesteld (circa € 5.500 ongunstiger saldo).

Daarnaast zijn de grondexploitaties voor 2020 en volgende jaren bijgesteld. Voor 2020 betekent dit een gunstiger saldo van € 1.900.

Diverse bijstellingen (investeringen, grondexploitatie) voor 2021 hebben geleid tot een verhoging van het positieve saldo met € 5.900.

Algemeen:

Het EMU-saldo is het saldo van de inkomsten en uitgaven van de overheid. Een tekort bij de lokale overheden draagt bij aan een tekort van de gehele overheid (Rijk, lokale overheden en sociale fondsen). Volgens het verdrag van Maastricht mag het tekort maximaal 3% van het bruto binnenlands product (BBP) bedragen. Bij een dreigende overschrijding – voor zover veroorzaakt door lokale overheden - kan ingegrepen worden op basis van de wet FIDO. Om dit te monitoren moet een raming worden opgenomen bij de begroting en wordt per kwartaal gerapporteerd aan het CBS.

Een overschrijding van de gemeente hoeft dus nog niet te leiden tot een overschrijding op landelijke niveau.

Op 1 januari 2014 is de Wet Hof (Wet Houdbare Overheidsfinanciën) in werking getreden. Er blijft sprake van een macro- norm die niet onderverdeeld wordt in een (micro)norm per individuele overheid.

Deze EMU-tekortnorm decentrale overheden bedraagt voor 2019 tot en met 2022 0,4%.

3.5 Bedrijfsvoering

(Commissie Bestuur en Middelen)

Het wettelijk kader voor het opstellen van een paragraaf bedrijfsvoering is opgenomen in artikel 14 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

De paragraaf bedrijfsvoering geeft tenminste inzicht in de stand van zaken en de realisatie van beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering.

Organisatieontwikkeling

In 2017 zijn er een aantal wijzigingen doorgevoerd in de organisatie, van vijf afdelingen naar 10 teams en naar minder leidinggevenden en meer verantwoordelijkheid voor medewerkers. Het was de bedoeling dat de organisatie flexibeler zou worden. Dat de medewerkers meer integraal zouden gaan werken, zowel intern als samen met inwoners, maatschappelijke partners en samenwerkingsverbanden om complexe maatschappelijke vraagstukken zo goed mogelijk aan te kunnen aanpakken. En dat de gemeente Bunschoten ook een aantrekkelijke werkgever blijft. Een organisatie die past bij de maatschappelijke ontwikkelingen en ook bij de transities zoals die in het sociaal domein en nu, met de omgevingswet, in het ruimtelijk domein plaatsvinden.
Eind 2020, begin 2021 vindt er een evaluatie plaats van deze ontwikkeling om te kijken hoe het nu gaat en welke volgende stappen we kunnen zetten. Deze evaluatie geeft aanknopingspunten om te blijven leren en via training en coaching de gewenste ontwikkeling verder te stimuleren. Met het organisatieontwikkel budget kan deze scholing worden vormgegeven en kan er blijvende gewerkt worden aan verbetering van de kwaliteit van de organisatie en de resultaten.

Communicatie

In 2021 volgt er een update van het communicatiebeleidsplan, waarin nieuwe ontwikkelingen worden opgenomen en de uitgangspunten van het communicatiebeleid worden beschreven. Met als doel om de gemeentelijke communicatie nog verder te professionaliseren. Er wordt ingezet op een combinatie van online en offline communicatie (onder andere gemeentepagina), zodat een zo breed mogelijke doelgroep bereikt wordt.
Ook de toegankelijkheid van de website blijft een belangrijk speerpunt. De ontwikkelingen voor het toegankelijker maken van de meest gangbare digitale producten/formulieren wordt gevolgd.

Samenwerking bedrijfsvoering BLNP

De gemeenten Bunschoten, Leusden, Nijkerk en Putten werken samen op het gebied van bedrijfsvoering. De samenwerking is aangegaan omdat er voordelen en resultaten kunnen worden behaald op de zogenaamde 4K's:

- een betere **k**waliteit van dienstverlening;
- een minder **k**wetsbare positie bij een toenemend takenpakket en de eisen die daaraan gesteld worden;
- een **k**ostenbesparing door gezamenlijke inkoop, standaardisatie en harmonisatie van werkzaamheden;
- een grotere **k**ans voor het personeel in (door-) ontwikkeling en breedte en diepte in het takenpakket.

Financiën

De doelen voor het taakveld financiën komen voor 2021 in grote lijnen overeen met 2020. Belangrijkste thema is harmoniseren van processen. In 2020 en 2021 wordt gewerkt aan het harmoniseren van de werkprocessen van de P&C producten. Hiermee wordt een belangrijke basis gelegd voor een verdere verbreding van de samenwerking. Een ander onderwerp waar BLNP stappen mee wilt zetten is de interne controle. Door bij elkaar reviews en controles uit te voeren worden de (V)IC's onafhankelijker en kan de accountant daar meer op steunen. Ook op andere financiële taken wordt de samenwerking gezocht waarbij op dit moment veel wordt ingezet op kennisdeling waardoor de kwaliteit wordt verhoogd. De focus binnen het taakveld moet van werken voor één gemeente naar werken voor vier gemeenten.

ICT
In het perceel van informatisering is nog steeds leidend het vastgestelde beleidsplan. Daarin staan de strategische stappen voor de komende tijd aangegeven. Er wordt samengewerkt op zeven deelgebieden, waarvan de onderdelen veiligheidsbeleid en privacy al geheel BLNP breed worden opgepakt. Belangrijk doel is de werkzaamheden van de systeembeheerders en de servicedesk ook geheel uit BLNP te organiseren.

Voor het (deels lopende) en komende jaar ligt de focus op:
- In technische zin is er een gezamenlijk BLNP office 365 omgeving. Door Corona is het beeld bellen versneld ingevoerd. Het gebruik van Teams wordt uitgerold op een uniforme wijze.
- Er is nog verschil in techniek bij de verschillende gemeenten. In de planning staat om daar weer verdere stappen in te nemen.
- De procedure voor het onderbrengen van de licenties van de office producten in één contract.
- Het harmoniseren van meer applicaties tussen de BLNP gemeenten op basis van het uitgangspunt: “waar liggen kansen en wat levert het meeste op, qua efficiency, effectiviteit en kosten”;
- Het uitwerken van de projecten van het jaarplan.

HRM
Ook in 2021 wordt op het taakveld HRM de samenwerking in BLNP voortgezet. In 2020 is gestart met de voorbereiding voor de harmonisering van de arbeidsvoorwaarden van de vier gemeenten. In de loop van 2021 wordt dat traject afgerond. Na afronding van de harmonisering van de arbeidsvoorwaarden wordt gestart met een nieuw project waarin wordt onderzocht welke mogelijkheden er zijn voor de hantering van een gemeenschappelijke functiewaarderingsmethodiek. Ook is in 2020 de aanbesteding voor Arbodienstverlening gestart. Deze wordt volgens planning afgerond per 1 januari 2021. De doorontwikkeling van de Personeel- en Salarisadministratie gaat onverminderd door. Tot slot zal er eveneens aandacht zijn voor de (door)ontwikkeling van het team HRM/BLNP.

Juridisch
In 2021 staat het thema ‘van strategie naar operatie’ centraal. Met de functionele overdracht van taken en verantwoordelijkheden naar de BLNP-organisatie is een belangrijke stap gezet om de uitvoering van plannen verder inhoud te geven. Het juridisch team ontwikkelt in 2021 op alle onderdelen één systemische benadering om als team op structurele wijze de juridische kwaliteit van de vier gemeenten te vergroten.
- Juridische advisering
  Het juridisch team geeft gevraagd en ongevraagd juridisch advies aan de vak ambtenaren en bestuurders van de vier gemeenten. In 2021 worden de mogelijkheden om laagdrempelig advies te vragen vergroot en richt het team zich op het snel geven van een juridisch advies vanuit een integrale benadering.
- Juridische kwaliteitszorg
  Het juridisch team geeft structurele impulsen ter vergroting van de juridische kwaliteit van de organisaties. In 2021 biedt het team voor het eerst een complete basisopleiding aan de vak ambtenaren aan, waarbij bestuurders kunnen aansluiten.
- Secretariaat commissie Bezwaarschriften
  Het juridisch team behandelt bezwaren. In 2021 richt het team zich op om de problematiek meer helder en begrijpelijk in beeld te brengen, waardoor het bezwaarproces meer kan bijdragen aan verbetering van de kwaliteit van het besluitvormingsproces en de relatie tussen overheid en burger.
- Klachtenbehandeling
  Het juridische team coördineert de behandeling van klachten tegen ambtenaren en bestuurders. In 2021 richt het team zich op het vergroten van het leereffect van de behandeling van klachten, wat bijdraagt aan de kwaliteit van het gemeentelijk handelen.

Informatieveiligheid

De (bijna) volledige afhankelijkheid van thuiswerkfaciliteiten vraagt om een nieuwe analyse van risico's, bijvoorbeeld om de beschikbaarheid te garanderen. Het is reëel te verwachten dat het op grotere schaal thuiswerken voor lange tijd is en misschien wel het "nieuwe normaal" wordt. Het komende jaar wordt daarom in BLNP verband het veilig thuiswerken en digitaal vergaderen verder geoptimaliseerd. Hierin wordt veel aandacht besteed aan het bewustzijn bij medewerkers.
Immers doet thuiswerken een nog groter beroep op de eigen verantwoordelijkheid en het bewustzijn van de medewerkers om veilig met informatie te blijven werken.

Naast deze nieuwe ontwikkelingen wordt in BLNP verband ook verder gewerkt aan de uitvoering van het BIO-beleid. In het jaar 2021 wordt de focus gelegd op het loggingbeleid, toegangsbeleid, doorstroombeleid en de invoering van SIEM/SOC. Dit laatste stelt de gemeenten in staat om dreigingen en aanvallen in een zeer vroeg stadium te detecteren. Op basis van deze vroegtijdige detectie wordt er actie ondernomen om de aanval zo snel mogelijk te stoppen of in een aantal gevallen zelfs te voorkomen.

Tevens laten de gemeenten een penetratietest uitvoeren op het gemeentelijk netwerk voor het oplossen van eventuele technische kwetsbaarheden. Ook in 2021 wordt verantwoording afgelegd over de kwaliteit van de informatieveiligheid via de verplichte ENSIA.

Archief- en informatiebeheer

- **Archiefblok**

Het archiefblok 2001 - 2015 wordt in 2021 beschreven en wordt daarmee openbaar. Dit is het laatste papieren archief. Sinds 2015 archiveert Bunschoten volledig digitaal.

- **WOO**

Er wordt een onderzoek uitgevoerd om helder te krijgen waar de focus van de gemeente Bunschoten moet liggen met het oog op de WOO. Het doel van de WOO is een transparante en actief openbaar makende overheid. De wet zal stapsgewijs worden ingevoerd, naar schatting zal Bunschoten na vijf jaar volledig aan de verplichting om actief openbaar te maken moeten voldoen. Ook verplicht de WOO gemeenten om de informatiehuishouding op orde te brengen en hun digitale overheidsinformatie duurzaam toegankelijk te maken en te houden. Op basis van een onderzoek zal de ambitie verder worden bepaald en worden vervolgstappen gepland. Waar mogelijk wordt samengewerkt in BLNP verband, binnen de teams juridische zaken en informatiebeheer, om de WOO te implementeren.

- **Omgevingswet**

Nu de omgevingswet is uitgesteld is er meer tijd om de applicaties voor Vergunning, Toezicht en Handhaving en het publiceren van plannen te implementeren. Hiermee past dit nog beter in de informatiearchitectuur waardoor de informatieveiligheid kan worden gewaarborgd.

- **Mutatiesignalering**

Gemeenten kennen verschillende soorten basisregistraties. Met een drietal basisregistraties gaat Bunschoten de mutatiesignalering uitvoeren:

  - BAG registreert alle officiële adressen en gebouwen in Nederland, denk hierbij aan bouwjaar, oppervlakte, gebruiksdoel, postcode en locatie op de kaart;
  - BGT is een gedetailleerde digitale kaart van Nederland, waarin gebouwen, wegen, water, spoorlijnen en groen op een eenduidige manier zijn vastgelegd;
  - WOZ registreert gegevens die nodig zijn om een WOZ-waarde vast te stellen en deze te relateren aan een onroerende zaak en een belanghebbende.

De uitvoering van de BAG en de BGT is in eigen beheer van de gemeente Bunschoten, de uitvoering van de WOZ is uitbesteed aan GBLT.

Met mutatiesignalering worden luchtfoto's van verschillende jaren met elkaar vergeleken op verschillen. Van de verschillen (signalen) wordt beoordeeld of dit een mutatie (onder andere sloop, nieuwbouw, verbouw, illegale bouw) is voor opname of wijziging in de basisregistratie BAG, BGT en de WOZ.

Om nu te voorkomen dat iedere basisregistratie zelf een mutatiesignalering uit gaat voeren is gekozen om dit gecombineerd te doen. Het jaar 2021 wordt gebruikt om de resultaten uit 2020 te verwerken en de gecombineerde mutatiesignalering (vergelijk luchtfoto - luchtfoto) in te bedden als een jaarlijks terugkerend proces. Hiermee wordt voldaan aan de volledigheidsvereiste en wordt de kwaliteit van de basisregistraties verbetert. Die volledigheid en kwaliteit is overigens ook van belang voor het in de gemeente Bunschoten goed kunnen uitvoeren van de Omgevingswet en als voorbereiding op de Samenhangende Objectenregistratie.

Planning en control

De planning en control cyclus begint met het opstellen van de kadernota voor het komende jaar, daar vloeit de programmabegroting uit voort. De tussentijdse rapportage geeft het lopende jaar weer, het laatste document is de programmarekening dat is de verantwoording van het afgelopen jaar.

Zoals hiervoor al geschreven is deze cyclus onderdeel van de BLNP samenwerking. Er wordt voornamelijk ingezet op een uniforme werkwijze bij het opstellen van de begroting en jaarrekening.

3.6 Verbonden partijen

(Commissie Bestuur en Middelen)

Het wettelijk kader voor het opstellen van een paragraaf verbonden partijen is opgenomen in artikel 15 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

De paragraaf verbonden partijen bevat tenminste de visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting. Daarnaast de beleidsvoornemens omtrent de verbonden partijen en een lijst van de verbonden partijen.

De paragraaf verbonden partijen gaat in op de doelstellingen, activiteiten en de mate van financiële betrokkenheid van de samenwerkingsverbanden, waarin onze gemeente participeert en tevens een bepaalde bestuurlijke invloed kan uitoefenen.

Inleiding

Aan de hand van de begroting, jaarrekening en via de diverse bestuurlijke overleggen kan de gemeente haar bestuurlijke invloed gestalte geven bij de verbonden partijen.
Voor het instellen, dan wel beëindigen van nieuwe verbonden partijen worden voorstellen aan de raad gedaan waarbij naast de beleidsinhoudelijke aspecten ook de financiële consequenties inzichtelijk worden gemaakt.

De verbonden partijen zijn al bij de verschillende programma's genoemd. In deze paragraaf gaat het vooral om het financiële aspect van de verbonden partij.

Verbonden partijen

Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus - Tricijn (GBLT)

Juridische rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling
Programma in gemeentebegroting:	Programma Bestuur en ondersteuning
Belang van deelname in de verbonden partij:	Juiste en klantgerichte uitvoering van gemeentelijke belastingverordening en kwijtscheldingsregels en waardering onroerende zaken.
Wijze bestuurlijk belang:	De wethouder is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Wijze financieel belang:	De grondslagen voor de gemeentelijke bijdrage zijn ontleend aan de Basisregistratie Personen en de WOZ-basisregistratie (aantallen inwoners en WOZ-objecten).
Bijdrage Bunschoten:	€ 336.000,-
Meest recente financieel resultaat:	€ 2.064.000,- (2019)
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 2.064.000,- (ultimo 2019, inclusief resultaat)
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 6.298.000,- (ultimo 2019)
Risico's voor financiële positie gemeente:	GBLT beschikt in principe niet over eigen (weerstands)vermogen; financiële resultaten worden verrekend met de deelnemers van de gemeenschappelijke regeling.

Bureau regio Amersfoort

Juridische rechtsvorm:	Samenwerking
Programma in begroting:	Programma Bestuur en ondersteuning
Belang van deelname in de verbonden partij:	Op een duurzame en effectieve manier strategisch samen werken aan oplossingen voor regionale vraagstukken.
Wijze bestuurlijk belang:	Bij elk onderwerp is een wethouder vertegenwoordigd.
Bijdrage Bunschoten	€ 53.000,-

Veiligheidsregio Utrecht (VRU)

Juridische rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling
Programma in begroting:	Programma Veiligheid
Belang van deelname in de verbonden partij:	Adequate brandweerzorg, rampen- en crisisbestrijding
Wijze bestuurlijk belang:	De burgemeester is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Wijze financieel belang:	Jaarlijkse inwonersbijdrage op basis van verhoudingen van budgetten binnen het gemeentefonds, de zogenoemde 'ijkpuntscores'.
Bijdrage Bunschoten	€ 1.123.000,-
Meest recente financieel resultaat:	€ 1.694.000,- (2018)
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 9.684.000,- (ultimo 2018), inclusief resultaat
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 49.193.000,- (ultimo 2018)
Risico's voor financiële positie gemeente:	Openbaar meldsysteem, Wet banenafspraak, Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren, Derde jaar WW-uitkering en exploitatierisico's.

Coöperatie Gastvrije Randmeren U.A.

Juridische rechtsvorm:	Coöperatie
Programma in begroting:	Programma Sport, cultuur en recreatie
Belang van deelname in de verbonden partij:	Behartigen van bovengemeentelijke belangen van de recreatie en de natuur.
Wijze bestuurlijk belang:	Vier stemmen in de algemene ledenvergadering
Wijze financieel belang:	Ledenrekening B € 20.000,-
Bijdrage Bunschoten:	€ 28.000,-
Meest recente financieel resultaat:	€ - 784.215,- resultaat voor bestemming 2018

Samenwerkingsverband sociale zaken Baarn, Bunschoten en Soest (BBS)

Juridische rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling
Programma in begroting:	Programma Sociaal domein
Belang van deelname in de verbonden partij:	Naast het uitvoeren van werkzaamheden op het gebied van Werk en Inkomen voert de organisatie de zorgadministratie uit van de gemeenten en is BBS werkgever van medewerkers van de sociaal teams, die ondersteuning leveren dicht bij de inwoners van de drie gemeenten.
Wijze bestuurlijk belang:	Een wethouder is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Wijze financieel belang:	Jaarlijkse bijdrage in de uitvoeringskosten.
Bijdrage Bunschoten:	Bijdrage in de uitvoering € 1.759.000,-. Hier is inbegrepen een bedrag van € 765.000,- voor het sociaal team.
Meest recente financieel resultaat:	€ 0,- (2019)
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 0,- (2019)
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 0,- (2019)
Risico's voor financiële positie gemeente:	Negatieve financiële effecten hebben een directe invloed op de doorbelasting van kosten naar de gemeenten.

Amfors Holding B.V. / RWA

Juridische rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling
Programma in begroting:	Programma Sociaal domein
Belang van deelname in de verbonden partij:	Het voorkomen van structurele uitsluiting van bepaalde groepen kansarme werklozen.
Wijze bestuurlijk belang:	Elke deelnemende gemeente is in het Algemeen Bestuur vertegenwoordigd door de portefeuillehouder Sociaal Domein
Wijze financieel belang:	De gemeente stelt de ontvangen rijksbijdrage Wsw volledig ter beschikking aan RWA. Daarnaast draagt elke gemeente naar rato bij in een eventueel negatief exploitatiesaldo.
Bijdrage Bunschoten:	€ 1.066.000,- (waarvan € 142.000,- bijdrage gemeente Bunschoten). Basis vastgestelde begroting RWA 2021
Meest recente financieel resultaat:	Exploitatietekort over 2019 was € 5.485.117,-. Dit is aangezuiverd door Amfors met € 2.181.388,- en door gemeenten met € 3.303.729,- (waarvan Bunschoten € 137.000,-).
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 0,- (ultimo 2019)
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 234.000,- (ultimo 2019)
Risico's voor financiële positie gemeente:	Het aantal SW-ers binnen RWA neemt jaarlijks met zo'n 4% af. In combinatie met een afnemende rijksbijdrage moeten de toenemende kosten worden opgevangen door een hoger netto resultaat van Amfors. Zie hieronder bij Amfors Holding.

Juridische rechtsvorm:	Besloten Vennootschap (met gemeentelijke deelneming)
Programma in begroting:	Programma Sociaal domein
Belang van deelname in de verbonden partij:	Het in het kader van de bevordering van de arbeidsintegratie van gehandicapten en niet-gehandicapten in de regio Amersfoort, het oprichten van, deelnemen in, samenwerken met, beheren, besturen, exploiteren en financieren van andere vennootschappen en ondernemingen.
Wijze bestuurlijk belang:	De deelnemende gemeenten zijn aandeelhouder van Amfors Holding. Zij controleren begroting, jaarrekening en beleidsplannen. Daarnaast is er een Raad van Commissarissen bestaande uit personen zonder bestuurlijke binding met de gemeenten.
Wijze financieel belang:	De gemeente Bunschoten bezit 117 aandelen Amfors.
Bijdrage Bunschoten:	7%
Meest recente financieel resultaat:	Over 2019: € 0,- (betreft resultaat na aanzuivering tekort aan RWA van € 2.181.388,-)
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 2.500.000,- (ultimo 2019)
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 4.250.806,- (ultimo 2019)
Risico's voor financiële positie gemeente:	Door het dalende aantal SW-ers bij RWA en een afnemende rijksbijdrage moeten de toenemende kosten bij RWA worden opgevangen door een hoger netto resultaat van Amfors. De gemeente is erg afhankelijk van het behalen van de operationele resultaten van Amfors, die ter aanvulling van het negatief subsidieresultaat RWA nodig is om zodoende de gemeente niet meer te laten bijdragen.

Regionale uitvoeringsdienst Utrecht (RUD)

Juridische rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling
Programma in begroting:	Programma Volksgezondheid en milieu
Belang van deelname in de verbonden partij:	Het behartigen van de belangen van de deelnemers tezamen en van iedere deelnemer afzonderlijk op het gebied van de fysieke leefomgeving. Het zorgdragen van een goede, klantvriendelijke en efficiënte uitvoering van de opgedragen milieutaken, natuurbehoud en een veilige leefomgeving.
Wijze bestuurlijk belang:	De wethouder is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Bijdrage Bunschoten:	€ 459.000,-
Meest recente financieel resultaat:	€ 416.000,- negatief (2019)
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 1.332.000,- (ultimo 2019), inclusief resultaat
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 2.411.000,- (ultimo 2019)
Risico's voor financiële positie gemeente:	Outputfinanciering (productie, achterblijvende vraag, onvoldoende productiviteit en kengetallen), ziekteverzuim, wet- en regelgeving.

Gemeentelijke GezondheidsDienst regio Utrecht (GGDrU)

Juridische rechtsvorm:	Gemeenschappelijke Regeling
Programma in begroting:	Programma Volksgezondheid en milieu
Belang van deelname in de verbonden partij:	Invulling geven aan de wettelijke rol bij crises en rampen. Bevorderen van een goede basisgezondheid en gelijke kansen op gezondheid voor de inwoners, onder meer door preventie.
Wijze bestuurlijk belang:	De wethouder is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Wijze financieel belang:	De kosten van de wettelijke basistaken worden bij alle deelnemers in rekening gebracht; keuzetaken/maatwerk alleen bij de gemeenten waarvoor de taken zijn uitgevoerd.
Bijdrage Bunschoten:	€ 856.359,-
Meest recente financieel resultaat:	€ 632.803,- (2019)
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 4.232.707,- (ultimo 2019), inclusief resultaat
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 5.419.639,- (ultimo 2019)
Risico's voor financiële positie gemeente:	De verhouding tussen de vaste (inwoner)bijdrage en de maatwerk opbrengsten moet zodanig zijn, dat de GGDrU in de financieringsstructuur een eventuele daling van maatwerkinkomsten zelf kan opvangen.

Afvalverwijdering Utrecht (AVU)

Juridische rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling
Programma in begroting:	Programma Volksgezondheid en milieu
Belang van deelname in de verbonden partij:	Zorgen voor goede, reguliere en milieu verantwoord transport, overslag, be- en verwerking van huishoudelijk afval uit de deelnemende gemeenten. Tevens kennisuitwisseling en vergroting op het gebied van efficiënte afvalinzameling en verwerking.
Wijze bestuurlijk belang:	De wethouder is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Wijze financieel belang:	Baten en lasten worden 100% aan de deelnemers doorberekend. De GR heeft een minderheidsbelang in de NV ROVA Holding (€ 45.378,-) en een 50%-belang in de BV Afvaloverslag (€ 9.000,-).
Bijdrage Bunschoten:	€ 572.682,-
Meest recente financieel resultaat:	€ 193.627,- (2019)
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 497.533,- (ultimo 2019)
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 17.070.250,- (ultimo 2019)
Risico's voor financiële positie gemeente:	Normale bedrijfsrisico's zoals rente-, krediet-, debiteuren- en investeringsrisico's

N.V. ROVA Holding

Juridische rechtsvorm:	Naamloze Vennootschap
Programma in begroting:	Programma Volksgezondheid en milieu
Belang van deelname in de verbonden partij:	Dienstverleningsovereenkomst voor de inzameling en verwerking van afvalstoffen en grondstoffen. Ook het beheer van de inzamelmiddelen valt hieronder. De bestaande inzamelmiddelen zijn tegen boekwaarde overgedragen aan ROVA Activa Beheer B.V.
Wijze bestuurlijk belang:	Aandeelhouder (circa 2% van de uitstaande aandelen A, B en C)
Wijze financieel belang:	205 aandelen B (gewaardeerd tegen € 313.640,-)
Bijdrage Bunschoten:	€ 980.296,21 (taken conform dienstverleningsovereenkomst)
Meest recente financieel resultaat:	€ 5.686.000,- (2019). Een deel van het resultaat wordt als dividend uitgekeerd. Het verwacht dividend over 2021 bedraagt € 50.000,-.
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 33.817.000,- (ultimo 2019)
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 55.833.000,- (ultimo 2019), inclusief achtergestelde lening van € 9.590.000,-.
Risico's voor financiële positie gemeente:	De financiële risico's zijn beperkt.

Vitens NV

Juridische rechtsvorm:	Naamloze Vennootschap
Programma in begroting:	Programma Volksgezondheid en milieu
Belang van deelname in de verbonden partij:	Vitens is het grootste drinkwaterbedrijf in Nederland en verzorgt de drinkwatervoorziening in de gemeente Bunschoten. Vitens is in 2006 ontstaan uit fusies van lokale en regionale drinkwaterbedrijven.
Wijze bestuurlijk belang:	0,281% van het totaal aantal aandelen
Wijze financieel belang:	16.219 aandelen (gewaardeerd tegen € 16.219,-)
Meest recente financieel resultaat:	€ 11,1 miljoen (2019) De verwachting is dat de komende jaren geen dividend wordt uitgekeerd.
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 533.300.000,- miljoen (ultimo2019)
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 1.293.000.000,- miljoen (ultimo 2019)
Risico's voor financiële positie gemeente:	De financiële risico's zijn zeer beperkt. Er is geen verplichte afdekking van een eventueel tekort; aandeelhouders van een NV zijn niet aansprakelijk voor de schulden van een NV.

Stichting MooiSticht

Juridische rechtsvorm:	Stichting
Programma in begroting:	Programma Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing
Belang van deelname in de verbonden partij:	Goede en onafhankelijke ruimtelijke advisering bij ruimtelijke plannen.
Wijze bestuurlijk belang:	De burgemeester is vertegenwoordigd in het algemeen én dagelijks bestuur.
Wijze financieel belang:	Facturering van de uitgebrachte welstandsadviezen.
Bijdrage Bunschoten:	Circa € 35.000,-

3.7 Grondbeleid

(Commissie Bestuur en Middelen)

Het wettelijk kader voor het opstellen van een paragraaf grondbeleid is opgenomen in artikel 16 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

De paragraaf grondbeleid geeft tenminste:

- *Een visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting;*
- *Een aanduiding van de wijze waarop de provincie onderscheidenlijk gemeente het grondbeleid uitvoert;*
- *Een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie;*
- *Een onderbouwing van de geraamde winstneming;*
- *De beleidsuitgangspunten omtrent reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken.*

De gemeente Bunschoten is al jaren een ondernemende gemeente als het gaat om woningbouw en bedrijventerreinen. Er komen steeds meer bedrijven en inwoners in de gemeente en dit groeit jaarlijks naar tevredenheid. Voor elke ontwikkeling wordt gekeken welk gemeentelijk grondbeleid wordt gevolgd. Dit kan actief dan wel facilitair grondbeleid zijn.

De gegevens die in het MPG 2019 zijn opgenomen zijn nog steeds relevant. De meeste eindresultaten zijn nagenoeg gelijk aan de resultaten die in het vastgestelde MPG 2019 zijn genoemd.

Per complex worden de belangrijkste afwijkingen ten opzichte van het MPG 2019 genoemd. De wijzigingen ten opzichte van het vastgestelde MPG zijn doorgevoerd in een nieuw totaaloverzicht 'gronden in exploitatie'. Dit overzicht en het overzicht 'totale cumulatieve kasstroom' worden in deze paragraaf opgenomen.

Het MPG wordt begin 2021 geactualiseerd op basis van de jaarcijfers van 2020. Het MPG 2020 wordt ter vaststelling aan de raad aangeboden in het tweede kwartaal van 2021.

Afwijkingen
Diverse grondexploitaties wijzigen niet/nauwelijks ten opzichte van het laatst vastgestelde MPG. Die worden dan ook niet verder genoemd in onderstaande toelichting.

Grondexploitatie bedrijventerrein Haarbrug-Zuid
Het verwachte positief resultaat is toegenomen met ruim € 500.000,-. Dit komt mede doordat het eind in zicht is van deze grondexploitatie. Daardoor komt er een steeds beter beeld wat voor kosten er nog op de gemeente afkomen. Met deze kosten is voorzichtig om gegaan, waardoor er niet meer is afgeraamd dan nodig wordt geacht. In het tweede kwartaal 2021 wordt in het MPG 2020 de grondexploitatie voor dit complex weer geactualiseerd en wordt dit complex afgesloten, dat geeft meer duidelijkheid over dit voordeel. Het verwacht positief resultaat is nu € 783.389,-. Er is reeds een winst genomen van € 1.933.015,- die voorzichtigheidshalve deels in de reserve grondexploitatie is geboekt € 1.157.434 en deels in het resultaat van 2019 is gekomen € 775.581,-. Het totaal verwacht resultaat komt nu uit op € 2.716.405,-. Zoals nu de verwachting is, zal deze grondexploitatie sluiten in 2020 en worden de openstaande posten overgedragen naar de algemene dienst.

Grondexploitatie Eemlandia
De grondexploitatie Eemlandia loopt al jaren en zal naar verwachting in 2020 worden afgesloten. Echter is er onlangs verontreinigde grond geconstateerd, waardoor er een bodemsanering dient plaatst te vinden. Dit brengt extra kosten met zich mee. Volgens het MPG 2019 was de verwachting dat de grondexploitatie met een kleine plus zou sluiten € 863,-. Door deze tegenvaller is het verwachte negatieve resultaat nu € 24.137,-.

Grondexploitatie Zuyderzee
Zoals vorig jaar de verwachting was is de grondexploitatie niet in 2019 afgesloten. In samenspraak met de projectontwikkelaar is er voor gekozen om de grondexploitatie één jaar langer te laten lopen. De grondexploitatie wordt nu in 2020 afgesloten. Het verwachte negatief resultaat stand MPG 2019 is niet gewijzigd en bedraagt nu € 1.609.248,-. Het verwachte negatief resultaat komt ten laste van de voorziening verlieslatende complexen en kan nog wijzigen door positieve en negatieve risico's.

Grondexploitatie Noordelijke Kampen
De grondexploitatie loopt zeer waarschijnlijk tot 2021. Het verwacht resultaat is met € 38.567,- toegenomen. Dit komt voornamelijk door minder rente toerekening. Het verwachte negatief resultaat is nu € 12.983,-. De verwachting is dat dit negatief resultaat nog kan ombuigen naar een positief resultaat, door meevallende uitgaven.

Grondexploitatie Zuiderland (eiland 4)
De grondexploitatie Zuiderland is 5 maart 2020 vastgesteld in de raad. Doordat eigenlijk net gestart is met de uitvoering van deze grondexploitatie is hier ook niet veel gewijzigd. De verwachting is dat uitgaven verschoven worden naar latere jaren wat een rente voordeel oplevert. Dit heeft zoals het nu wordt ingeschat nog geen effect op de verwachte inkomsten. Hierdoor is het verwacht resultaat met € 18.901,- toegenomen. Het verwacht negatief resultaat is nu € 545.181,-. Uiteraard wordt er inspanning geleverd om dit verwachte negatieve resultaat zo veel mogelijk te minimaliseren.

Grondexploitatie Nertsenfarm
Het verwacht resultaat is met € 15.407,- toegenomen. Dit komt onder ander door minder toegerekende rente. Het verwachte negatief resultaat is nu € 349.380,-. Het verwachte resultaat komt ten laste van de voorziening verlieslatende complexen en kan nog wijzigen door positieve en negatieve resultaten. De grondexploitatie wordt zeer waarschijnlijk in 2020 afgesloten.

Totaal overzicht gronden in exploitatie 2020 tot en met 2022

In dit overzicht staan alle projecten voor de komende jaren.

Complexen		B/E	Saldo Boekwaarde per 1-1-2020	Prognose Uitgaven 2020	Prognose Inkomsten 2020	Prognose Boekwaarde per 31-12-2020	Prognose Uitgaven 2021	Prognose Inkomsten 2021	Prognose Boekwaarde per 31-12-2021	Prognose Uitgaven 2022	Prognose Inkomsten 2022	Prognose Boekwaarde per 31-12-2022
0	Algemeen beheer		-			-			-			-
3	Haarbrug-Zuid	B	**-1.781.477**	2.599.988	5.164.854	-	-	-	-	-	-	-
3	Afwikkeling (positief resultaat)	B		783.389								
21	Eemlandia	E	**-10.037**	89.100	75.000	-			-	-	-	-
21	Afwikkeling (positief resultaat)	E			24.137							
33	Zuyderzee	E	**-3.531.578**	172.919	2.095.248	-	-		-	-	-	-
33	Afwikkeling negatief resultaat)	E			1.609.248							
41	Noordelijke Kampen	E	**514.421**	2.145.802	4.386.060	**2.754.679**	2.767.661	-	-	-	-	-
41	Afwikkeling negatief resultaat)	E					0	12.983			-	
45	Zuiderland	E	**-5.025.939**	450.384	-	**-5.476.323**	2.785.851	10.230.837	**1.968.662**	1.992.586	1.105.663	**1.081.740**
45	Afwikkeling (negatief resultaat)											
46	Zuidelijke Hoven	E	**-7.191.361**	105.250	-	**-7.296.611**	130.966	-	**-7.427.577**	87.776	-	**-7.515.353**
51	Nertsenfarm	E	**-1.223.347**	158.577	1.032.544	-	-	-	-	-	-	-
51	Afwikkeling negatief resultaat)	E		-0	349.380			-				
	TOTAAL COMPLEXEN		**-18.249.319**	**6.505.409**	**14.736.472**	**-10.018.256**	**5.684.478**	**10.243.819**	**-5.458.915**	**2.080.361**	**1.105.663**	**-6.433.613**
AF:	voorziening verlieslatend		6.553.379	2.055.640	24.137	4.521.876	12.983	-	4.508.893	-		4.508.893
	Balanswaarde:		**-11.695.940**			**-5.496.380**			**-950.021**			**-1.924.719**
	Algemeen beheer		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Bedrijventerreinen	B	-1.781.477	3.383.377	5.164.854	-	-	-	-	-	-	-
	Gronden in exploitatie	E	-16.467.841	3.122.032	9.571.618	-10.018.256	5.684.478	10.243.819	-5.458.915	2.080.361	1.105.663	-6.433.613
			-18.249.319	**6.505.409**	**14.736.472**	**-10.018.256**	**5.684.478**	**10.243.819**	**-5.458.915**	**2.080.361**	**1.105.663**	**-6.433.613**

Totaal overzicht gronden in exploitatie 2023, 2024 en na 2024

Prognose uitgaven, inkomsten en boekwaarde na 2024 is een optelling van de jaren die nog volgen na het boekjaar 2024.

Complexen		B/E	**Prognose Boekwaarde per 31-12-2022**	Prognose Uitgaven 2023	Prognose Inkomsten 2023	**Prognose Boekwaarde per 31-12-2023**	Prognose Uitgaven 2024	Prognose Inkomsten 2024	**Prognose Boekwaarde per 31-12-2024**	Prognose Uitgaven na 2024	Prognose Inkomsten 2024	**Prognose Boekwaarde na 31-12-2024**
0	Algemeen beheer		**-**			**-**			**-**			**-**
3	Haarbrug-Zuid	B	**-**	-	-	**-**	-	-	**-**	-	-	**-**
3	Afwikkeling (positief resultaat)	B										
21	Eemlandia	E	**-**	-	-	**-**	-	-	**-**	-	-	**-**
21	Afwikkeling (positief resultaat)	E										
33	Zuyderzee	E	**-**	-	-	**-**	-	-	**-**	-	-	**-**
33	Afwikkeling negatief resultaat)	E										
41	Noordelijke Kampen	E	**-**			**-**	-	-	**-**	-	-	**-**
41	Afwikkeling negatief resultaat)	E										
45	Zuiderland	E	**1.081.740**	1.623.340	236.404	**-305.196**	163.620	23.228	**-445.588**	114.827	15.233	**-**
45	Afwikkeling (negatief resultaat)										545.181	
46	Zuidelijke Hoven	E	**-7.515.353**	88.654	-	**-7.604.007**	89.040	-	**-7.693.047**	76.930	7.763.712	**-6.265**
51	Nertsenfarm	E	**-**	-		**-**	-		**-**	-	-	**-**
51	Afwikkeling negatief resultaat)	E										
	TOTAAL COMPLEXEN		**-6.433.613**	**1.711.994**	**236.404**	**-7.909.203**	**252.660**	**23.228**	**-8.138.634**	**191.757**	**8.324.127**	**-6.265**
AF:	voorziening verlieslatend		4.508.893			4.508.893	-	-	4.508.893	4.508.893		0
	Balanswaarde:		**-1.924.719**			**-3.400.310**			**-3.629.741**		**8.324.127**	**-6.265**
	Algemeen beheer		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Bedrijventerreinen	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Gronden in exploitatie	E	-6.433.613	1.711.994	236.404	-7.909.203	252.660	23.228	-8.138.634	191.757	8.324.128	-6.264
			-6.433.613	**1.711.994**	**236.404**	**-7.909.203**	**252.660**	**23.228**	**-8.138.634**	**191.757**	**8.324.128**	**-6.264**

Kasstroom

Onderstaande tabel geeft de cumulatieve kasstroom voor de komende jaren weer. Hierin staan de financiële stromen die nodig zijn voor de grondexploitatie. Daarnaast staan ook de inkomsten. In deze kasstroom zijn alleen de projecten opgenomen die ook in het totaaloverzicht grondexploitatie 2020 tot en met na 2024 zijn genoemd.

Omschrijving	Boekingen t/m 30-06-2020	Verwachte mutaties vanaf 01-07-2020	Totaal 2020	Planjaar 2021	Planjaar 2022	Planjaar 2023	Planjaar 2024	Planjaren na 2024	**Totaal**
Uitgaven									
Grondverwerving	9.450	11.450	20.900	-	-	-	-	-	**20.900**
Bouw en woonrijp maken	335.277	3.151.933	3.487.209	4.325.315	1.763.959	1.385.845	82.899	27.633	**11.072.860**
Overige kosten	36.490	683.824	720.314	736.224	116.503	116.503	77.669	77.669	**1.844.882**
Totale uitgaven	**371.767**	**3.847.207**	**4.228.423**	**5.061.538**	**1.880.463**	**1.502.348**	**160.568**	**105.302**	**12.938.642**
Inkomsten									
Bijdragen van derden	30.000	105.000	135.000	1.609.248	-	-	-	-	**1.744.248**
Verkopen	6.327.953	1.885.506	8.213.458	9.855.686	-	-	-	-	**18.069.144**
Totale inkomsten	**6.357.953**	**1.990.506**	**8.348.458**	**11.464.934**	**-**	**-**	**-**	**-**	**19.813.392**
Saldo inkomsten -/- uitgaven	**5.986.186**	**-1.856.701**	**4.120.035**	**6.403.395**	**-1.880.463**	**-1.502.348**	**-160.568**	**-105.302**	**6.874.750**

4. BIJLAGEN

4.1 Overhead

Het BBV geeft de volgende definitie van overhead: *'alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces'*. Door deze definitie te gebruiken kan een eenduidig inzicht worden gegeven in de kosten die direct zijn toe te rekenen aan bepaalde taakvelden. Tot de overhead behoren de volgende taken en functies:

▪ Leidinggevende in het primaire proces	€ 400.000
▪ Financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie	€ 650.000
▪ P&O/HRM	€ 600.000
▪ Inkoop	€ 50.000
▪ Interne en externe communicatie	€ 250.000
▪ Juridische zaken	€ 300.000
▪ Bestuurszaken en bestuursondersteuning	€ 150.000
▪ Informatievoorziening en automatisering (ICT)	€ 1.300.000
▪ Facilitaire zaken en huisvesting	€ 1.100.000
▪ DIV (archief en postzaken)	€ 250.000
▪ Managementondersteuning in het primair proces	€ 50.000
	€ 5.050.000

Deze kosten worden verantwoord op het taakveld overhead. De kosten van personeel in het primaire proces wordt aan de hand van een percentage rechtstreeks doorberekend aan de betreffende taakvelden.

De overhead is geraamd op een bedrag van € 5 miljoen. Hiervan heeft € 2,8 miljoen betrekking op loonkosten en € 2,2 miljoen op overige lasten.

In het programma Bestuur en ondersteuning is bij de verplichte indicatoren (blz. 24) het percentage opgenomen dat wordt gehanteerd voor de opslag op totale lasten. Dit is berekend op afgerond 9% (totale overhead gedeeld door de totale lasten inclusief grondexploitatie).

4.2 Kerngegevens

Algemene uitgangspunten	2021	2022	2023	2024
Inflatiecorrectie budgetten (meerjaren constante prijzen)	2,2%	0%	0%	0%
Sociale structuur				
Aantal inwoners	22.015	22.180	22.305	22.405
waarvan				
< 18 jaar	5.065	5.068	5.070	5.075
18 t/m 64 jaar	13.348	13.429	13.471	13.481
65 t/m 74 jaar	2.168	2.155	2.154	2.169
75 t/m 84 jaar	1.119	1.204	1.278	1.336
> 85 jaar	315	324	332	344
Fysieke structuur				
Oppervlakte gemeente	3.040 ha	3.040 ha	3.040 ha	3.040 ha
Binnenwater	442 ha	442 ha	442 ha	442 ha
Aantal woonruimten	8.586	8.636	8.686	8.736
Financiële structuur				
Uitgedrukt in bedragen per inwoner (x € 1,-)				
Gewone uitgaven (excl. grondexploitatie)	1.953,90	1.891,23	1.884,81	1.875,87
Opbrengst belastingen, incl. leges en andere rechten	460,78	461,86	459,27	457,22
Algemene uitkering uit het gemeentefonds	1.191,34	1.203,14	1.199,41	1.196,19
Vaste schuld	1.378,15	1.463,03	1.310,32	1.153,17
Standen per 1 januari				
Reserves van de algemene dienst	556,65	624,87	660,63	9.631,45
Voorzieningen van de algemene dienst	238,17	265,28	272,22	286,79
Reserves grondexploitatie	281,36	267,68	261,16	255,31
Voorzieningen grondexploitatie	205,40	203,29	202,15	201,24
Weerstandsvermogen				
reserve algemene dienst; reserve grondexploitatie en voorziening grondexploitatie en precario kabels/leidingen	906,34	941,61	982,11	1.025,22

4.3 Overzicht directe en indirecte subsidies

In onderstaan overzicht zijn de subsidieplafonds opgenomen. Deze verdeling is te vinden in het jaarprogramma subsidies. De ramingen zijn gebaseerd op de cijfers van 2020 en aangepast met het inflatiepercentage. Op basis van het welzijnsplan 2021 (begin 2021) kan het zijn dat er nog een onderlinge verschuiving plaatsvindt.

Programma (bedragen x € 1,- afgerond op € 1.000,-)	**2020**	**2021**
Jeugd	€ 218.000	€ 228.000
Zorg	€ 663.000	€ 632.000
Cultuur	€ 597.000	€ 634.000
Leefbaarheid en sociale samenhang	€ 231.000	€ 236.000
Overige subsidies:		
Kindercentra	€ 225.000	€ 164.000
Historisch aanzien Museumhaven	€ 64.000	€ 66.000
Toerisme	€ 45.000	€ 46.000
Citymarketing	€ 27.000	€ 28.000
Collectieve preventie en preventieve verslavingszorg	€ 31.000	€ 32.000
Burgerparticipatie Sociaal domein	€ 5.000	€ 5.000
Maatschappelijke begeleiding statushouders	€ 25.000	€ 40.000
Preventie schuldhulpverlening	€ 3.000	€ 3.000
Muziek	€ 15.000	€ 15.000
Eenmalige subsidies	€ 7.000	€ 21.000
Totaal	**€ 2.156.000**	**€ 2.150.000**

Bij de bespreking van het onderwerp indirecte subsidies is toegezegd dat globaal zou worden bekeken wat de risico's zijn die de gemeente loopt bij het verstrekken van de leningen aan verenigingen en instellingen. Er wordt gesproken over de verenigingen die rente en aflossingsverplichtingen kennen of die huur moeten betalen. Deze risico's zijn verwaarloosbaar klein. Er wordt voldaan aan de aflossings- en huurverplichtingen. Er is geen reden om hier aanvullende maatregelen te nemen.

Op de volgende pagina is een overzicht gegeven van de indirecte subsidies per 2020. In het kader hieronder een toelichting op de tabel.

De lasten zijn in de volgende categorieën onderverdeeld:

Kapitaallasten → De lasten van de investeringen/subsidies/geldleningen op basis van onder andere de nota Stimulus en de voorlopers daarvan, voor zover deze nog in de administratie zijn opgenomen. Deze lasten nemen in de loop van de tijd af en zijn niet beïnvloedbaar. De lasten zijn lager, omdat met een lager rentepercentage is gerekend.

Derden → Het gaat hier om het dagelijks onderhoud aan de gemeentelijke gebouwen en sportvelden. Dit onderhoud is noodzakelijk om de voorzieningen in stand te houden. Ook de verzekeringspremies en overige zakelijke lasten zijn hierbij inbegrepen.

Reserveringen → Onder deze post worden de jaarlijkse stortingen in de voorziening onderhoud gebouwen/sportvelden weergegeven. Deze stortingen zijn bedoeld om op enig moment het groot onderhoud te kunnen uitvoeren en zo de gebouwen/sportvelden in stand te houden. Hier liggen de diverse onderhoudsplannen aan ten grondslag. Ook hier geldt dat deze lasten in principe als vast moeten worden beschouwd.

Totale lasten→ Het totaal van de lasten. Gelet op de aard en beïnvloedbaarheid van de lasten zijn hier nagenoeg geen besparingen te realiseren.

Inkomsten → Hier zijn de bedragen geraamd die bij de verenigingen in rekening worden gebracht, voornamelijk op basis van het geldende tarievenbeleid.
Saldo → Het saldo van lasten en inkomsten is het bedrag van de indirecte subsidies.

Jaar		Oorspr. Bedrag kapitaal uitgaven	Percentage/ maatstaf	Totaal van de afschr.- aflossing begin dienstjaar	(Extra) afschrijvingen	(Extra) aflossingen
	Geldlening realisering Korengebouw	**181.512,09**	**50 jr. ann**			
	Aankoop scheepswerf	382.378,92	40 jr.	315.502,43	5.815,10	
	Aankoop grond Havenstraat	234.000,00				
1997	Bijdrage St.Botterwerf Spakenburg	74.873,74	40 jr.	43.989,24	1.871,88	
	Totaal Botterwerf	**691.252,66**		**359.491,67**	**7.686,98**	
2007	Uitbreiding museum Spakenburg, 1e fase	573.118,94	40 jr. ann	141.440,10	12.324,60	
2007	Uitbreiding museum Spakenburg, 2e fase	106.110,14	25 jr. ann	47.808,00	4.367,40	
2007	Aankoop grond museum Spakenburg	282.000,00				
	Totaal Museum	**961.229,08**		**189.248,10**	**16.692,00**	
2007	**Korenmolen De Hoop**	**317.000,00**	**40 jr. ann**	**54.999,64**	**4.689,44**	
	Totaal cultureel Bunschoten	**2.150.993,83**		**603.739,41**	**29.068,42**	
	Renovatie bijvelden w Eemdijk	48.916,73	15 jr.	48.916,73	0,00	
	Subsidie was-/kleedruimte w Eemdijk	25.991,05	15 jr.	18.771,45	1.732,75	
	Geldlening was-/kleedruimte w Eemdijk	25.991,05	50 jr.	17.327,40		1.732,74
	Subsidie was-/kleedruimte w Eemdijk	50.489,42	15 jr.	36.464,56	3.365,96	
	Geldlening was-/kleedruimte w Eemdijk	50.489,42	50 jr.	33.659,60		3.365,96
	Renovatie de Vinken: w Eemdijk	25.000,00	25 jr.	10.000,00	1.000,00	
	Totaal vv Eemdijk	**226.877,67**		**165.139,74**	**6.098,71**	**5.098,70**
	Subsidie was-/kleedruimte RC Spakenburg	10.928,17	15 jr.	7.920,48	725,54	
	Geldlening was-/kleedruimte RC Spakenburg	10.928,17	50 jr.	7.285,41		728,55
2000	Renovatie toplaag handbalvelden, HVBS	30.803,16	20 jr.	30.803,16		
	Renovatie de Vinken: Handbalvelden, HVBS	20.000,00	25 jr.	8.000,00	800,00	
2003	Geldlening Ruitersportcentrum	73.400,00	50 jr.			
	Renovatie de Vinken: Paardesport	15.000,00	25 jr.	6.000,00	600,00	
2010	Geldlening stichting 4B (Boulamis)	63.724,50	50 jr.			
2010	Geldlening vogelver. Vogelvreugde	20.000,00	50 jr.			
	Renovatie de Vinken:					
	Aanleg atletiekbaan Quo Vadis	182.000,00	25 jr.	72.800,00	7.280,00	
	Overige verenigingen	**426.784,00**		**132.809,05**	**9.405,54**	**728,55**
	Totaal sportpark de Vinken	**653.661,67**		**297.948,79**	**15.504,25**	**5.827,25**
2000	Geldlening kleedkamers IJsselmeervogels	128.117,13	20 jr.	121.711,16		6.405,86
	Subsidie 9 kleedkamers IJsselmeervogels	182.163,00	15 jr.	175.078,90	7.084,10	
	Geldlening 9 kleedkamers IJsselmeervogels	182.163,00	15 jr.	157.874,72		12.144,20
	Totaal IJsselmeervogels	**492.443,13**		**454.664,78**	**7.084,10**	**18.550,06**
	Subsidie kleedkamers SV Spakenburg	193.090,00	20 jr.	183.435,14	9.654,48	
	Geldlening kleedkamers SV Spakenburg	193.090,00	20 jr.	164.126,36		9.654,50
	Totaal Spakenburg	**386.180,00**		**347.561,50**	**9.654,48**	**9.654,50**
	Totaal sportpark Westmaat	**878.623,13**		**802.226,28**	**16.738,58**	**28.204,56**

Boekwaarde begin 2021	Boekwaarde eind 2021	Toege-rekende rentelasten 1,0%	Totaal kapitaallasten	Derden onderhoud	Voorziening groot onderhoud vervanging	Totaal Lasten	Totaal Baten	Saldo
181.512,09	**181.512,09**	**1.815,12**	**1.800,00**			**1.800,00**		**-1.800,00**
66.876,49	61.061,39	668,76	6.500,00			6.500,00		-6.500,00
234.000,00	234.000,00	2.340,00	2.300,00			2.300,00		-2.300,00
30.884,50	29.012,62	308,85	2.200,00			2.200,00		-2.200,00
331.760,99	**324.074,01**	**3.317,61**	**11.000,00**			**11.000,00**		**-11.000,00**
431.678,84	419.354,24	8.633,64	21.000,00			21.000,00		-21.000,00
58.302,14	53.934,74	1.166,04	5.500,00			5.500,00		-5.500,00
282.000,00	282.000,00	2.820,00	2.800,00			2.800,00		-2.800,00
771.980,98	**755.288,98**	**12.619,68**	**29.300,00**	**11.200,00**	**28.000,00**	**68.500,00**	**61.000,00**	**-7.500,00**
262.000,36	**257.310,92**	**2.620,00**	**7.300,00**			**7.300,00**		**-7.300,00**
1.547.254,42	**1.518.186,00**	**20.372,41**	**49.400,00**	**11.200,00**	**28.000,00**	**88.600,00**	**61.000,00**	**-27.600,00**
0,00	0,00	0,00	0,00	36.000,00	30.000,00	66.000,00	18.000,00	-48.000,00
7.219,60	5.486,85	72,20	1.800,00			1.800,00		-1.800,00
8.663,65	6.930,91	86,64	100,00			100,00		-100,00
14.024,86	10.658,90	140,25	3.500,00			3.500,00		-3.500,00
16.829,82	13.463,86	168,30	200,00			200,00		-200,00
15.000,00	14.000,00	150,00	1.200,00			1.200,00		-1.200,00
61.737,93	**50.540,52**	**617,38**	**6.800,00**	**36.000,00**	**30.000,00**	**72.800,00**	**18.000,00**	**-54.800,00**
3.007,69	2.282,15	30,08	800,00	13.500,00	1.000,00	15.300,00	2.750,00	-12.550,00
3.642,76	2.914,21	36,43	0,00			0,00		0,00
0,00	0,00	0,00	0,00	3.100,00	6.000,00	9.100,00	1.400,00	-7.700,00
12.000,00	11.200,00	120,00	900,00			900,00		-900,00
73.400,00	73.400,00	734,00	700,00			700,00		-700,00
9.000,00	8.400,00	90,00	700,00			700,00		-700,00
63.724,50	63.724,50	637,25	600,00			600,00	1.050,00	450,00
20.000,00	20.000,00	200,00	200,00			200,00		-200,00
109.200,00	101.920,00	1.092,00	8.400,00	3.100,00		11.500,00	3.800,00	-7.700,00
293.974,95	**283.840,86**	**2.939,75**	**12.300,00**	**19.700,00**	**7.000,00**	**39.000,00**	**9.000,00**	**-30.000,00**
355.712,88	**334.381,38**	**3.557,13**	**19.100,00**	**55.700,00**	**37.000,00**	**111.800,00**	**27.000,00**	**-84.800,00**
6.405,97	0,11	64,06	100,00	47.000,00	94.000,00	141.100,00	41.000,00	-100.100,00
7.084,10	0,00	70,84	7.200,00			7.200,00		-7.200,00
24.288,28	12.144,08	242,88	200,00			200,00		-200,00
37.778,35	**12.144,19**	**377,78**	**7.500,00**	**47.000,00**	**94.000,00**	**148.500,00**	**41.000,00**	**-107.500,00**
9.654,86	0,38	96,55	9.800,00	47.000,00	94.000,00	150.800,00	41.000,00	-109.800,00
28.963,64	19.309,14	289,64	300,00			300,00		-300,00
38.618,50	**19.309,52**	**386,19**	**10.100,00**	**47.000,00**	**94.000,00**	**151.100,00**	**41.000,00**	**-110.100,00**
76.396,85	**31.453,71**	**763,97**	**17.600,00**	**94.000,00**	**188.000,00**	**299.600,00**	**82.000,00**	**-217.600,00**

Jaar		Oorspr. Bedrag kapitaal uitgaven	Percentage/ maatstaf	Totaal van de afschr.- aflossing begin dienstjaar	(Extra) afschrijvingen	(Extra) aflossingen
2005	Lening T.V. De Eemslag	24.350,00	40 jr.			
2004	Grondaankoop Agilitas	34.034,00	15 jr.			
2004	Geldlening Agilitas	65.525,00	50 jr.			
2010	Geldlening Agilitas sportvloer	70.211,49	50 jr.			
2010	Geldlening Agilitas kleedkamers	39.096,07	50 jr.	26.145,38		2.606,40
2010	subsidie Agilitas kleedkamers	39.096,07	15 jr.	26.498,51	2.606,41	
2003	Geldlening Denksportcentrum	88.302,00	15 jr.			
2000	Geldlening Denksportcentrum	39.705,77	50 jr.			
	Totaal sportpark Vaartweg	**400.320,40**		**52.643,89**	**2.606,41**	
	Totaal sportief Bunschoten	**1.932.605,20**		**1.152.818,96**	**34.849,24**	**34.031,81**
	Geldlening St. Ongerweges	340.335,16	50 jr.	129.327,36		6.806,70
2013	Geldlening kinderboerderij De Veldmuis	100.000,00	10 jr.	70.000,00		10.000,00
	Herbestemming Brandaris	683.707,20	15 jr. ann	683.707,20		
	Dienstencentrum De Haven	220.876,00	15 jr. ann	214.877,00	5.999,00	
	Totaal zorgend Bunschoten	**1.344.918,36**		**1.097.911,56**	**5.999,00**	**16.806,70**
	Totaal Bunschoten	**5.428.517,39**		**2.854.469,93**	**69.916,66**	**50.838,51**

Boekwaarde begin 2021	Boekwaarde eind 2021	Toege-rekende rentelasten 1,0%	Totaal kapitaallasten	Derden onderhoud	Voorziening groot onderhoud vervanging	Totaal Lasten	Totaal Baten	Saldo
24.350,00	24.350,00	243,50	200,00			200,00		-200,00
34.034,00	34.034,00	340,34	300,00			300,00		-300,00
65.525,00	65.525,00	655,25	700,00			700,00		-700,00
70.211,49	70.211,49	702,11	700,00			700,00		-700,00
12.950,69	10.344,29	129,51	100,00			100,00		-100,00
12.597,56	9.991,15	125,98	2.700,00			2.700,00		-2.700,00
88.302,00	88.302,00	883,02	900,00			900,00		-900,00
39.705,77	39.705,77	397,06	400,00			400,00		-400,00
347.676,51	**342.463,70**	**3.476,77**	**6.000,00**			**6.000,00**		**-6.000,00**
779.786,24	**708.298,79**	**7.797,86**	**42.700,00**	**149.700,00**	**225.000,00**	**417.400,00**	**109.000,00**	**-308.400,00**
211.007,80	204.201,10	2.110,08	2.100,00			2.100,00		-2.100,00
30.000,00	20.000,00	300,00	300,00			300,00		-300,00
0,00	0,00	0,00	0,00	1.600,00		1.600,00	40.000,00	38.400,00
5.999,00	0,00	59,99	6.100,00			6.100,00		-6.100,00
247.006,80	**224.201,10**	**2.470,07**	**8.500,00**	**1.600,00**	**0,00**	**10.100,00**	**40.000,00**	**29.900,00**
2.574.047,46	**2.450.685,89**	**30.640,34**	**100.600,00**	**162.500,00**	**253.000,00**	**516.100,00**	**210.000,00**	**-306.100,00**

4.4 Totaaloverzicht per taakveld 2021

Op deze pagina staan alle lasten van de programma's. Op de volgende bladzijde alle baten.

Taakveld	Bedragen x € 1.000,- Omschrijving	Salaris	Tractie	Leveringen en diensten van derden	Over-drachten	Reser-veringen	Kapitaal-lasten	Overige verreke-ningen	Totale lasten
0.1	Bestuur	952		155	106	28			**1.240**
0.2	Burgerzaken	280		42	87		1		**410**
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	54					2		**56**
0.4	Overhead	3.060		1.996		94	496	-907	**4.738**
0.5	Treasury			11			-540	288	**-241**
0.6	Belastingen	13		27	293				**333**
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds								**-**
0.8	Overige baten en lasten			-290			-51		**-341**
0.10	Mutaties reserves					1.722			**1.722**
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten								**-**
	Totaal Bestuur en Ondersteuning	**4.360**	**-**	**1.940**	**486**	**1.844**	**-92**	**-619**	**7.918**
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	42		52	1.123	18	59		**1.294**
1.2	Openbare orde en veiligheid	352		75	13		4		**444**
	Totaal Veiligheid	**394**	**-**	**127**	**1.136**	**18**	**62**	**-**	**1.738**
2.1	Verkeer en vervoer	647	89	893	1	940	426		**2.996**
2.2	Parkeren			99		22	76		**197**
2.3	Recreatieve havens	26		14		36			**76**
2.4	Economische havens en waterwegen			19					**19**
2.5	Openbaar vervoer	9		21	1	12	4		**47**
	Totaal Verkeer, vervoer en waterstaat	**682**	**89**	**1.046**	**2**	**1.010**	**506**	**-**	**3.334**
3.1	Economische ontwikkelingen	63			23				**86**
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur			0	0	0	17		**17**
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	22	7	26	84	5	7	18	**170**
3.4	Economische promotie			98	79	6			**183**
	Totaal Economie	**86**	**7**	**123**	**186**	**11**	**24**	**18**	**456**
4.1	Openbaar basisonderwijs			0	43	0			**43**
4.2	Onderwijshuisvesting	8		119			446		**573**
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	165		709	837	23	4		**1.737**
	Totaal Onderwijs	**173**	**-**	**828**	**880**	**23**	**449**	**-**	**2.353**
5.1	Sportbeleid en activering	43		-	235	-	32		**309**
5.2	Sportaccommodaties			171	1.056	352	82		**1.661**
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	37		6	81		2		**126**
5.4	Musea			44	168	28	29		**269**
5.5	Cultureel erfgoed	68		60	184	22	42		**376**
5.6	Media	13			389				**402**
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	677	138	793	87	110	53	40	**1.898**
	Totaal Sport, cultuur en recreatie	**838**	**138**	**1.074**	**2.200**	**512**	**240**	**40**	**5.042**
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	596		167	1.048		2		**1.813**
6.2	Wijkteams	60		37	830			60	**987**
6.3	Inkomensregelingen			-	3.613				**3.613**
6.4	Begeleide participatie			-	1.066				**1.066**
6.5	Arbeidsparticipatie			29	240				**269**
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)			469	-				**469**
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+			2.165	250				**2.415**
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-			128	3.990				**4.118**
6.81	Geëscaleerde zorg 18+			-	3				**3**
	Totaal Sociaal domein	**656**	**-**	**2.995**	**11.040**	**-**	**2**	**60**	**14.753**
7.1	Volksgezondheid	53		74	784	-	-	-	**910**
7.2	Riolering	181	25	283	-	148	510	288	**1.434**
7.3	Afval	208	12	1.816	-	1	48	363	**2.449**
7.4	Milieubeheer	203		95	459	-	37	-	**793**
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	97	29	114	-	9	82	52	**384**
	Totaal Volksgezondheid en milieu	**742**	**66**	**2.381**	**1.243**	**158**	**677**	**703**	**5.970**
8.1	Ruimtelijke ordening	276		78	-	-	-	-	**354**
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	235		5.362	-	-	100	7.445	**13.142**
8.3	Wonen en bouwen	799		55	52	8	118	-	**1.031**
	Totaal Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	**1.310**	**-**	**5.494**	**52**	**8**	**218**	**7.445**	**14.528**
	Totaal programma's	**9.241**	**299**	**16.008**	**17.225**	**3.585**	**2.087**	**7.647**	**56.092**

Taakveld	Bedragen x € 1.000,- Omschrijving	Heffingen en tarieven	Doel-uitkeringen	Reser-veringen	Verreke-ningen	Totale baten	Saldo
0.1	Bestuur				59	**59**	**1.182**
0.2	Burgerzaken	294				**294**	**116**
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	72				**72**	**-16**
0.4	Overhead	4			25	**29**	**4.710**
0.5	Treasury	39			110	**149**	**-390**
0.6	Belastingen	5.153				**5.153**	**-4.819**
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds		26.227			**26.227**	**-26.227**
0.8	Overige baten en lasten				348	**348**	**-689**
0.10	Mutaties reserves			374		**374**	**1.348**
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten					**-**	**-**
	Totaal Bestuur en Ondersteuning	**5.561**	**26.227**	**374**	**541**	**32.705**	**-24.787**
1.1	Crisisbeheersing en brandweer					**-**	**1.294**
1.2	Openbare orde en veiligheid	8				**8**	**436**
	Totaal Veiligheid	**8**	**-**	**-**	**-**	**8**	**1.730**
2.1	Verkeer en vervoer	176			90	**266**	**2.729**
2.2	Parkeren	18				**18**	**180**
2.3	Recreatieve havens	242				**242**	**-166**
2.4	Economische havens en waterwegen					**-**	**19**
2.5	Openbaar vervoer	1	15			**16**	**31**
	Totaal Verkeer, vervoer en waterstaat	**437**	**15**	**-**	**90**	**541**	**2.793**
3.1	Economische ontwikkelingen					**-**	**86**
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur					**-**	**17**
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	156				**156**	**14**
3.4	Economische promotie	42				**42**	**141**
	Totaal Economie	**198**	**-**	**-**	**-**	**198**	**258**
4.1	Openbaar basisonderwijs					**-**	**43**
4.2	Onderwijshuisvesting					**-**	**573**
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	122	475			**597**	**1.140**
	Totaal Onderwijs	**122**	**475**	**-**	**-**	**597**	**1.756**
5.1	Sportbeleid en activering					**-**	**309**
5.2	Sportaccommodaties	473				**473**	**1.188**
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	18				**18**	**108**
5.4	Musea	61				**61**	**209**
5.5	Cultureel erfgoed	10				**10**	**366**
5.6	Media					**-**	**402**
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	11			35	**46**	**1.851**
	Totaal Sport, cultuur en recreatie	**573**	**-**	**-**	**35**	**608**	**4.434**
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie		17			**17**	**1.796**
6.2	Wijkteams					**-**	**987**
6.3	Inkomensregelingen		2.554			**2.554**	**1.059**
6.4	Begeleide participatie					**-**	**1.066**
6.5	Arbeidsparticipatie					**-**	**269**
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	25				**25**	**444**
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+					**-**	**2.415**
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-					**-**	**4.118**
6.81	Geëscaleerde zorg 18+					**-**	**3**
	Totaal Sociaal domein	**25**	**2.571**	**-**	**-**	**2.596**	**12.157**
7.1	Volksgezondheid	-	-			**-**	**910**
7.2	Riolering	1.501	-			**1.501**	**-67**
7.3	Afval	1.991	399		90	**2.480**	**-32**
7.4	Milieubeheer	25	-			**25**	**768**
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	382	-			**382**	**2**
	Totaal Volksgezondheid en milieu	**3.899**	**399**	**-**	**90**	**4.388**	**1.581**
8.1	Ruimtelijke ordening	516	-			**516**	**-162**
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	10.244	-		2.899	**13.142**	**-**
8.3	Wonen en bouwen	809	-			**809**	**222**
	Totaal Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	**11.569**	**-**	**-**	**2.899**	**14.468**	**60**
	Totaal programma's	**22.391**	**29.687**	**374**	**3.655**	**56.108**	**-16**

4.5 Afkortingenlijst

In deze lijst staan de betekenissen van alle afkortingen, op alfabetische volgorde, die in deze programmabegroting zijn opgenomen. De afkortingen in de tekst bevatten een hyperlink, als daar op gedrukt wordt ziet men deze afkortingen lijst.

Afkortingen

AMvB's → Algemene maatregelen van Bestuur
AOW → Algemene ouderdomswet
APV → Algemene plaatselijke verordening
AVU → Afvalverwijdering Utrecht, gemeenschappelijke regeling
AWB → Algemene Wet Bestuursrecht
AWBZ → Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
BAG → Basisregistratie adressen en gebouwen
BBS → Baarn Bunschoten en Soest
BBV → Besluit begroting en verantwoording
BCF → BTW compensatiefonds
BES → de Bilt, Eemland en Soest (onder 'Eemland' worden de gemeenten Baarn, Bunschoten en Eemnes verstaan)
BGT → Basisregistratie Grootschalige Topografie
BIO → Baseline Informatiebeveiliging Overheid
BIZ → Bedrijven investeringszone
BLNP → Bunschoten, Leusden, Nijkerk en Putten
BNG → Bank Nederlandse Gemeenten
BOA → Buitengewoon opsporingsambtenaar
BTW → Belasting toegevoegde waarde
CBS → Centraal Bureau voor de Statistiek
COELO → Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
DIV → Document informatievoorziening
DVO → Dienstverleningsovereenkomst
ENSIA → Eenduidige Normatiek Single Information Audit
EZ → Economische zaken
GBLT → Gemeenschappelijk belasting kantoor Lococensus Tricijn
GGD(rU) → Gezondheidsdienst regio Utrecht
GR → Gemeenschappelijke regeling
GWRP → Gemeentelijk Water en Riolering Plan
HRM → Human Resource Management
ICT → Informatie en Communicatietechnologie
IHP → Integraal Huisvestings Plan
JOBS → Jonge ondernemers Bunschoten Spakenburg
JOGG → Jongeren Op Gezond Gewicht
MBO → Middelbaar Beroeps Onderwijs
MJOP → Meerjaren onderhoudsplan
MPG → Meerjaren prognose Grondexploitatie
NEET → Jongeren Niet in opleiding en niet werkzaam
OV → Openbaar vervoer
OZB → Onroerendezaakbelasting
P&C → Planning en control
P&O → Personeel en organisatie
POVI → Provinciale Omgevingsvisie
RIVM → Rijksinstituut voor volksgezondheid en milieu
ROVA → Afvalinzameling
RUD → Regionale Uitvoeringsdienst
RWA → Regionaal Sociaal Werkvoorzieningschap Amersfoort
SAVE → onderdeel van Samen Veilig Midden-Nederland
SBMS → Stichting behoud museumhaven Spakenburg
SIEM/SOC → Security Information & Event Management / Security Operations Center
SO JGGZ → Specialistische ondersteuner jeugd gezondheidszorg
SPUK → Specifieke Uitkering (sport)
SVV → Spakenburgse Vishandel Vereniging
SW → Sociale werkvoorziening, medewerkers in de sociale werkvoorziening
SZW → Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
TOZO → Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers
(V)IC → Verbijzonderde interne controle
VNG → Vereniging Nederlandse Gemeenten
VO → Voortgezet onderwijs
VPB → Vennootschapsbelasting
VRU → Veiligheidsregio Utrecht
VTA → Visual tree assessment (boomonderzoeksmethode)
VvE → Vereniging van eigenaren
WABO → Wet Algemene bepalingen omgevingsrecht
WAMS → Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein
Wet Fido → Wet Financiering decentrale overheden
(Wet) WOZ → Wet Waardering Onroerende Zaken
WEW → Waarborgfonds Eigen Woningbezit
Wmo → Wet Maatschappelijke ondersteuning
WOO → Wet Open Overheid
Wpg → Wet publieke gezondheid
WSJG → Waar staat je gemeente, een site met onderzoeksresultaten van de gemeente
WSW → Waarborgfonds Sociale Woningbouw
Wsw → Wet sociale werkvoorzieningen
ZZP → Zelfstandige zonder personeel

Bereikbaarheid

Gemeente Bunschoten
Stadsspui 1
3752 CL Bunschoten-Spakenburg

06 22 27 18 29
033 - 299 14 11
www.bunschoten.nl

/gembunschoten
@gembunschoten
@gembunschoten